

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

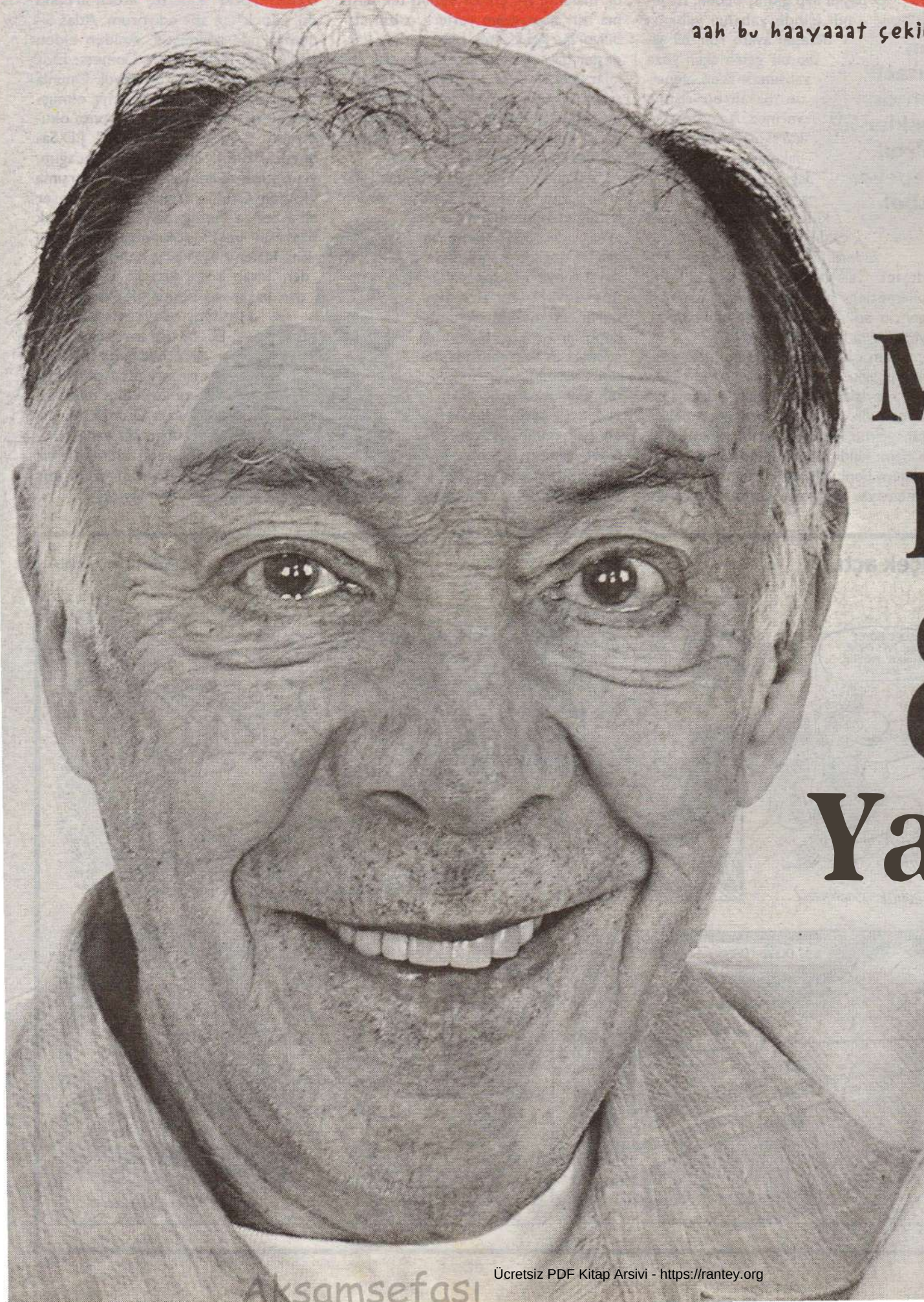
Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

hayvan

aah bu haayaaat ekilmeeez seen olmaasaan caanım

**Münir
Baba
8
Yaşında**

Ergenlik öykülerinin bu ayki konuğu, sevgili Sevin Okyay.

Nasıldım Acaba Nasıl

ergenlik öyküleri

Annem dünyanın en temiz, tertipli Akadinydı. Buna rağmen, Beşiktaş'taki evden çıkıp Çiftelavuzlar'a gittiğimizde her şeyi disiplinli disiplinli kutularken tek bir falsosu oldu: Resimleri "Atılacak" ve "Saklanacak" diye ikiye ayırmış, birer poşete koymuştu. Etiketleri yanlış yapıştırmış, saklanacak olanları atıp, atılacakları yeni eve taşımış. Halen nasıl olup da böyle bir şey yaptığını anlamam. Herhalde doğduğu, çocukluğunu geçirdiği evden ayrıldığı için çok üzüntülüydü. Ama, ergenliği henüz aşmamış biri olarak benim de, annemin üzüntüsüyle uğraşacak halim yoktu doğrusu.

Sonuç olarak, çocukluğuma ve gençliğime dair, hayatta tek bir resmim yok. Nasıldım acaba, nasıldım? Mükemmeliyetçi biri sıfatıyla, daha sonra da pek çektirmedim, çekilenleri de saklamadım. Dolayısıyla size ilk gençlik çağlarındaki halimi ancak illüstrasyonla ifade edecek durumdayız. Bir de, Tansu Çiller Başbakan olduğunda ortada dolaşan bir sınıf voleybol takımı resmi vardı ama, bin şükür

ki bende yok. Belki, diyorum, halamda bir-iki resmim vardır ama, onun da gözü görmez.

Aslını ararsanız, kimse de ilk gençlik yıllarının resmine meraklı değildir.

O başını alıp gitmiş beden, bedeninin içinde yabancı yabancı dolaşan avare ruh, bir gidişip bir gelen aklın yüze yansması falan, genelde matah bir sonuç vermez. Ama ona bakarsanız, ben aynaya bakmayı sevmem, sağlağın biri de oradan sana bakar. Fotoğraf makinelerinin insan ruhunu çaldıkları konusunda da Kızılderili kardeşlerimle aynı fikirdiyim. Çalarlar, ne halt edeceklerini bilemezler. Tıpkı ergenlik çağındaki bir gencin önünde açılan yeni ufuklarla ne yapacağını bilememesi gibi.

Tam olarak hatırladığımı iddia edemeyeceğim ama, ergenlik, daha sevdiğim deyişle yeniyetmelik, ıstıraplı bir dönemdir. Neyse ki, benim çocukluktan gelme koruyucularım yanımdaydı. Kafamı kaldırmadan kitap okuyordum, annem beni yıllardır olduğu gibi sık sık sinemaya, tiyatroya, konsere ve maça

götürüyordu. On yaş küçük bir erkek kardeşim vardı ki, iyi haber / kötü haber ikilemini şahsında birleştiriyordu. Kötü, çünkü annem onu her yere benimle yollamaya çalışıyordu (kız serpil-di, malum); iyi, çünkü benim tek başıma izin alamadığım yerlere o izin alabiliyordu. Ama zaten bütün erkek kardeşler başbelasıdır, hele bu yaştaki abalar için. Neyse ki benimki sanata, spora düşkün bir kardeşti, geçinip gittik sonunda. Benden çok küçük olması da işi kolaylaştırdı haliyle, haddini aştı mı iyice bir silkelorduk.

Aslında herkesin yeniyetmelik yılları birbirine benzer. En azından, nerden geldiğini bilmediğiniz o acı, aynı acıdır. Oysa somut bir acı da değildir sanki, öyle hayal meyal bir şey, ruhunun duvarlarını tırmalar durur. Demek ki büyümek çetin bir iş. Hoş, hayrını da görmezsiniz zaten. Ama dedim ya, benim çocukluktan gelme koruyucularım vardı. O çetin yıllarda en çok onların yardımını görmüşümdür. Özellikle bir müzik türü ve bir kitap. Mü-

ziği, ilk önce bir filmde duydum. Gerçi saf hali değildi, hatta sonraki örneklerine göre biraz mıymıntı bile sayılmış ama bize o anda hiç öyle gelmemişti. "One, two, three o'clock, four o'clock rock!" Elbette, "Rock around the Clock"tan söz ediyorum. Atlas Sineması'nda izlemiştik. Aniden elden gittim. Bill Haley & his Comets. Elvis Presley ise iki-üç yıl ötedeydi. Onunla da garip bir aşk-nefret ilişkimiz olmuştu. Bir de, Türkçe'sini çok sonra okuduğum "Catcher in the Rye". J.D.Salinger'e ömür boyu duacı olacağım, yeniyetme dönemimde benim karşıma Holden Caulfield gibi benden beter ama bence "umutsuz" olmaktan çok uzak bir başka yeniyetme çıkardığı için. Halen de arkadaşımıdır, yani Holden. İnsan böyle kısacık bir dönemden başka ne bekler ki? Rock'n'roll, Holden, epeyce basketbol.

Eh, bir de karşı cinsin sadece bildiğimiz oyunların arkadaşı olmadığını keşfetme meselesi var. Demek ki, acı macı bir yana, şikayetçi olunacak bir dönem değilmiş aslında... H

bahar geldi karikatürler çiçek açtı...

karikatürcü tan cemal

Aylarca süren beklemlerin sonunda, met üst ile babamı buluşturdum. met üst sonra röportajdan çok benim bir şeyler yazmamın daha hoş olacağını söyledi. Ama babam öyle birkaç sayfaya sığar mı? Onu mu yazayım, bunu mu derken, ya hiçbir şey yazamazsam... Neyse; bir başlayayım da, gerisi gelir dedim.

Babam Münir Özkul

GÜNER ÖZKUL

Bebek Güner, yani ben doğduğumda, babam aktör olmanın doğası gereği, bütün ilgiyi üzerimde toplama, bununla da yetinmeyip ağlayıp zırlamama pek içlerim. Zaten hep; **"Bi' çocuklarla, bi' de hayvanlarla oynamayacaksın!"** der, durur. Bunun üzerine babamı hep; **"Benim at suratlı damadım!"** diye çağran anneannem beni büyütme işini üstlenmiş. Anneannem ölünceye kadar, sürekli çalışan ve turnelerde sürünen annem ve babam, benim için, evimize gelen en sevdiğim misafirler oldu. Yedi yaşımdayken anneannem öldü ve dedemle birlikte bizim misafirlerin yanına taşındık. Bu arada, babam çoktan içkiyi bırakmış, efendi efendi çalışan biri olmuştu. Gazinolarda 'one man show' yapıyor, atlıyor, zıplıyor, izleyenleri gülmekten kırıp geçiriyordu. Zeki Müren'in neden babamdan son-

ra sahneye çıktığını ve babamdan daha çok alkışlandığını hiç anlayamamıştım. Çocuk aklı işte; Murat 124'ün Mercedes'ten daha hızlı gidebileceğine inandığım gibi, babamın Cüneyt Arkın dahil dünyadaki bütün erkekleri dövebileceğine de bütün kalbimle inanıyordum zaten.

Derken, annem Güner Ağbi'ye (Güner Sümer) aşık oldu ve dedemi de alıp gitti. Biz babamla baş başa kaldık ve böylece şahane serserilik günlerimiz başladı. Babamın, çocukları akranım olan Muzaffer adlı bir arkadaşı vardı. Hemen her gün onlara gidiyorduk ve ben çok eğleniyordum. Anlaşılan ne Muzaffer Amca ne de babam o kadar çok eğlenmiyorlarmış ki, babamın yeniden evlenmesi gerektiğine karar verdiler. **Tophaneli Örümcek Yaşar** (Yaşar Anne...)

Annem Suna Selen'den babam Münir Özkul desenleri

adlı kadınla evlenmesi annemce de uygun görüldü ve evlendiler.

Yaşar Anne, babam ve ben, Kuzguncuk'ta Nakkaştepe'de köprüye (o zamanlar bir köprümüz vardı) üstten bakan bir eve taşındık. Yürümedi; bir gün Yaşar Anne bizi terk etti ve giderken de; "Bana Örümcek Yaşar diyorlar ama sen benden de kötüyümsün, akrep sin sen! Akrep Münir!" dedi. Bana melek gibi davranan babama neden "kötü" dediğini anlamadığım gibi, akreplerin kötü olduğundan da pek emin değildim.

Yatılı okula gidiyordum ve haf-tasonları babamla kalıyordum. Sarılık oldum ve babam yalnız başına bana bakamamaktan korktuğu için, Çapa'ya yatırıldım. Her gün ziyaretime geliyordu, taksi tutacak parası olmadığı ve otobüslere de kalabalıktan

dolayı katlanamadığı için, Eminönü'nden Çapa'ya kadar yürüyordu. Babam bütün parasını hoşuma gideceğini ve bana iyi geleceğini düşündüğü yemekler için harcıyordu. Bir ayda altı kilo alarak domuz gibi oldum ve hastaneden taburcu edildim. Bu arada babam da hastanedeki bütün kadınların kalbini çalmaktan geri kalmamıştı. Tülin adlı bir hasta benimle çok ilgileniyordu ama aslında babama abayı yakmıştı, Tülin'i sık sık ziyaret eden yeğeni Yıldız da öyle. Babam daha genç ve havalı olan Yıldız'ı tercih etti tabii ki. Her zaman, her şeyin en cafaçılısını, en parlağını, kokuların en ağırını ve renklerin en kırmızısını sever zaten.

Bir gün babam eve ağlayarak geldi; "On beş yıldan sonra, sinemada ilk kez başrol oynayacağım..." dedi. Çok mutlu ve heyecanlıydı, hemen ne oynayacağını, kaç pa-

ra alacağını sordum çok bilmiş bir çocuk olarak. "Kel Mahmut diye bir rol... Öğretmen rolü... Para mı?!... Bilmem! Beş bin lira filan galiba..."

İşte böyle bir adamdı Akrep Münir, hala da öyledir; paraya pula asla aklı ermez, zaten ermesini de istemez. Para işlerinden anlasa saflığını yitireceğini düşünür.

Neyse; Hababam Sınıfı'yla birlikte babam için yeni bir dönem başlıyor, bu arada bizi de zor günler bekliyordu. Nakkaştepe'deki ev sahiplerimiz Yaşar Anne'nin tanıdıkları olduğu için, oradan kovulduk. Biz de bir oda, bir koridordan ibaret bir bodrum katına taşındık. Göl gör ki, bodrum da olsa bir yalının bodrumuydu taşındığım yer. Sabahları yüzümü yıkamak için boğazın serin sularına dalıyorduk, kirlenen çamaşırların yerine yenilerini alıyorduk,

kirli kirlileri gece kimse görmeden akıntıya terk ediyorduk. Bu arada babamdan pek hayır gelmeyeceğini anlayan Yıldız Abla, bizi kanlı güllü şarkılar söyleyen biri için terk etmişti. Üst katta oturan ev sahiplerimiz babamın serseriliklerinden bıkmış ve bu gidişe bir "dur" demeye karar vermişlerdi. Yine kovulduk.

Artık Beyoğlu'na dönmüştük ve on iki yıl süren, Ferhan Ağbi'nin (Ferhan Şensoy) kitabına bile giren 'Kazancı Yokuşu' maceramız başlamıştı. Babam zamparalıklarına devam ediyor ve her yeni sevgilisine; "Valla son karım beni terk ettiğinden beri elim kadın eline değmedi, kızım la baş başayız..." mavalını okuyordu. İşin tuhafı, hepsi de bunu yutuyordu. Fotoroman yıldızı Fabio Testi hayranı Banu, uzun boylu Kumarbaz Suna... ve diğerleri. Babam kendi varken evin her yerinde Fabio Testi gibi bir kazmanın posterlerinin aslı olmasına tabii ki tahammül edemezdi; "Kusura bakma... Kızım benim için her şeyden önemli... Seni sevmedi işte, ne yapayım!" deyince pılımızı pırtı-mızı toplayıp Kazancı Yokuşu'na döndük. Babama yaranmak için beni el üstünde tutan kadının, çocuk katili olmasına ramak kalmıştı. Suna'yı ise hem annem gibi adı 'Suna' olduğu ve yine annem gibi uzun boylu olduğu için, hem de bana güzel kokulu sabunlar hediye ettiği için çok sevmişim ama paradan anlamayan babam, her nasılsa kumarın kötü bir şey olduğunu bilirdi. "Kusura bakma... Kızım benim için... Bla.. Bla..." diye başladı.

Bu yalan kim bilir babamı kaç kez kurtardı...

Ve manken Tülay!... Çok

'cool'du... İçlerinde en güzeli, en klası oydu. Dual pikabında saatlerce Pink Floyd dinlerdik ve cep foto okurduk. Onun kadar şık bir kadın görmemişimdir belki de. Bir gün Tülay pikabı babamın kafasına fırlattı, babam eğilince pikap camdan dışarı uçup Kodaman Sokak'ta patladı. Babamın canı pek tatlıdır, deli deliyi gönüce sopasını saklarmış, biz de oradan tüydük, o iş de öyle bitti.

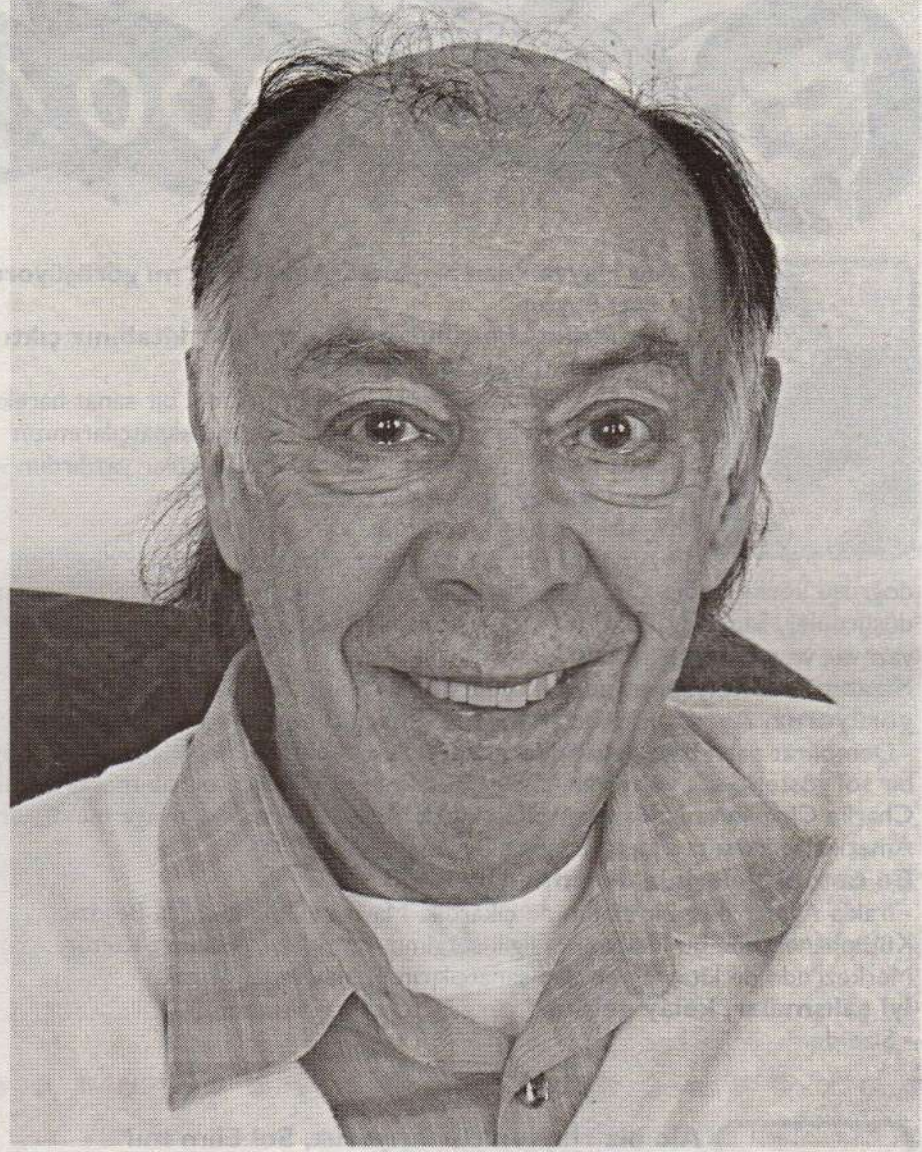
met üst, babamı konuşturmaya çalışırken Umman Abla da

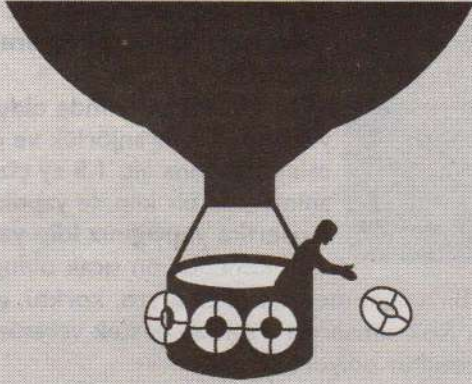
(yirmi yedi yıllık son eşi...) bize çay yetiştirmek için dönüyor, ben de yeni kameramla babamı çekiyorum ve düşünüyorum; "Nasıl da halim selim, tonton bir ihtiyarcık gibi oturuyorsun... Babacım, bu rolü çok mu benimsedin? Yoksa artık gerçekten böyle mi oldun? İçindeki şeytan nereye gitti? Hani o seni 'sen' yapan... Hani ya akrep?"

Kızlar hep babalarına aşık olurlarmış, çocuktum o kadınların neden o kadar üzüldüğünü anlamadım o zamanlar. Ama erkeklerin hep at su ratlı, elleri güzel ve akıcı olanlarını, oyuncu değilse de oyunbaz ve kötü olanlarını sevdim farklı şekillerde de olsa beni üzmelerine izin verdim. Belki de hep o kadınları, o kadınların acılarını anlamaya çalıştım. Ama anlamadım, anlayamadım; armut dibine düşermiş ya ben de kötüyümüşüm meğer.

Yoksa babamı anlatır gibi yapıp, daha çok kendimi mi anlattım?! Olsun, babam için ben hep bir çocuk olarak kalacağım ve çocuklar da rol çalıyormuş zaten...Ama eğer zamanında Kafka; babamın lavabodaki suyun girdabına direnerek deliğe düşmemeye çalışan kakalağı taklit edişini görseydi, belki de 'Metamorfoz' başka türlü yazılmış olurdu... H

Dingbat Cemil Cahit
cemilcahiyavuz@yahoo.com

Yardım

Tehlikeli oyun

Güven

Tuzak

ALO00000!

hayvan'dan Arıyoruz

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Akın Ok'la mı görüşüyoruz?

- Evet buyrun.

"Amerika Unutulur mu?" isimli bir kitabınız çıktı ve imza günü yaptınız, hayırlı olsun.

- Çok teşekkürler. Amerika'ya karşı ciddi bir sanat hareketi başlatmak istedik. Tek tek aydın görüşlü sanatçılarımızın kapılarını çalarak onlara üçer dakikada yazılar yazdırdım ve eylem günlüğü diyeceğimiz kitap ortaya çıktı.

Neden hedefiniz Amerika?

- Amerika aslında unutturulmuş. Küreselleşme değil işin doğrusu körleşmedir. Orada hâlâ insanlar ölürken Irak meselesini gündemden düşürdüler. Sanki işgal bitti, Ortadoğu sorunları çözüldü ve olay kapatıldı. İyi ki yazı var ve yazmayı biliyoruz.

Kitabınızda her sanatçının el yazısını ve kendi ellerinin çizimini görüyoruz. Ayrıca kapakta Charlie Chaplin yer alıyor, esprisi nedir?

- Demokrat parti başa geldiğinde sembol olarak el işaretini kullanmıştı. O büyük bir sol gösterip sağ vurmadır. El öyle gösterilmez el böyle olmalı mesajı verdik. Charlie Chaplin radyoda Nasreddin Hoca fıkrası anlatarak dünyaya mesaj veren, Amerika'ya karşı tavrını koyabilmiş bir sanatçıdır.

Bu tarz projeleriniz devam edecek mi?

- Irak'a Ağıtlar diye bir albüm de çıkardık. Mayıs'ın ilk haftasında Beyazıt Kütüphanesi'nde bu kitabımızla ilgili sergimiz var. Nazım Hikmet Kültür Merkezi'nde de kitapta yer alan sanatçıların bi buluşması olacak.

İyi çalışmalar, kolay gelsin.

- Size de.

Alo biz Hayvan'dan arıyoruz, Sol Elim mi?

- Buyrun ben Bülent Yıldız.

Nedir bu Sol Elim?

- Aslında İngiltere'de 'Anything Left Handed' isimli, sadece solaklara ürünler yapan bir firmanın Türkiye'deki şubesi.

Garip bir soru olacak ama siz solak mısınız?

- Ben ve diğer arkadaşım İlker Hüner, ikimiz de solağız.

Neden böyle bir işe kalkıştınız?

- Amacımız ülkemizde solaklığa bakış açısını değiştirmek. İncil'de solaklığın kötü olduğuna dair 25 madde var. Aynı şekilde Kur'an'da bir sürü işin sağ elle yapılması gerektiği tembihleniyor. Bu durumun yanlış olduğunu savunuyoruz.

Ne tür ürünler mevcut solaklar için?

- Mutfak gereçlerinden tutun da aklınıza gelebilecek her türlü ürüne yer veriyoruz. Solaklara özel delikli kupalarımız var ki, sağ elinizi kullanarak bir şey içmeye kalkıştığınızda içeceğiniz üzerinize dökülüyor. Solakların çektiği zorluğu herkesin anlamasını istiyoruz. Sheraton Hotel Ankara'da tamamen solaklara özel odalar hazırlatarak ortak bir projeye imza attık.

Ürünlerinizi nereden bulabiliriz?

- Şu an sadece internet üzerinden satış yapıyoruz. Dileyen

herkes www.solelim.com adresini ziyaret edebilir.

Birçok solak yazar-çizeri bulunan bir grup olarak, sizleri destekliyoruz.

- Gerçekten çok teşekkürler.

Alo Hayvan'dan arıyoruz. Kadir Şinas'la mı görüşüyoruz.

- Ne yapabilirim sizin için?

Yeni kitabınız çıkmış, tebrik edelim dedik.

- Allah razı olsun.

Ne tür yazılar var içinde.

- Daha çok his dünyama ilişkin yazılarım yer alıyor.

Kitabın adı 'Her Türk Entelektüel Doğar' gerçekten doğru mu bu?

- Uzun dönemdir yurtdışında araştırmalar yapıyorum. Gezmediğim yer, tanımadığım millet kalmadı. Şunu anladım ki, dünya ortalamasına göre biz Türklerin entelektüel seviyesi oldukça iyi.

Özellikle hangi konularda iyiyiz?

- İcat konusunda çok iyiyiz. Dünyada genel bir geçerliliği olan kavramların içeriğini boşaltarak, yepyeni bir kavrama dönüştürme konusunda çok başarılıyız.

Mesela?

- Demokrasi, insan hakları, düşünce ve ifade özgürlüğü gibi kavramlar ilk aklıma gelenler. Bu kavramların uygulanmasında, insanlık tarihine önemli bir miras bırakacağımızı düşünüyorum.

Elinize sağlık Kadir Şinas Bey.

- Kitabı basmadan önce, bir Türk entelektüel olarak Metin Üstündağ'a gönderdim. Bilgisi, görgüsü artsın diye. O kadar etkilenmiş ki, oturmuş kitaba önsöz yazmış. Madem o kadar zahmette bulunmuş, kırmak olmazdı. Onun da gönlü olsun diye, yazısını kitabın başına koyduk.

He he heeey!

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Murat Çelik mi?

- Evet ben Murat Çelik.

Yeni bir albüm çıkardınız, bahseder misiniz?

- Önceki albümlerimde olduğu gibi söz-müzik, yönetmenlik, aranjörlik ve enstrümanların çalınması bana ait. 1.5 ay çizimlerle uğraşarak animasyon bir klip de yaptık.

Amerika yaptığınız klip yayınlandı mı?

- Bu konunun en sıcak olduğu zamanda klipi

dağıttık. Bir takım medya açıkça tırttı, korktu, görmek bile istemedi. Risk almalarına rağmen destek verenler oldu, onlara tekrar teşekkür ediyorum.

Neden albümün adı "İşi Olmayan Giremez"?

- Fiziksel, beyinsel tecavüzler o kadar çok oluyor ki. Kimi zaman devlet, kimi zaman Amerika oluyor. Kimi zaman aptal bir televizyon programı, kimi zaman da beyinsiz bir arkadaşın söylediği bir cümle. Hayat herkesin kendi sınırlarını çizdiği bir bahçedir, onun için işi olmayan giremez.

İşimizi bitirdik, iyi günler diliyoruz size.

- Teşekkürler, eylemlerim sürecektir.

Dublörün
Dilemması
Murat
Menteş
İletişim

Beni
Kalbimden
Vuranlar
Var Ya
Reşat
Çalışlar
Okuyan Us
Yayın

Yolda Üç Kişi
Tuna
Kiremitçi
Doğan
Kitap

Nutuk
Gazi
Mustafa
Kemal
Alfa Yayınları

Ateş
Merdivenleri
Anais Nin
Everest
Yayınları

Gayrimisrubat
Hakan-Utku
Parantez
Yayınları

Alo, ODTÜ Robot Günleri mi?

- Buyrun ben İffet Oğuz.

Robot Günleri'ne ilgi nasıl?

- Geçen yıl 2000 civarında katılım talebi olmuştu. Bu sene katılan üniversitelerin arttığını göz önünde bulundurursak, bu sayıyı ikiye katlamayı umuyoruz.

İlginç robotlarlar görme şansımız olacak mı?

- Sumo robot turnuvasında güreşen

robotları görebilirsiniz. Tabii ilginçlik durumu, serbest kategoride yarışmacılarımızın üretkenliğine de bağlı.

İsteyen herkes robotunu yapıp bu etkinliğe getirebiliyor mu?

- Profesyonel robotlar yarışmıyor ancak www.odturobotgunleri.org adresinde verilen kurallara uygun robotu olan herkes yarışmalara katılabilir. Bize zenginlik katar.

Başbakanımız Honda'nın akıllı robotu ile tokalaşmıştı. Sizin robotlardan birinin böyle bir şansı olacak mı?

- Şimdilik böyle bir gelişme yok. Umarız önümüzdeki yıllarda bu tür projelere destek verir. Bizler de üst seviyede gelişmiş bir robot yapmayı başararak bu konuda öncü oluruz.

Etkinliğe katılmak için robot yapmayı bilmemiz şart mı?

- Hayır. Dilerseniz atölye çalışmalarında basit kavramlarla nasıl bir robot yapılabileceği ve bunun nasıl geliştirilebileceğine dair herşeyi bulabilirsiniz. Sadece ODTÜ Robot Topluluğu değil diğer üniversitelerin de robot toplulukları kendi alanları üzerine bir eğitim verecek.

Tarih ve yer belirtebilir misiniz?

- 6-7 Mayıs 2005 ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi. Herkesi bekliyoruz.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Yelda Reynaud mu?

- Merhaba arkadaşlar.

İstanbul Film Festivali'nde en iyi kadın oyuncu ödülünü aldığınızda neler hissettiniz?

- Çok güzeldi. Yani süper bir şey. Orada Harvey Keitel, Jane Campion gibi dünya sinemasının çok önemli isimleri sahneyken beni alkışlıyordu. Her zaman mütevazı olmak gerekmiyor. Hayatta

kaç defa böyle bir fırsat karşınıza çıkar ki? Bu çok mükemmel bir duygu.

2004 yılında 4 filmde birden oynadınız.

Neden yönetmenler sizi tercih ediyor?

- Bir yıldır İstanbul'dayım, aslında benim pek bir çevrem de yok.

Eğer İstanbul'da yaşasaydım daha çok projeye imza atardım.

Nene'niz hayatta mı?

- Dün akşam beni aradı. 2-3 haftadır ona gitmedim diye kızdı bana.

Çok enerjik görünüyorsunuz, bunu neye borçlusunuz?

- Hele siz bir de nene'mi görün. 86 yaşında hâlâ zimba gibi.

Yeni projelerden bahsedebilir misiniz biraz?

- Fatih Akın'la birlikte bir projemiz olacak. 2006 yılında

gerçekleşmesi planlanıyor. Ayrıca TMC ile de bazı projeler olacak.

Türkiye'deki sanat ortamını üç kelimeyle özetler misiniz?

- Karışık, kaotik, deorganize

Başarılar dileriz.

Teşekkürler.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Ayşan Sönmez'le mi görüşebilir miyiz acaba?

- Merhabalar, ben Ayşan Sönmez, nasıl yardım edebilirim size?

Yedi Kadın

hakkında bilgi almamız mümkün mü?

- Yedi kadın, Boğaziçi Gösteri Sanatları Topluluğu / Tiyatro Boğaziçi'nin sahneye koyduğu bir tiyatro oyunu.

Yeri gelmişken hemen belirteyim oyunumuz kadınlara özel bir oyun.

Ne demek kadınlara özel bir oyun, erkekler gelemiyor mu bu oyuna?

- Gelemiyor.

Hiç mi gelemiyor gerçekten, yoksa şaka mı yapıyorsunuz?

- Dediğim gibi sadece kadın izleyiciye açık bir oyun. Ama isterlerse erkek izleyicilerimizin gelebileceği başka oyunlarımız da olacak. 'Pilavdan Dönerin Kaşığı Kırılın', 'Yeni Bir Hayat İçin' isimli diğer oyunlarımız ileriki tarihlerde sahnelenecek.

Madem ki erkekler gelemiyor, oyun hakkında hiç olmazsa bilgi verebilir misiniz?

- Yedi Kadın oyunu, aslında arkadaşlarımızdan birinin yazmış olduğu bir kitap. Kitap BGSS Yayınları'ndan çıktı ve çok yakın bir zamanda piyasaya dağıtımı yapılacak. Tiyatro oyunumuzu da kaba hatlarıyla tarif etmemiz gerekirse; birbirinden çok farklı yedi hayatın buluşması diyebiliriz. Bu yedi farklı kişinin konuşma fırsatı bularak birbirleriyle dayanışma içerisinde girmelerini anlatıyor.

Eee kitabı varmış işte, erkeklerde alır kitabı okur?

Güzel olur.

Kadın okuyucularımız adına soruyorum o zaman. Nerelerde buluşuyorsunuz izleyiciyle?

- Yedi Kadın ilk olarak Beşiktaş Kültür Merkezinde izleyiciyle buluşuyor. Daha sonra diğer oyunlarımızla birlikte 30 Nisan'dan itibaren Tuzla Kültür Merkezi'nde sahne alıyoruz.

Sizlere kolay gelsin, iyi oyunlar diliyoruz.

- Teşekkürler. H

Çıfıt Çarşısı

Çıfıt Çarşısı: Türlü şeylerin karmakarışık bir durumda bulunduğu yer.

• "Bir kurbacıyı pişirmek için kaynar suyun içine canlı canlı atarsan, bunu imkânı yok başaramazsın. Hayvan kendi refleksleri ve acısı sayesinde anında tavana kadar zıplar. Halbuki hayvanı normal bir su kabının içine koyarak ve ısıyı azar azar artırarak kay atarsan gık demeden ölümüne kadar gider."

Dr. Selçuk Erez

Aman dikkat! Yine bir şeye yavaş yavaş alıştırıyoruz. Yavaş yavaş ve sistematik olarak memleketin çeşitli bölgelerine sıçrayan bu linç duygusu hiç de hayra alamet değil.

• Genç yaşta yitirdiğimiz karikatürcü arkadaşımız Necati Abacı için dostları "Ne Janti Abimizdin Sen" isminde şahane bir kitap hazırlamışlar. Buruk ve sevgi dolu. Tavsiye ederim.

• "Hepimiz Nirvana'nın intihar eden solisti Kurt Cobain gibi kendilerine verdikleri zararı kutsayan kişilere hayranız."

Fatih Akın

• İstanbul Modern'de efsane ressam Fikret Mualla'nın sergisi var. İrgalanak.

• "Bir memleketteki duvara baktığın zaman, o toplumun politik, sosyal, kültürel tandanslarını, ekonomik durumunu derhal anlayabilirsin."

Burhan Doğançay

• Son dönem en kötü yerli filmler şöyle sıralanıyormuş: Mumya Firarda, Asmalı Konak, Dansöz, Kız Kulesi Aşıkları, Avcı, Kuşatma Altında Aşk, Asansör, Mektup, Sarı Tebessüm, Son.

• "Yirmi sene futbol oynadım. Belki para kazanmak için bir süre daha devam edebilirdim, imajım buna yeterdi ancak eskisi kadar iyi oynayamayacağımı farkettiğim için bıraktım. 'O hatırayla' kalmanızı istedim."

Gheorghe Hagi

• Ünlü ressam Pablo Picasso, son karısı Jacqueline'i Türk giysileri içinde görmeye bayılıyormuş. Hatta bu nedenle karısının geleneksel Türk motifleriyle süslü giysiler içinde birçok resmi ni yapmış.

• Hadi çaaaaav bella!

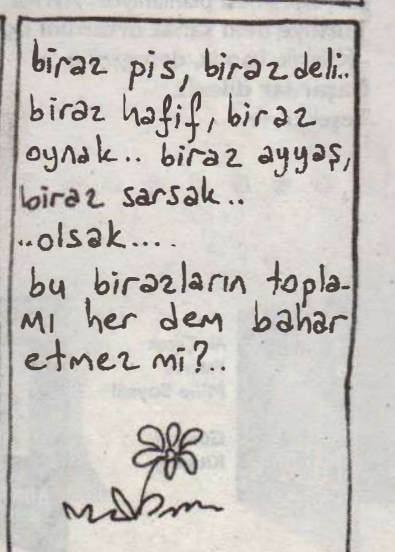
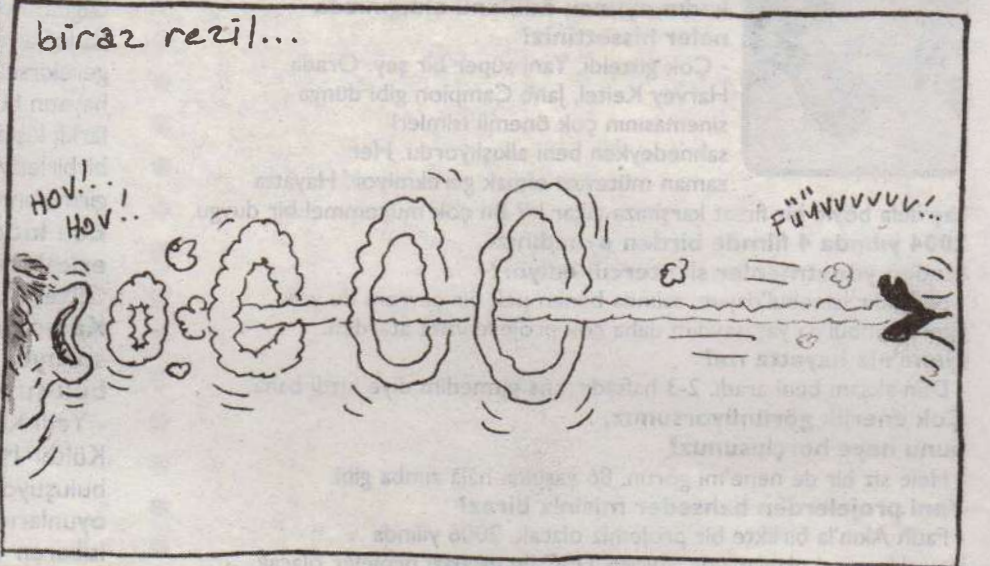
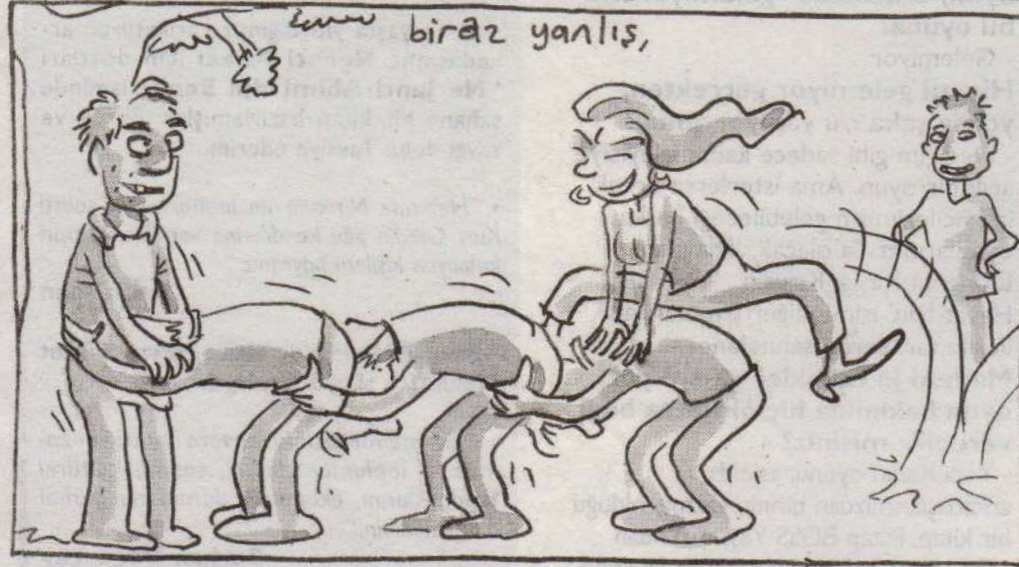
MANSUR ŞEBBOY

Dergimizin bulmaca ustası Mevlüt abi ve güzeller güzeli kızı Yağmur Alaz geldi. Hem soldan sağa hem de yukarıdan aşağıya sevdik.

4. Cemre Düşer Gönüllere

GÜLAY BATUR

Baharın gelişiyle ayvalar çiçek açtı. Bünyelerin aşık olma kapasitesi tavana vurdu. Şen profesörler bu ay Ahmet hocanın evinde buluştu, ODTÜ'nün bol oksijenli havasında 'Kadın-Erkek İlişkileri'ni konuştu.

Neolitik Dönemleri Boş Ver Sana Bir Şey Olmasın

Cengiz : Ataerkillikten önce kadın egemen kültürler olduğunu biliyoruz? Peki, erkek egemen toplum nerede başlıyor? Erkekler iktidarı gasp mı etmişler yoksa tarihin ve doğanın bir cilvesi mi bu?

Ahmet : Cilvedir hocam. Toplumdan önce cilve vardı. Cilve olacak ki insan çoğalsın, insan çoğalacak ki toplum olsun.

Cengiz : Beş dakika ciddi konuşalım Ahmet.

Ahmet : Ben o zaman biraz dolaşım geleyim, hava güzel.

Cengiz : İyi, kedilere yemek ver bari. Demin bir tanesini beni ısırdı.

Ahmet : Kolay değil hocam, 30 tane kedi besliyorum burada.

Cengiz : O zaman sen de bakabileceğin kadar kedi yapsaydın.

Ahmet : Allah rızkını verir diye yaptık bu kedileri ama, şartlar zor. Tek profesör maaşıyla olmuyor. Lafını böldüm galiba, ataerkil mi diyordun?

Cengiz : Evet, tek tanrılı dinlerin söyleminde yaradılışın başından beri erkeğin egemen olduğunu görüyoruz. Kadının ikincil konuma geçişinde tek tanrılı dinlerin önemli bir rolü var ama o dinler yayılmaya başladığında kadın zaten egemenliğini çoktan kaybetmişti.

Ahmet : Tanrı erkektir zaten.

Cengiz : Tabi, tek tanrılı dinler erkek egemen toplumu tescil etmiştir sadece. Tarım kültürüne geçişin dünyadaki ilk örneği Anadolu, Çayönü, Maden dediğimiz yerler. Ben öğrenciyken neolitik döneme 7-8 bin yıl önce deniyordu, son bulgular 12 bin yıla götürüyor ve yerleşik tarım kültürünün kaynağının Anadolu olduğu öğretiliyor artık.

Ahmet : Çayönü demişken, bir çay içelim mi hocam? Bizim hanım börek de yapmış.

Cengiz : Sen git çayları doldur gel o

zaman.

Ahmet : Neolitik mi diyordun?

Cengiz : Ben bir şey demiyorum artık. Sen anlat!

Ahmet : Tamam hocam, kızma dinliyorum.

Cengiz : Seni kim profesör yaptı, kim bölüm başkanı yaptı ben onu düşünüyorum.

Ahmet : Ben de onu düşünüyorum. Ama sen neolitik diyerek uyutuyorsun milleti. 'Ne o?' diye sor şimdi sen bana. Ben 'litik' diyeyim. Böyle olmaz, kadın erkek ilişkilerine bağlaman lazım. Bahar geldi, ayvalar çiçek açtı.

Cengiz : Müsaade edersen bağlayacağım. İşin bilimsel kökenini aydınlatmaya çalışıyoruz burada. Erkek egemen kültürün tarım toplumuyla birlikte başladığı söylenir, ama aslında çok daha önce başlamıştır. Erkeğin lehine kırılma ilk olarak paeolitik çağda yaşandı. O toplumsal hayattaki işbölümüne bakalım, erkekler avcıdır. Erkekler sadece avcılık yapmalarına rağmen kadınlar komünel topluluğun bütün ekonomik faaliyetlerini düzenliyor. Paeolitik dönemdeki mağara resimlerine bakın; iki figür vardır, av hayvanları ve kadın. Yani hayatın devamını sağlayan iki kutsal figür.

Ahmet : Erkek o dönemde doğan çocukta payından bile habersiz. Ne DNA testi var, ne de ateş bulunmuş.

Cengiz : Ateşin bulunması temel kırılmayı yaratıyor. Pişmiş et yenmeye başlanınca çene kasları küçülüyor. Çenenin küçülmesi kafatasının büyümesi, dolayısıyla beynin gelişmesi anlamına geliyor.

Ahmet : Şimdi çiğ et yemeye başlasak, kafatası küçülür mü hocam?

Cengiz : Bilmiyorum denemek lazım.

Belki sen de saç da çıkmaya başlar. Hikayenin özeti şu; ne zaman ki buzulların erimesiyle havalar ısındı ay hayvanları göç etmeye başladı.

Ahmet : Avı takip etmeye başladıkça erkekler gelişti yani.

Cengiz : Evet, avlanma özel beceri ve teknik gelişmelere neden oldu. O zamanlara kadar mekan iki boyutluydu, hayvanların peşine düşüp, gökyüzü hareketlerine dikkat etmeye başlanınca dünyayı algılayış üç boyutlu olmaya başladı. Erkek milletin bu anlamda hem teknik becerileri hem de soyutlama yetenekleri arttı ama kadın egemenliği sürdü. Neolitik döneme yakın, çömlekçi çarıkı bulundu. Böylece kadına özgü bir üretim aracı erkeğin eline geçmiş oldu. Sonuçta; erkek egemen topluma geçişin bir nedeni de doğal gelişimin erkeğin yanında olmasıydı.

Ahmet : Hocam böyle anlatıyorsun ama feministler bizi kovalamasın.

Cengiz : Ben bilimsel bulgulardan bahsediyorum. Erkek egemen topluma geçişte doğal gelişimin de payı vardır de-

Dirayetli kadını ayıracaksın. Anadolu kadını dirayetlidir, Yaşar Kemal her romanında anlatır bunu. Kadınlar doğru erkeği nasıl bulurum diye abuk sabuk kitaplar okuyacaklarına Yaşar Kemal okusunlar.

dim. Yok mu diyeyim?

Ahmet : Yok de, başımızı belaya sokma.

Cengiz : O zaman biraz da sen anlat.

Ahmet : Ben yine bir dönüşümün eşiğinde olduğumuzu düşünüyorum. Bu neo-liberal düzen, kadınla erkek arasındaki ayrımı ortadan kaldırmaya başladı. Dün mesela televizyonda kadınlar güreş şampiyonasını seyrettim. Ne çift dalmalar, kündeler yaşandı. Dolayısıyla artık ünisexe doğru bir gidiş var. Örneğin Türkiye'de mülkiyetin %93 hala erkeklerin üstünde olabilir, ama bu da yüzyılların birikiminden ötürü böyledir. Bu durumun zamanla kadınların lehine döneceğini düşünüyorum.

Cengiz : Kadının iktisadi hayata katılımı 19. yüzyılda kapitalizmin gelişimiyle alakalıdır. İhtiyaç arttıkça kadının ev ekonomisi içinde yaşamasına olanak kalmamış, üretime katılımı gündeme gelmiştir. İktisadi hayata katılım sosyalleşmeyi ve siyasi talepleri gündeme getirmiştir. Evet, kadın bugün daha çok sömürülüyor ama sosyalizmin olmadığı yerde herkes sömürülür. Kadının mücadelesi emeğin kurtuluş mücadelesine eklendiği sürece anlamlıdır ben- ce. Önce işçiler kurtulsun sonra kadın sorununu çözeriz anlamında söylemiyorum bunu, iki mücadele paralel yürümek zorunda.

Ahmet : Ben maço bir erkek olarak konuyu değiştirmek istiyorum. Çok fazla maço kadın var çevrede. Erkeğin hıyarı olduğu gibi, kadının da hıyarı var.

Cengiz : Bizim toplumumuzda erkeklerin hıyar olmaları için gerekli her türlü koşul mevcut. Bir erkeğin bu koşullanmalara rağmen hıyar olmaması olağanüstü bir durum.

Ahmet : Kadınlara öğretiyorlar, cici kız olmayı. Ona rağmen hıyar oluyorsa, he- lal olsun. Ancak güçlü kadınla, hıyar kadını karıştırmamak lazım.

Cengiz : Dirayetli kadını ayıracaksın. Anadolu kadını dirayetlidir, Yaşar Kemal her romanında anlatır bunu. Kadınlar doğru erkeği nasıl bulurum diye abuk sabuk kitaplar okuyacaklarına Yaşar Kemal okusunlar.

Ahmet : Yaşar Kemal okurlarsa, doğru erkeğin benim gibi olduğu anlaşılır.

Gülümser : (Ahmet İnam'ın eşi, bahçenin ötesinden sesleniyor) Ahmet atıp tutma yine! Börekleri de yiye.

Ahmet : Tamam hayatım yiyoruz. Buraları yazmayın.

Cengiz : Yazın, yazın! Herkes görsün senin gerçek yüzünü.

Ahmet : Görsünler abi. Kadın börekleri yiye diyor, şimdi ben maço bir felsefe hoca-

ası olarak, 'yemiyoruz lan!' diye mi bağırayım. Börek de börekmiş ha!

Cengiz : Benim muayenehanedeyken viskileri götürüyordun, kendi evinde börekle çayla geçiriyorsun.

Ahmet : Ayıp ettin abi, hemen açıyorum bir şişe viski.

Cengiz : Benim oradan arakladığını mı açacaksın?

Ahmet : Araklama değil, hediye etin. Kayıtlarda var.

Cengiz : Öyle olsun bakalım. Konuya dön istersen.

Ahmet : Ben kadın hakkında konuştuğumda ister istemez erkek gözüyle konuşacağım. Çünkü öyle yetştirildik. Ben evlendiğim zaman bir baktım karım mutfakta yemek yapıyor. İyi dedim, demek böyleymiş. Anadolu'da öyle değil mi, gelirsın tulumbanın başında kadın havlu tutar, ayağını yıkar.

Cengiz : Adam tarladan geliyor yor- gun. Sen ne yapıyorsun?

Ahmet : Biz de kafa emeği sarf ediyoruz hocam.

Cengiz : Sen de kafanı yıkat o zaman.

Ahmet : Bizim ruhumuzun yıkanması lazım, ama çok kötü lekelenmiş çıkıyor. Hegel'de zıtlar çatışır da başka bir aşamaya geçilir ya, artık maskuler-feminen çatışmasının daha üst boyutta tartışılması lazım. Benim ne feminist dil hoşuma gidiyor, ne de maço dil. Hepimiz insanız diyenlere de ayrıca gıcık oluyorum. Bacı kardeş numarası gibi geliyor. Bizim dönemimizde öyleydi; önce devrim yapalım, sonra şey yaparız. Çok saçma, doğallığına bırakmak lazım. Cinsiyet rolünü abartmanın insan olmayı engelleme tehlikesi var.

Cengiz : O zaman hepimiz insanız demeye gelmiyor mu bu?

Ahmet : Hayır. Önceliği

Bizim ruhumuzun yıkanması lazım, ama çok kötü lekelenmiş çıkıyor. Hegel'de zıtlar çatışır da başka bir aşamaya geçilir ya artık maskuler-feminen çatışmasının daha üst boyutta tartışılması lazım.

oraya vermeyelim manasında söyledim. Hepimiz insanız demek, başka türlü bir ayaktır. Amerika bütün dünyayı ele geçirdikten sonra, hepimiz eşitiz diyor. Yani maçolar dünyayı ele geçirmiş, hepimiz insanız diyorlar. Bir de erkekler arasında ince hıyar tipi var. Akıllı sıra kadınlar onlara hayran olacak. Onları dövmek lazım.

Cengiz : Kimmiş hocam onlar?

Ahmet : Kadınların bu ince hıyarlar için kurduğu tipik cümle şu: "Ruhumu anlıyor." Nane ruhu mu bu, tuz ruhu mu? Bedenden geçmeden bir şey anlayamazsın.

Cengiz : Bedeni aşır geçerek ruha inebilirsin.

Ahmet : Ruhların sevişmesi lazım.

Cengiz : Erkeklerin ikili ilişkilerde ruhlarını saklama eğiliminde olduğu da bir gerçek.

Ahmet : İnciniyoruz ondan. Ben ruhumu köşe bucak saklarım, elletmem.

Cengiz : Her yerini elletirsin ama ruhunu elletmezsin yani.

Ahmet : Elletmem tabi. Ellenmemiş bir ruhum kaldı. Hele hekimlere hiç elletmem.

Cengiz : Bana da elletmez misin?

Ahmet : Elletmem abi. Namus orada. Ruh namusu diyorum ben, bir takım deliklerle ilgili namus olamaz.

Cengiz : Yalnız şunu da hesaba katmam lazım; beden bütünlüğünü bozan fizyolojik bir şey olduğunda, ruh da incinir. İkisini birbirinden ayrı düşünemezsin.

Ahmet : Eskiden çirkin kızlara ruhu güzel derdik.

Cengiz : Erkekler için söylenemez mi bu?

Ahmet : Söylenabilir tabi. Ben gençken

erkeğin güzeli çirkinini olmaz diye düşünürdüm. Yaşlandıkça, kadınlar gibi erkeğe bakmayı öğrendim. Bunu homoseksüel oldum anlamında söylemiyorum. Bazen bir genç kızın gözüyle bakıyorum, çok güzel erkekler var. Sonra kendime bakıyorum moralim bozuluyor. İnsan bedenini bir fenere benzetirsen, o fenerin içinde yanan lamba ruh işte. İdeal bir kadın tipi yaratıldı, şimdi bütün kadınlara o ideal ölçülere yaklaşılar diye egzersiz yaptırılıyor, ama ruhun içinde yanan lambayı da söndürmemek lazım. Tabi erkekler de kendine bakmaya başladı. Mesela sen, memleketin ilk metroseksüellerindensin.

Cengiz : Metroseksüellik kendine bakmak, üstüne başına dikkat etmekse, evet öyleyim.

Ahmet : Metro kelimesi biliyorsun, maderden geliyor. Mader, ana demek.

Cengiz : Bedene özen kadına özeldir eski çağlardan beri. Hatta kadınlar bu konuda teşvik de edilir. Ama böyle bir özen erkekten beklenmez.

Ahmet : Bizim balıkçı köylerinde mesela, erkek dediğin tütün ve sidik kokar.

Cengiz : Şu viskileri tazele de biraz alkol kokalım hocam. Bizim ordayken lıkır lıkır içiyordun, burada yarım saatte bir kadehi bitiremedin.

Ahmet : Fenomen ve fener kelimele- ri aynı kökten gelir. Bir şeyin içten dışa doğru kendini göstermesi demek.

Cengiz : Viskiden tasarruf için nasıl değiştiriyorsun konuyu.

Ahmet : (Viskileri tazeliyor) İç abi yarasin. Buz da ister misin?

Cengiz : Evet!

Ahmet : Kadınların, erkeklerin ve neolitik dönemin şerefine. Sen bana 'ne o?' diye sor, ben 'litik' diyeyim.

Cengiz : Ne o?

Ahmet : Delik. Pardon abi, litik mi diyecektim?

Cengiz : Ne dersen de.

Ahmet : Sen bu benim lojmanı gördüğünde ilk ne demiştin, hatırlıyor musun?

Cengiz : Hayır.

Ahmet : "Burası çok güzel ya, ayrılınca üzüleceksin," demiştin. İşte sen bardağın hüzünlü tarafına bakan bir adamsın.

Cengiz : Güzel. Bağla o zaman konuyu.

Ahmet : Seni bilmem ama ben 'kuroseksüel' bir erkeğim. Kuroseksüel, çok iyi kur yapan erkek demek.

Cengiz : Neolitikten girdik kuroseksüelden çıktık.

Ahmet : Neolitik dönemleri boş ver, sana bir şey olmasın. Sen ne o de, ben litik.

Cengiz : Ne o!

Ahmet : Litik! H

Neler gördüm?

- > Köpek (Kırpık tüyleriyle sarı bıyıklı mavi gözlü yaşlı bi amcaya benziyor)
- > Karga (Kediyle birlikte aynı sofradan makarna yiyor, kediye taktığı yok)
- > Kedi (Kargayla birlikte makarna yiyor, bi gözü hep büyük kuştta)
- > Balık (Küçük bi havuzda hayatının son demlerini yaşıyor, büyük balık küçük balığı avlamış)
- > Böcek (Yemeğimin içine düştü, kurtardım onu)
- > Kedicik (Yavrucak nasılsa suya düşmüş, çok komik ve üşümüş, selpakla kuruluyorlar)
- > Martı (Dönerken bizimle yarışıyor, istedi mi geçiyor, ekmeği kaptı mı frene basıyor)
- > At (Her tarafa pislemiş, ama buraya yaklaşıyor)
- > Herif (O da her tarafa pisliyor ama buraya yakışmıyor, dönerken martıya izmarit attı, martı da tuttu)
- > Puma (Onlar ayağımdalar, burada bol bol yürümek, bol bol rahatlık gerek)
- > Dergim (Yanımda diil onu görmüyorum ama onun için bakıyorum)

Büyükada'nın
hayvanlar
aleminde

BAKANGÖR

Çocuklar arasında bu iş dehşetli mühim bir işdir... Hele "âlemin kralı" olmak var ya, kesinlikle en değerlisidir. Bu en önde olma isteği söz düellosuna tutuşmadan az önce ve şiddetle her zaman kendini gösterir...

Çünkü sözle sağlanan iktidarı ancak söz sürdürebilecektir, o da söylenecek söz varsa eğer. Yoksa zaten yıkılıp, dağılacak, eriyip, savrulacak, ardından seyrine bakılacaktır.

Şiirsel Çocuk Düelloları III

FİLİZ BİNGÖLÇE

Çocuk dediğin insanın ilk hali, ata-sözünün dediği gibidir tıpkı: "Allahtan korkmaz, cennetten de çıkmaz".

Onun çıkmadığı cennet itişip kışmanın, yuvarlanıp tepişmenin ve de lafın altında kalmadan çataçat laf söylemenin cennetidir olsa olsa. Her şeyle oynar ya çocuk; tabii sözcüklerle de. Korkmadığı Allah'a gelince; kelimenin geniş anlamıyla bütün tepesindekilerdir çoğunlukla ve ona buyuranların da hepsi.

İşin komik tarafı şu ki herkes ve her şey çocuğun üstünden bakar o ise her şeyi altüst edip durmadan laf sayar:

- İtoğlüt - İti Allah yaratmış - Ananın a.cığını kim kanatmış
- İ.e - Sen i.eysen bana ne
- Salak - Dön aynaya iyi bak
- Salak - Dön g.tüne iyi bak

Ayının dayıyla, a.ın keman yayıyla birlikte anıldığı bir dünyada her şey her şeyle eşleşebilmektedir elbette...

Bu dünyada büyük küçük de kalmaz hiç, tabii ciddiyet de. Orada her sözcük dil üstünde kaydırılıyordur aslında. Kayıp duran nesneler ise hayatın simgeleridir. "Üstünde, altında, önünde, arkasında, yanında, yöresinde, daha öncesinde, daha sonrasında, ilk kere, son kere, geçmişte, şimdide, kısaca, anında, uzun süreli ve benzerleri..." Gezinip durulur devamlı. Burada öğrenmenin, sözleri koparıp parçalamanın, lafları önce ölü nesnelere çevirip sonra hortlatmanın sanatsal mantığı hüküm sürmektedir.

- Sana bir şey sordum - Ben de sana koydum
- Aman - Hamamanın g.tüne yaman
- Piç - Skimin suyunu iç
- İnek - Üstüne binek - Dağa gidek - Kralını s.kek - Kral benim gelirsem döverim - Ben de seni s.kerim

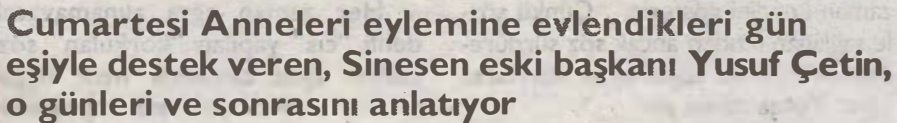
Şıp diye anlayacağınız gibi krallık bahane; sözcükler ise şahanedir böyle anlarda... Söz düellosuna tutuşan çocuğun gözü krallık filan da görmemektedir ya aslında. Sıkışıldı mı bir tek sözcük için dünyanın tüm krallıklarından anında vazgeçilebilir çünkü. Ama sakın ha... Krallıktan vazgeçmek deyip de geçmemek gerekir. Çocuklar arasında bu iş dehşetli mühim bir iştir... Hele "âlemin kralı" olmak var ya, kesinlikle en değerlisidir. Bu en önde olma isteği söz düellosuna tutuşmadan az önce ve şiddetle her zaman kendini gösterir... Çünkü sözle sağlanan iktidarı ancak söz sürdürebilecektir, o da söylenecek söz varsa eğer. Yoksa zaten yıkılıp, dağılacak, eriyip, savrulacak, ardından seyrine bakılacaktır.

- Köprü altı cam cam - Seni s.en amcam
- Köprü altı boy boy - Seni s.en kovboy
- Alaca ışık diktirir, bu çalım seni s..tirir - Bizde y.rak dört teklidir, cebine harçlık döktürür

Bu sözlerde bir neşe, saygısızlık ve densizlik karışımı bulunur; ayrıca da abartı, aşırılık, anlaşılmazlık ve bazen de ucubelik. Çok değerli edebiyat eleştirmeni Mihail Bakhtin'in "karnaval ruhu" diye tanımladığı çerçeveden baktığınızda bu tür lafların gülen dünyanın parçaları olduğunu onaylamanız kaçınılmazlaşır. Bolluğun, yenilenmenin ve tazelenmenin salya-sümük parçaları ile oynanır söz düellolarında... Böylece süreç ve sonuçsuzluk ruhu dinleyen herkese buluşturılır...

Her zaman ağza alınamayacak denli "cıs" yapılan "korkulan" sözcükler aynı zamanda hem neşeli hem yok edici gülmenin nesneleri haline getirilmişler ve kullaklar tıka basa bu seslerle doldurulmuşlardır. Hayatta ve hayalde korkulan her şeye ayrılan o koskocaman yere gelince: Oraya çoktan gülen çocuklar dolmuşlardır. H

ma eylemine

Eşim ile bu evlilik klasik olmayacağı, c. hol analizini yaptız
izlemeyeceğimile kararını aldık. Kararımız duyulı olmayı masoz
şu diyce. Oturma eylemine gelinlikle gittik, eylem sonunda ve
yömlerle birlikte nikah salona girdik, nikahımız kılıklı.
ve ben cumhuriyet gelini olarak tanındım. Halende kayın yakınları ile karışık.
rüşide, geyik duymakla boyunma seriyeler, yine acıklı paylaşıyoruz.
Bu aile ve kardeş günleri bir daha yaşanmamalı diyelikle.
Nebile izmak-GETİN

1954 doğumlu,
1992-93 yıllarında
kısa dönem askerlik
yapan vicdani
redçi Oğuz Sönmez,
Türkiye’de ve
dünyada vicdani
red sürecini,
Mehmet Tarhan’ı,
militarizmi
Ali Kemal
Yılmaz’a anlattı.

Bin Kişilik Şenlik

Barış Masası

1995 yılında Savaşa Karşı Barış Dergisine katıldım. Dergi kapandıktan sonra İnsan Hakları Derneği’nde ‘Barış masası’nı oluşturduk. Biz mücadelemizi sürdürürken Osman Murat Ülke tutuklandı. Karşı bir kampanya başlattık. Dayanışma komitesini kurduk. Barış masasından komiteye katıldık. Diğer arkadaşlar çalışmalarını sürdüremediler. Daha sonra komitede bir ayrışma yaşandı ve İstanbul Antimilitarist İnsiyatifi’ni oluşturduk. Çalışmalarımız halen sürüyor. Beş - on kişi kadarız ama grubun etkinliklerine katılan çok insan oldu. 1997 yılından bu yana 15 Mayıs Dünya Vicdanî Redçiler Günü’nde çeşitli etkinlikler düzenliyoruz. 1998’de Kadıköy Evlendirme Dairesi’nde dört yüz kişinin katıldığı bir kutlama yaptık. 2000 yılında Beşiktaş Evlendirme Dairesinde bin kişilik bir şenlik düzenledik. Orada üç kişi apaçık vicdanî redlerini açıkladılar. O zamanlarda bunu yapabilmek cesaret işi. Geçen yıl 15 Mayıs’ta Milli Turizm Festivali düzenledik. İstanbul’daki militarist sembollere vurgu yaptık. İnsanların askere gittikleri yer olan Haydarpaşa’dan başladık. G.A.T.A.’ya, Orduevi’ne, Harp Akademilerine gittik. Nürol şirketler grubuna, Oyak’a, Beşiktaş De-

niz Müzesi’ne gittik. İki otobüs insan, TÜYAP’tayken, kadınlı erkekli 11 kişi vicdanî redlerini açıkladılar.

Pembe gözlük dağıttık

2000 yılının 5 Aralık gününden, 15 Mayıs’a kadar olan süreci Türkiye’deki savaşa yüzleşme kampanyası olarak değerlendirdik. İzmir’de, İstanbul’da yaptığımız eylemlerde savaşın değişik yüzlerine vurgu yaptık. Beşiktaş’ta toplu mezarlar aradık. Diyarbakır Kulp’ta o zaman toplu mezarlar ortaya çıkmıştı. 8 Mart’ta savaşın kadın yüzüne yansıyan taraflarına dikkat çekti. Kadıköy’de savaşa ilgisiz kalanlara pembe gözlük dağıttık.

Mehmet Tarhan “mevcutlu”

En son vicdanî ve total redçi olan eşcinsel Mehmet Tarhan 8 Nisan 2005 tarihinde İzmir’de gözaltına alınarak askerlik şubesine götürüldü. Burada total redçi olduğunu belirterek kendisine sunulan herhangi bir belgeyi imzalamadı. Şubede yaklaşık 36 saat boyunca kötü koşullarda tutuldu. 10 Nisan 2005 günü Tokat 48. Er Piyade Alayına ‘mevcutlu’ olarak elleri kelepçeli sevk edildi. Burada askeri giysi giymeyeceğini ve hiçbir emre uymayacağını belirtti. “Barış, militarist yöntemlerle değil otoritelerin, sömürünün, sınırların ve her türlü

ayrımcılığın ortadan kalkmasıyla sağlanabilir” diyen Mehmet Tarhan askeri ceza yasasının askerlikten kurtulmak için emre itaatsizlikte ısrar suçunu düzenleyen 88. maddeden 6 ay hapis istemiyle yargılanmak üzere 28 Nisan 2005 günü saat 09.00 da Sivas Askeri Mahkemesi’ne çıkarılacak.

Tartışmak bile yok

Vicdanî redçiler, ahlakî, siyasi, dinî nedenlerle askere gitmemek ister. Ölüme ve öldürme eylemine karşı olmak vicdani reddir. Avrupa’da askerliğin zorunlu olduğu ülkelerde bile vicdanî red, yasal bir haktır. Vicdanî redçilere sivil alternatif sunulması yasası var. Örneğin İnsan Hakları Derneği’nde çalışmak önerilir. Silahlı Kuvvetlerin tavrı ise vicdanî reddi tartışmayı bile kabul etmemek yönünde. Vicdanî red hakkı kişisel hakların kazanımında çok önemli bir adım. Başbakan, idamdan başlayarak Avrupa’nın dayattığı her şeyi yaptı. Bu konuda Avrupa Birliği de duyarlı davranmıyor.

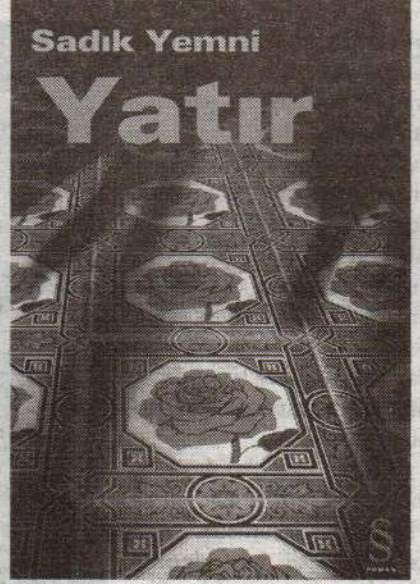
Yapı değişmeli

Yasaların merkezi meclis, yürütmenin merkezi hükümet. Bizde iki yargıtay var. Askeri ve Sivil yargı. Bugün Genelkurmayı yargılayacak bir mekanizma olmadığına göre, askeri yargının tarafsızlığı söz konusu olamaz. Bir tarafta sivil toplum, sivil devlet, diğer tarafta askeri bir toplum ve askeri bir devlet var. Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir yapılanma yok. Avrupa Birliği bu ikili yapının çözümlenmesinden yana. Avrupa’nın hiçbir ülkesinde Genel Kurmay Başkanı siyasi brifing veremez. Sorun Türkiye’nin iç dinamikleriyle çözülecektir. Yapı değişmeden sorun çözülmez. Ne demokrasi ne Kürt Ermeni ne de insan hakları sorunu çözülemez. Ordu bütün bunları güvenlik sorunu olarak değerlendiriyor. Militarizmle mücadele etmenin tek yolu antimilitarizmdir. H

Vicdanî red: Bireyin dini, sosyal veya siyasal nedenlerden ötürü askere gitmeyi reddetmesidir.

Total red: Bireyin askerlik ya da alternatif zorunlu hizmeti yerine getirmeyi reddetmesidir.

Büyüleyici bir yazardan usta işi bir roman...

Sadık Yemni

Yatır

Türk Edebiyatı’nın büyüleyici kahramanı Sarp Sapmaz yeniden iş başında... Sarp bir kez daha kızlar, kimya laboratuvarı ve bilinemezlik arasındaki üçgende. Bakalım yatırlı evin hiç eskimeyen gül desenli taşlarının altında neler yatıyor? Taşın altındaki gizemin peşinde olanlar ile Sarp nasıl bir karşılaşma yaşayacaklar? Altı bin yıllık sır Sarp’ın ellerinde...

Üçüncü Sarp Sapmaz macerası olan **Yatır**, diğer Sadık Yemni kitapları gibi Everest Yayınları’nda.

EVEREST
www.everest yayinlari.com

Sanki kendileri kurt da biz kuzuyuz. Linç, toplumsal şiddetin paranoyak tezahürü. 'Vurun abalıya' hukukun iğfali. Ve en vahimi, düzeni dirliği sağlamakla yükümlü devlet ve onun silahlı güçleri saldırganı 'vatandaşlar', mağdurları da 'sözde vatandaş' diye nitelerse, esmer vebanın ayak izleri, yükselen fısıltıları...

Milliyetçilikte Yüzde 9.9 Büyüme

RAGIP DURAN

Bahane mebzul: Kürttür, teröristtir, solcudur, anarşisttir, bayrağı yakmayı tasarlamaya başlar gibi oldu, AB'cidir, Amerikancıdır, dövmelidir, saç uzunudur, bir garip baktı bana, Alevidir, şüphelidir, masondur hatta galiba da yahudidir, belki de Ermeni, eşcinsel diyorlar... Kısacası o kadar çok sıfat yüklenebilir ki, düşman yaratmak için, sonu yok.

Baştan ilke olarak saptamak ve benimsemek gerek: Milliyetçilik olumsuz, tehlikeli, şiddetli bir ideoloji. Memleketi sevmekle filan alakası yok. Milliyetçilik, en kestirme tanımıyla, insanları, kurumları, sorunları milliyet kıstası ve perspektifinden değerlendirip, mensubu olduğu milliyetin diğer milliyetlerden üstün olduğuna inanmak.

Türkiye gibi bin bir uygarlığın kavşağı olan topraklarda bu önermenin birden fazla geçersiz, yanlış boyutu var: Bir kere kimin tam olarak hangi milliyetten geldiği öyle pek de belli değildir. Hangimizin sülale secesinde üç kuşaktan geriye gidebiliyoruz? 'Benim dedem Saray'da kolağasıymış' böbürlenmelerinin yanı sıra 'Biz yedi kuşak Istanbuluyuz' cıfcaflanmalarının kaydı kuydu yok ki... Kazıdığın zaman soykökünü zaten dibinden ya Arap çıkar, ya Ermeni belki de Rum, kimimiz Balkanlardan kimimiz Kafkasya'dan gelmişiz. O atalarımızın kökünü araştırarak olsak -ki pek de mümkün değil- onlar da yüz bir değişik boydan gelmişlerdir herhalde. Dolayısıyla safkan Türk olmadığı gibi mevcut melezlik de olsa olsa çokrenklilik/çokseslilik için tarihsel bir zenginlik olsa gerek. Ne kan bağıyla ne de toprakla aklamak mümkün milliyetçiliği.

Benedict Anderson'a bin şükran ki, milliyet, millet denilen cemaatlerin zaten sonradan üretilip türetildiğini uzun uzun anlatmıştır. Hayali Cemaatler meselesi...

İşin bir başka cephesi de hiçbir millet ya da milliyetin bir diğerinden üstün olmadığı gerçeği. Her insan sınıf kökenine, aldığı eğitime, çevresine, tarihine, coğrafyasına, kimyasına, fiziğine, havasına suyu ve daha bin bir neden ve

boyuta göre bir başka insandan daha zengin, daha olumlu nitelikler, karakterler taşıyabiliyor. Ama bu farklılığın milliyetiyle hiçbir ilişkisi yok. Son derece parlak, zeki, efendi, solcu, yakışıklı, hümanist Türkler olabildiği gibi son derece silik, gerzek, hırdavat, sağcı, tipsiz, egoist... ne bileyim ben Amerikalı, Fransız, Alman, Arap ya da Çinliler de olabiliyor. Kimse milliyetini seçmiyor, seçemiyor. Şu veya bu milliyete mensup olmak, emek karşılığı, bilinçli bir tercih olmadığı için, övünülecek ya da utanılacak bir edim değil.

Kendini milliyetçi, ülkücü, Bozkurt filan gibi niteliklerle tanımlayanlara şöyle bir bakın: Genelde kişisel, mesleki ya da toplumsal alanda öyle pek de başarılı olamayanlar çoğunlukta bu kesimlerde. Bireysel boyutu zayıf, sürüsel güdülleri güçlü olur. 'Ben' değil 'Biz' diye konuşurlar. 'Bizden/Bizden olmayan' ayrımı tüm düşünce sistem ve mekanizmalarına damgasını vurur. Soru işaretlerinden hiç hoşlanmazlar en çok da ünlem işareti kullanırlar, konuşurken ve yazarken. Kalıpları vardır, sınırları vardır, dar ve küçük. Kendisi, birey olarak herhangi bir varlık gösteremediği için grupçu hatta kitlesel eğilimlere pek teşnedirler. Çetin Altan'ın deyişyle, büyük bir kısmı, mesleksizdir. Aslin-

da zayıf ve güçsüzdürler ve işte bu açıklarını kapamak için de kolayca şiddete başvurabilirler. Bir başka özellikleri de kendilerine değil, bal gibi dış güçlere dayanmalarındır. Bunlar yıllardır Amerikan emperyalizmini desteklediler, şimdi de mesela devlet, ordu, yerleşik düzen gibi payandalara sahipler.

Milliyetçilerde bir de tersten, olumsuzdan tanımlama hastalığı vardır ki, önemli bir zaaf. Bizatihi kendisini tanımlarken, konumlandırırken, rakibine göre, karşıtlık temelinde tanımlar, konumlandırır: Komünizme karşıdır, Kürt haklarına karşıdır, Ermeni tezlerine karşıdır, Musevilere karşıdır, demokrasi ve özgürlüğe karşıdır...

İnsanın en önemli, en has melekesi olan fikir üretme, tartışma ve demokrasi gibi nitelik ve değerlerden nasiplerini almamış oldukları için, kendisine yakın olmayan, kendisinden farklı olan her kişi, kurum ve şeye karşı olumsuz, önyargılı hatta düşmanca davranır. Onu ortadan kaldırarak kendi varlığını kanıtlamaya, göstermeye çalışır. Böyle sağlıksız bir yaklaşım geçmişte 'Davadan dönene vurun' caniliğine kadar götürdü bu kesimleri. Çünkü kendi dışındakileri tasfiye etmeye yönelik bir davranış tarzı önünde sonunda kendi içini de tasfiye etmeye varıyor, nitekim de varmıştır.

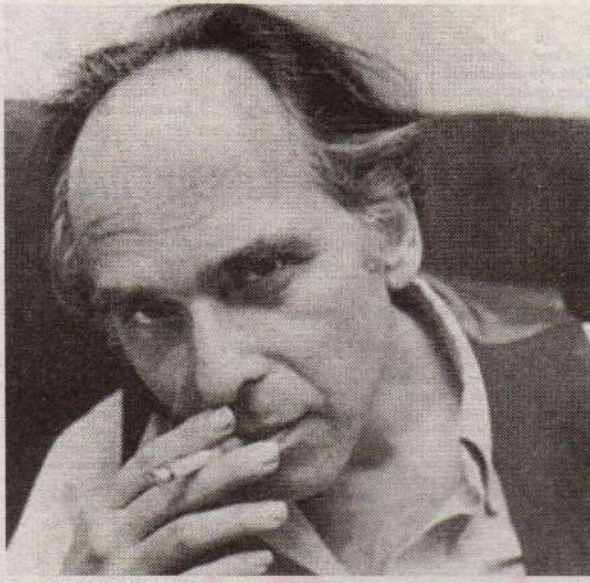
Kapalıdır hem kendilerine hem de dış dünyaya. Çünkü zaten kişisel alanda egoizm ne ise toplumsal-fikirsel alanda da milliyetçilik odur: Klostrofobik, amfibik çıkarma öncesi ruh hali... 'Vur kır parçala, bu maçı kazan' sloganı Homo Erectus'un vahşi hayvanlara karşı kendini savunma içgüdüleri olarak mazur görülebilse bile 21. yüzyılda bir stadyumda patolojik belirtilerin tezahürüdür ancak.

Milliyetçilik bir de kalınca bir tül perde gibidir çoğu zaman. Savaş öncesi dönemlerde yükseldiğini görüyoruz tarihte, bir de ekonomik kriz öncesi ve sırasında. Bu ideoloji, başka sorunları gizlemek, kapamak için de kullanılıyor sık sık. Mesela AB'nin hukuk devleti, demokrasi, sivil özgürlükler ya da Kürt ve Kıbrıs hatta Ermeni sorununu çözmeye teşvik edici yaklaşımları boomerang etkisi yaratıyor içe kapanık, gelenekçi, muhafazakar toplumda ve cevabı milliyetçilik olarak fıskırıyor: Solcu jargonla 'Ulusalçılık', amiyane tabirle milliyetçilik, AB sürecine karşı şiddetli, yarı-resmi bir direniş haline geliyor.

Biz Türküz döveriz, ezeriz, yıkarız, yakarız! Boyun eğmeyiz, bağımsız ve egemeniz filan falan... Orta Asya'dan beri... Şehit kanı... Bayrak... Kutsal vatan toprağı... Atatürk, İnönü, Dumlupınar, Sakarya... Hamasi militarist edebiyata, söyleyen, yazan bile inanmıyor. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programının istatistiklerinde ilk 100'e bile girememişsin, ondan sonra salla gitsin. Dünya çapında bir tek bilim adamı yetiştirememişsin ondan sonra milliyetçi nutuklar atıyorsun... Kimin umurunda.

Bu arada Sezar'ın hakkı Sezar'a: 'Sokakta ülkücü görmek istemiyorum', 'Bu işleri örgütleyenler önce kendi çocuklarını sokağa salsın' diyenlerin çıkması da, en azından kıskırtmaların arkasındaki gerçek gücü göstermesi açısından önemli.

Çin'den sonra en hızlı ve en büyük büyüme, yüzde 9.9'luk oranla Türkiye'de imiş. Kim büyüyor Allah aşkına? Ne büyüyor Allah aşkına? H

Yahudileri fare, Nazileri kedi, Polonyalıları domuz, Amerikalıları ise köpek olarak çizmiş. Soykırım gibi çok duyarlı bir konuyu çizgi roman olarak işlemesi başlangıçta hayli yadırganmış. Ancak ilk şaşkınlık geçtikten sonra Maus, Pulitzer Ödülü kazanmakla kalmamış, Amerika'da bazı üniversitelerde ders konusu bile olmuş.

Ürküntü Verici Anılar Defteri: Maus

HALİL TURHANLI

Maus, son yıllarda yayımlanan ve egemen estetiğe meydan okuyan alternatif çizgi romanlardan (Ya da post-modernizmin jargonuyla söylendiğinde "grafik anlatı"lardan) biri. Fakat, alternatif çizgi romanlar arasında da bir yeri var. Özelliği salt Pulitzer Ödülü kazanmış olmasından kaynaklanmıyor. Maus'u özel ve önemli kılan, yahudi Soykırımı'nı anlatan bir çizgi roman olması. Maus, dehşet dolu bir yaşam öyküsü, ürküntü verici anılar defteri.

Yazar-çizer Art Spiegelman, iki kitaptan oluşan Maus'ta babası Viadek ve annesi Anja'nın Varşova Getto'sunda tanışmalarını, Gestapo'nun eline geçişlerini, imha kamplarına gönderilmelerini, oradan sağ olarak kurtuluşlarını, savaş sonrasındaki yaşantılarını, Anja'nın intiharını, kampta yaşadıklarının babasının kişiliği üzerindeki etkilerini anlatmış, resmetmiş. Yahudileri fare, Nazileri kedi, Polonyalıları domuz, Amerikalıları ise köpek olarak çizmiş. Soykırım gibi çok duyarlı bir konuyu çizgi roman olarak işlemesi başlangıçta hayli yadırganmış. Ancak ilk şaşkınlık geçtikten sonra Maus, Pulitzer Ödülü kazanmakla kalmamış, Amerika'da bazı üniversitelerde ders konusu bile olmuş. Art Spiegelman'ın en büyük başarısı, böylesine dehşet dolu bir deneyimi aşırı dramatize etmeden, duygusallığa hiç kapılmadan olabildiğince az sözcükle (daha doğrusu, ancak konuşma balonlarının içine sığabilecek kadar sözcükle) anlatmış olması.

Beckett'dan yaptığı bir alıntıyla soykırım gerçeğini anlatmak için belki de fazla söze gerek olmadığını belirtmek istemiş: "Her sözcük, sessizlik ve hiçliğin üstüne düşen gereksiz bir lekedir."

Toplama kamplarının dehşeti, orada gördükleri sadistlik muamele bu imha ve ölüm yuvalarından kurtulabilen bütün insanlar gibi, Vladdek ve Anja'nın da yaşamlarının sonraki evresinde etkisini yoğun biçimde duyurmuş. Fakat, vahşet onları farklı biçimlerde etkilemiş. Anja, 1968 yılında intihar etmiş. Vladdek ise bencil, geçimsiz bir insan olarak yaşlanmış, yaşı ilerledikçe de çevresindekilerin duygularını sömürmüş, oğluya ilişkisi de hep gerilimli ve çatışmalı olmuş.

Art Spiegelman, faşizmin kitle psikolojisinin kör yığınları nasıl biçimlendirdiğini, hayatta kalabilmek için hiçbir aktöre tanınmaksızın her türlü uzlaşmaya girebilen bir insan tipini nasıl yarattığını göstermiş ve nazi subaylarına İngilizce öğreten, bunun karşılığında sosis yiyebilen, yıllar ilerledikçe aile içinde bir diktatör kesilen, karısının intihara sürüklenmesine neden olarak Vladdek'i de büyük ölçüde böyle bir insan olarak resmetmiş. Vladdek, toplama kampında tam da

faşizmin yaratmak istediği insana dönüşmüş: Celladıyla özdeşleşen kurban.

Adorno faşizmi, "Tersyüz edilmiş psikanaliz" olarak tanımlarken onun son kertede otoriter bir kişilik yaratmayı amaçladığını vurguluyordu. Naziler, bu amacı gerçekleştirebilmek için toplama kamplarını bir anlamda "laboratuvar" olarak kullandılar. Nüremberg gösterilerinde bir ulusu, tarihin belirli bir anında faşizmi seçen, vahşeti alkışlayan bir grup haline getirerek savaşın ertesinde Batı'ya egemen ve toplum bilimcilerin "kitle toplumu" adını verecekleri ruhsuz yığınların ilk örneğini biçimlendirdiler.

Tel örgülerin arkasında, toplama kamplarında ise, bu yığınların içinde hayat alanı bulacak, aktöre tanımayan, ruhu ve vicdanı körelmiş, dayanışma duygusunu yitirmiş insanı oluşturdular.

Nazilerin kurbanlarını uysallaştırmaları, olabildiğince bencilleştirilmeleri için öncelikle aralarındaki her türlü dayanışma duygusunu yoketmeleri gerekiyor. Bunu da çok basit yöntemlere başvurarak başardılar. Örneğin tek bir kişi kurtarılmazlık yaptığında derhal herkesi cezalandırıyorlardı. Bir başkasının "yanlış" yüzünden cezalandırmayı istemeyen birileri her zaman çıkıyor ve kural çiğne-

yeni ihbar ediveriyorlardı. Bir süre sonra bu öyle bir aşamaya geliyordu ki, ilk önce ihbarda bulunup ödüllendirilmek için birbirleriyle yarışmaya başlıyorlardı. Hannah, Arendt, Eichmann'ın yargılandığı günlerde kaleme aldığı ve büyük tepki gördüğü o yazısında Yahudilerin, soylarının imhasına Gestapo'nun işini hayli kolaylaştırdıklarını ileri sürdüğünde galiba pek de haksız değildi.

Faşizm, bireyi özümseyen, sürü halinde yaşamaya zorlayan, direneni ise "öteki" ya da "yabancı" olarak damgalayan ve dışlayan kitle toplumunun tohumlarını atmıştı. Dachau'dan sağ olarak kurtulmasını başaran ve Amerika'ya göç eden Bruno Bettelheim, bu ülkeyi toplama kamplarının bir türevi olarak görmüştü. Çünkü burada da, farklı olan hayat hakkı tanınmıyordu. Bettelheim, insanların birbirlerini Nazi usulü selamlayarak iyi günler diledikleri soğuk savaş yıllarının Amerika'sını "total devlet" olarak niteledi. Amerika'da bir şey daha dikkatini çekmişti: Evlerin mutfaklarındaki göz kamaştırıcı neon ışığına karşılık odalardaki ışıklandırma son derece yetersizdi. Bettelheim'e göre, bunun bir tek nedeni olabildi: insanların kitap okumalarını engellemek. Çünkü, kitap okumak farklı olmadıkça direnmek demektir. İşte, "total devlet" buna kesinlikle tahammül edemez, izin veremezdi. O yalnızca edilgen, uyumcu vatandaşlar istiyordu.

27 mart 2005 tarihli Vatan gazetesinde Arda Uskan'ın yaptığı röportajda; zamanında Ülkü ocakları, MHP İstanbul İl Başkanlığı ve MHP milletvekilliği de yapmış olan Mehmet Gül, "Eskiden solcuları hain gibi görürdük. Şimdi anlıyoruz ki çoğu vatanpervermiş" diyor. O vakitler Cumhuriyet gazetesi muhabiri olan Savaş Ay'ı, arkadaşları döveceklerken, "Dövmeyin arkadaşlar, makinesini kırın!" demiş. Süleyman Yıldız Beyazıt'ta dolaşırken bir antikacı dükkanında Savaş Ay'ın kırık ve kayıp fotoğraf makinesini buldu ve içinde unutulmuş filmi tab ettirdi. İşte o fotoğraf makinesinden çıkanlar.

Fotoğraflar: Serkan KUS

SAVAŞ AY'IN MAKİNESİNİ BEN KIRDIRDIM

« Biraz üniversite yıllarından söz edelim. O günlerde Beyazıt'ta Küllük diye bir kahve vardı. Sizin mekânınız Platin de solcuların kahvesiydi. Küllük-Platin arasındaki ilişkiyi anlatır mısınız? »
 « Bu savaşı nasıl gördünüz? Bütün ilinde Cumhuriyet ya da karşı taraf için bir Hergün gazetesini görürsünüz mesela. Önce Küllük'te solcular da vardı. Sonra hakimiyet bize geçti. »
 « Nasıl geçiyor istikrarlı mıydı? »
 « Orada bir müzik kul-

tusu vardı. 20 kere istise "Çirpinde Karadeniz"i dinlerdik. Solcular rahatmış olurdular. Al sana kavga. Kısa zamanda Küllük'ü aldık biz. Sonra Beyazıt hakimiyetini elimize geçirdik. Bir gün Üniversitede solcularla kavga ettik. Küllük'ün altında söz kitapları satan İbrahim diye Maistaylı bir kitapçı vardı. Bir "Bu herif hâlâ komünist kitapları satıyor, kiralamı camıya çarptıracağız" dedi. Camı çarptıracağız. Adam kaçtı gitti. »
 « Gazetecilere de gözdağı vermişsiniz. »
 « Cumhuriyet'te aleyhimize bir sürü yazı çıkıyor. Savaş Ay o zaman Cumhuriyet muhabiri. Arkadaşlar, "Bu Cumhuriyet muhabirini dövelim" dediler. "Dövmeyin de makinesini kırın, sonra verirsiniz" dedim. Alınışlar. »

nelerini. O ara Savaş bana geldi. "Kim aldı bunları, hemen bu" dedi. Sonunda makinesini getirdiler ama kırılmıştı. »
 « Savaş, emri siz nereden biliyorsunuz? »
 « Bilmiyor. Şimdi öğrenecek. Daha sonraları milletvekilliği döneminde güzel dostluklarımız oldu. »
 « Geriye dönüp bakınca pişmanlık duyuyor musunuz bunlardan? »
 « Hissia etmişiz. Fakat o zamanki şartlarda bakıldığında bizim küçük pencerelerimizde, önemliydi bunlar. Kendini yer açmaya, kendini güvenceye almaya çalışıyorduk. »
 « Silahlara da bu güvence için mi sarıldınız? »
 « Silahlar Üniversitede kullanılmadı. Silah oraya gelmişse tedbir için gelmiştir. »

« Bu çatışmaları sokakla yapışması ile ne başladı silahlar konuşmaya? »
 « Öyle denebilir. Sol zaten psikolojik olarak hazırdu buna. Biz ise aktif savunma yaptığımızı düşünürdük. »
 « Kimseyi vurduysanız mu bu arada? »
 « Ates etmişizdir ama ölen yaralanan olmadı. O günlerde doğal gibi geliyordu bunlar bize. Bugün mucadele ettiğimiz insanlarla konuşuyoruz, özdeşleşmişiz yapıyoruz. Keşke o zamanlar konuşabilişseydik. Aynı şeylerin çocukları neden birisine düşman olsun ki? Bu ülke sadece bizimmiş gibi düşünüyorduk. Şimdi solcuların da en az bizim kadar bu ülkeye sahip çıkmak istediğini anlıyoruz. Bizim kadar herkes bu ülkenin sahibi. »

İşte O Makineden Çıkan Tarihi Fotoğraflar

• Abdi İpekçi, ülkücü Mehmet Ali Ağca tarafından 1 Şubat 1979'da öldürüldü. Ağca, yakalandıktan sonra, Mehmet Şener, Oral Çelik, Yalçın Özbey, Abdullah Çatlı adlarını verdi.

• 16 Mart 1978'de İ.Ü. Merkez binasından toplu olarak çıkan sol görüşlü öğrencilerin üzerine bomba atıldı. Ardından otomatik silahlı dört kişi tarafından tarandılar. 7 öğrenci öldü, 100 öğrenci yaralandı. Olayda kullanılan bombaları, MHP İstanbul İl Örgütü'ne Abdullah Çatlı'nın verdiği ortaya çıktı. Olayla ilgili, dönemin Ülkücü Gençlik Derneği İstanbul İl Başkanı Mehmet Gül ve bazı ülkücüler hakkında açılan soruşturma yeterli kanıt bulunmadığından takipsizlikle sonuçlandı.

• Ankara Cumhuriyet Savcısı Doğan Öz, 24 Mart 1978'de MHP'li İbrahim Çiftçi tarafından otomobiline öldürüldü. Öldürülmeden önce ABD ve çok uluslu ortaklarının Ortadoğu sorununu çözmek için gizli örgütlenmeler aracılığıyla, demokrasiyi baltalayarak faşist düzen kurmaya çalıştıklarını, olayların sorumlularının devlette üst makamlara kadar tırmandığını saptamış, raporunu dönemin Başbakanı Ecevit'e sunmuştu.

• Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu eski başkanlarından Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler Evinin önünde korumasıyla birlikte öldürüldü. Emri, MHP

genel başkanı Alparslan Türkeş'in verdiği mahkeme kayıtlarına geçti.

• 28 Eylül 1979'da Adana'da ülkücü eylemlere yönelik seri operasyonlar düzenlenerek çok sayıda suçun failini yakalayan, emniyet müdürü Cevat Yurdakul öldürüldü.

• 9 Ekim 1978'de Ankara Bahçelievler'de bir evi basan ülkücüler, Türkiye İşçi Partisi (TİP) 7 öğrenciyi öldürdü. Katliama, İdi Amin lakaplı Haluk Kırıcı, Ahmet Ercüment Gedikli, Mahmut Korkmaz, Ünal Osmanoglu, Kürşat Poyraz, Ömer Özcan, Duran Demirkıran adlı ülkücüler katıldı. Yöneticileri Abdullah Çatlı'dı.

• Doç. Dr. Bedrettin Cömert 11 Temmuz 1978'de öldürüldü.

• Prof. Dr. Bedri Karafakioglu 20 Ekim 1978'de öldürüldü.

• Prof. Dr. Cavit Orhan Tütengil 7 Aralık 1979'da öldürüldü.

• Prof. Dr. Ümit Yaşar Doğanay 20 Kasım 1979'da öldürüldü.

• 9 Aralık 1978 Maraş katliamında 4 günde 111 insan öldürüldü. Tesadüf bu ya, Bahçelievler katliamını düzenleyen ülkücüler de o sırada Maraş'taydılar. H

Canlı Hakları

PANTER EMEL

Kan-Ada

Birkaç yıl önce Kanada Konsolosluğu önünde fok katliamını protesto etmiştik. Yıllardır süren bu vahşet yine başladı, 15 mayısa kadar yine 300.000 fok öldürülecek. Geçen iki yıl içinde bir milyona yakın fok öldürüldü. Bu zorbalığa karşı yürütülecek mücadele, son dönemde uğruna savaşılan bütün ahlâksal ve toplumsal meseleler kadar önemlidir.

Yıllardır çeşitli tepkilerin hedefi olan av, fok yavrularının doğmasından on iki gün sonra başlatılıyor ve derisi zarar görmesin diye başlarına sopalarla vurularak öldürülüyor. Bir varlık acı çekiyorsa bu acıyı önemsememek için hiçbir ahlâki gerekçe öne sürülemez. Eşitlik ilkesi, acı çeken varlığın ait olduğu türden bağımsızdır. Acı çeken varlık bizim türümüzün üyesi olmasa da bu önem azalmaz. "Önce beyazlar gelir ve bu nedenle Afrika'daki yoksulluk Avrupa'daki kadar önem taşımaz" denilebilir mi?

Gerçekten bu dünyada çok sorun var; açlık, yoksulluk, ırkçılık, savaş... Bütün bunlar büyük sorunlar, aralarında hangisinin en önemli olduğunu kim söyleyebilir? Ama türcü yanlılığı bir yana bırakırsak insanların, insan dışı hayvanlara uyguladığı zulmün de bu sorunlar arasına girebilecek kadar önemli olduğunu görebiliriz. Yukarıda verdiğim foklara ilişkin sayılar insanlara ait olsaydı, toplumlar ayaklanırdı. Belli ki hiçbir şey yapılamıyor.

O halde en azından insanlık, bu hayvanlardan elde edilenleri tüketmeyi boykot edemez mi?

Nietzsche'yi de Vururlar

Nietzsche, bir gün yolda giderken devrilmiş ve çukura düşmüş bir araba gördü. Arabacı ata kalkması için durmadan vuruyor kamçı darbeleri altında doğrulmaya çalışan at, ağır yükün etkisiyle tekrar çukura düşüyordu. Ayağı kırılmıştı. Durumu gören Nietzsche çok sinirlenerek arabacıdan böyle davranmamasını istedi. Önce yükleri indirip sonra atı kaldırmalıydı. Arabacı aldırmadı. Nietzsche arabacının yakasına sarıldı ve ata kamçı vurmasına müsaade etmeyeceğini söyledi. Arabacı bunun üzerine Nietzsche'ye vurmaya başladı ve attığı bir tekme bir süre sonra bu ünlü filozofun ölümüne yol açtı. Nietzsche, atın durumuna dayanmayıp kendini feda etmiştir. Bu, insan olma sürecinin en üst aşamasıdır. H

(İnsanın Dört Zindanı,
çev: Prof. Hüseyin Hatemi)

Kopenhag Kriteri

Kopenhag'dan aldığım bir haber: "Köpekli müşteri için bir taksi yollayın lütfen..." Bu sözlerin Kopenhag'da ne anlam taşıdığını ne kadar düşünseniz bulamazsınız. Taksi çağırmak için kurulmuş bir cümle... Doğru... Bir de müşterinin yanında köpeği var... Hayır işte bu doğru değil. Nasıl? Bilmece gibi bir durum değil mi? İşin aslı şöyle. Kopenhag'da kadın sığınma evleri var. Bu evlerde barındırılan yüzde seksenlere varan oranda kadınlar Türk ve Pakistanlı. Hemen hepsi koca dayığından bu evlere sığınmış. Bu kadınların nerede barındırıldıklarının bilinmemesi gerekiyor. Kural bu. Ancak, Kopenhag'da taksi şoförlerinin çoğu Türk ve Pakistanlı... Böyle olunca da kadınlar taksi ile bir yere gideceklerinde hemen tanınıyor ve kendilerini tehlikenin kucağında buluyorlar.

Sığınma evi yöneticileri önce taksi çağırırken "Şoför Danimarkalı olsun" demişler fakat bu ancak birkaç gün işlemiş, hemen insan hakları dernekleri harekete geçip "bu uygulama ırk ayrımcılığıdır" diyor. Ve bu yöntem işlemiyor. Fakat çare bitmez, sığınma evi yöneticileri düşünüyor, taşıyor şu yolu buluyorlar: "Köpekli bir müşteri için taksi yollayın lütfen"

Taksi merkezi bunu şoförlere söyleyince sorun kendiliğinden çözülmüş oluyor. Zira Pakistanlı ve Türk şoförler kendiliğinden bu işe talip olmuyorlar. Çünkü onlar hayvan sevmiyor hele köpeği hiç sevmiyor. Zaten bu sevgi yoksunluğu yüzünden kadınları da sığınma evlerinde.

Çalışkan Amelie'ler

- Bugün yurt genelinde kaç kişi durup ağır iş makinelerinin çalışmasını izledi?
- Şu anda kaç kişi lokantada kürdanla dişini karıştırırken, etraftan tiksintiyle izleniyor acaba?
- Kaç kişi restorandaki kürdanı "Ulan ya benden önce birisi bu kürdanla dişini karıştırıp geri yerine bıraktıysa?" diye kılanıyor?
- Acaba kaç Emine, Emine olan adından utandığı için "Adım Mine" diyor?
- Şu an, şu dakika kaç kişi sigarasını ocakta yakıyor?
- Kaç kişi şu anda "İlk defa bir TV programını arıyorum" diye abidik gubudik programları arayıp, saçmalamaktadır?
- Şu an kaç kişinin otobüs şoförüne "Ortaaa kaapıı!" diye bağırırken sesi detone oluyordur?
- Kaç masanın altına sümük sürülüyor ki şu anda?
- Acaba şu anda evlenmek için müracaat eden kaç kişi mecburi olan AIDS testinin sonucunu kıllanarak beklemekte?
- Kaç soysop meraklısı eskiciden alıp duvarına astığı resim için "Paşa Dedem" diyor?
- Şu anda kaç kişi "Aman etraftan biri gazetemi ister..." kaygısıyla gazetesini okuyup bitirmişse bile vapurdan inene kadar okuyor numarası yapmakta?
- Şu anda, şu dakkada kaç kişi elini koltuk altına götürdükten sonra koklayıp bundan haz alıyor?
- Şu anda kaç kişi Nike dansı öğrencim diye kışını belini sakatlıyor?
- Kaç kişi bilumum popüler TV programlarını izledikleri halde "Sadece CNBC-e ve Discovery izliyorum" diye yalan söylüyor?
- Şu anda kaç kişinin parası "Burda geçmiyor" dur acaba?
- Şu saatlerde kimler içip içip güzelleşiyordur?
- Kaç kişi şu anda kredi kartının limitinin bitmesinin normal olduğunu bilmesine rağmen, "Allah Allaaah, nasıl olur?..." gibilerden koftiden söylenmektedir?
- Can Tanrıyar ve ekibi şu anda, bu hafta Pazar Keyfi'ni kime sundursak acaba diye düşünüyor mudur?
- Acaba kaç kişi çok katlı bina önünden geçerken, "Kaç kat var acaba?..." diye tek tek katları sayıyordur?
- Şu anda kaç mezar taşına bakarak orada yatanın kaç yaşında öldüğü hesaplanıyor?
- Bu gece kaç düğünde kız tarafı, düdüklenecek taraf olmanın ezikliğiyle çok fazla coşmadan efendi efendi oturacak acaba?
- Şu ana kadar yapılan binlerce tartışma programında hangi konu tartışılarak çözülebilmıştır acaba?
- Kaç besteci, şarkısının stadyumda küfürle söz yazılmış halini duyduğunda gizliden gizliye şarkısı tercih edildiği için gururlanıyordur? H

AYŞE ÜLKER SAYGAN SOLMAZ
FATİH SOLMAZ

Sait Faik Abasıyanık bu şehrin hakiki Flâneur'üdür kanımca, bir evden bir eve, bir meyhaneden bir meyhaneye, bir pencereden bir pencereye, bir kederden bir kedere, bir umuttan bir umuda, çalışkan bir örümcek gibi sabırla bir ağ örmüştür, ördüğü bu ağın hem sahibi hem işçisidir.

(Flâneur) Sait Faik

AYFER TUNÇ

Walter Benjamin'in Pasajlar* adlı kitabını okuyuşum ile Sait Faik'in öykülerinin kaynaklık ettiği bir senaryoyu yazmam aynı zamana denk geldi. Öykülerin ana dokusunda sağlam bir malzeme oluşturacak bir kavrama ihtiyacım vardı. Bir yerli olmak, -Adalı, İstanbullu veya başka bir yurttan- yeterince ikna edici gelmiyordu bana. Benjamin'in kitabında bir bölümün başlığı da olan Flâneur kavramı Sait Faik'te bulunan iki damar'dan birini daha iyi anlamlandırmamı sağladı.

Bu kavramı uzun uzun alıntılamak, iyice açmak mümkün. Ama fazla didiklemeyle kalkarsam Sait Faik'i anlamaya çalışırken bu kavramın bana armağan ettiği sihir kaybederim diye korkuyorum. Kaybetmek istemem. Çünkü şehir duygusu karşısındaki Sait Faik'i böyle bir sihir yardımıyla derinden hissedebiliyorum. Söz konusu kitabın "Flâneur" başlıklı bölümünden kısa bir alıntı yapmam yeterli olur sanırım, bu alıntı bir anlama yolu olabilir, ne demek istiyor şimdi bu yazı diye soranlar için. Daha fazlasını isteyenlere kaynak, yazının sonunda.

Benjamin diyor ki, "Cadde, Flâneur için konuta dönüşür; sokaktaki adam, kendi dört duvarının arasında nasıl evinde olduğunu duyumsarsa, Flâneur de bina cepheleri arasında kendini evindeymiş gibi duyumsar. Onun gözünde emaye kaplı parlak firma tabelaları, aşağı yukarı bir burjuva salonundaki yağlıboya tablo gibi bir duvar süsüdür; duvarlar, not defterini dayadığı yazı masasıdır; gazete kulübele-ri kitaplıklardır; café'lerin balkonları da, işini bitirdikten sonra eğilip sokağa baktığı cumbalardır. Yaşam bu çokyönlülüğüyle, değişikliklerden yana bütün zenginliğiyle ancak kurşunî parke taşlarının arasında ve despotizmin oluşturduğu bir arkadüzlemin önünde gövrebilir."

Zihinde hoş bir hareketlilik yaratmanın ötesinde, insanı adamakıllı da düşündüren bu alıntının ait olduğu kavram, bir yanıyla doğa-deniz insanı olan Sait Faik Abasıyanık'ın şehir duygusu karşısındaki tutumunu anlamamda bana çok yararlı oldu. Belirtmem gerek, Flâneur pasaj dediğimiz, iki yanında dükkânların sıralandığı, girişi ve çıkışı olan, üstü kimi zaman camla kaplı bir yapı türüyle ilişkilendirilen bir kavram, 19. yüzyılda özellikle Paris ruhunun oluşmasında önemli etkileri olmuş, özellikle Baudelaire'in pasajlarla

Fotoğraf: Arta Güller

Çok basitleştirerek, şehrin sokaklarında kendini evinde gibi hisseden adam dersek Flâneur için, Sait Faik Abasıyanık'ın Beyoğlu'nda geçen öykülerine baktığımızda bir Flâneur görmez miyiz peki?

ünsiyeti biliniyor. Pasajlara ait olmaktan çıkarıp, tamamen kendimce daha geniş bir anlam çerçevesine oturttuğum Flâneur kavramı sayesinde iki Sait Faik'ten birini arka sokaklarda, gecelerin içinde, yoksul ve çileli ama daima umutlu insanların arasında daha aydınlık gördüm.

Bana öyle geldi ki Sait Faik'in içinde kökü bu topraklara bağlı, aslen buralı bir Flâneur var. Onun doğa-deniz adamı olan, kimliğini neredeyse Burgaz Adası'yla özdeşleştiren yanını bu yazının dışında bırakacağım. Ama bırakmadan önce, şöyle bir cümle kursam hiç de yanlış olmaz gibi geliyor bana:

Onun gözünde adanın ağaçları arasından bir an görünen deniz bile bir

burjuva salonundaki yağlıboya tablolarından daha değerlidir; ağaç gövdeleri not defterini dayadığı yazı masasıdır; balıkların yüzlerinden okunan hüznün ve çile kitaplıklardır; mahalle kahvesinde oturduğu köşe, yazma işini

bitirdikten sonra arkasına yaslanıp hayata baktığı penceredir. Yaşam burada başka türlü bir çokyönlülük taşır. "Bugün yüz vermez bir baba gibidir" dediği denizin oluşturduğu bu arkadüzleminde hayat "Haritada Bir Nokta" öyküsünde olduğu gibi kimi zaman gaddar, kimi zaman çıldırtıcıdır ve Sait Faik bunu şöyle açıklar: "Yazmamam deli olacaktım."

Evet, bence iki Sait Faik vardır ve biri benim gözümde Beyoğlu'ndan çı-

kıp öykülerine giren ve oraya dönen bir Flâneur'dür. Bu iddiamın bilimsel, bilgisel, eleştirel altyapısını oluşturmuş olduğumu söyleyecek değilim elbette. Ben sadece birçok öyküsünde kendisi ile metnindeki anlatıcı arasında sarsıcı bir geçişlilik sağlayan, kimi zaman kendisi kimi zaman anlatıcı, -örneğin Ahmet- olan Sait Faik'i daha iyi anlamak için çaba gösteren bir okurum, her türlü kavramı işime yarayacaksa gerektiğinde dönüştürerek (buna çarpıtarak da diyebilirsiniz) kullanırım.

Ama yine de büsbütün boş bir şey söylemiş olmaktan korkarım, bu nedenle kavramın içeriğini kendime göre zenginleştirerek açıklamaya gayret etmeliyim. Çok basitleştirerek, şehrin sokaklarında kendini evinde gibi hisseden adam dersek Flâneur için, Sait Faik Abasıyanık'ın Beyoğlu'nda geçen öykülerine baktığımızda bir Flâneur görmez miyiz peki?

O, İstanbul'un herhangi bir yerinde, Beyoğlu'nun bütün arka sokaklarında, Haliç'in girinti çıkıntılarında, Tarlabası'nda, Dolapdere'de, Şişli'de, Şişli'nin arkalarında, Feriköy'de, Beşiktaş'ta, Menekşeli vadilerin adı olan Mecidiyeköy'de, kısacası bu toprakların Flâneur'ünün rahat edebileceği ne kadar sokak varsa hepsinde, kendi evinin yatak odasındaymişçasına rahat ve güvenle dolaşır.

Tıpkı bir Flâneur'ün bina cepheleri arasında kendini evinde hissetmesi gibi, o da sokaklarda apartmanlardan dairelere, kiliselerden işanlarına kadar türlü türlü yapının arasında dolaşırken basık, kirli, yoksul dairelerden; yüzleri kararmış, eklemeleri kaşmış ahşap evlerden; bir sokağın ucunda karşısına çıkıveren bir harabeden, surdiplerinden, parkların ücra köşelerinden, gecekondularından, terk edilmiş konaklardan gelen yoksulluk seslerini duyar. Ama bu yoksulluk seslerinde her şeye rağmen bir yaşama sevinci ve arzusu, hayat dolu bir hal bulunur.

Acı bir yoksulluğun yüzlerde yarattığı izler ona/anlatıcısına plajdaki aynayı kırdırır.

Şehrin kahvehanelerinde, birahanelerinde, muhalebicilerinde ve meyhanelerinde otururken herhangi bir yabancıklık ve yalnızlık duygusu hissetmez. Onun için şehrin tüm insanları, bacakları olmayan dilenciden film Hay-

ri'ye, ayakkabı boyacısından cümbüşçü Stelyo'ya, Eleni'den Katina'ya, Yorgi-ya'dan Yüzüklü Adam'a, kabadayılardan fahişelere kadar herkes onun 'yalnızlık kırıcıları'dır.

"Haritada Bir Nokta" öyküsüne bakılacak olursa kötülükten yılmıştır. Ama kötülük; onun cebinde yaşayan dostlarından, lüzumsuz adamlarından, truplara girip Anadolu'ya giden ünsüz ve huysuz tiyatrocularından, şehrin büyük ve görkemli görüntüsünün altında kaybolan küçük dünyaların ilelebet ezilen, yorulan, yaşamak için mücadele etmek zorunda olan insanların değil, başka yerlerden gelir: paranın söz sahibi olduğu bir âlemin majör aktörlerinden.

Sait Faik Abasıyanık bu şehrin hakiki Flâneur'üdür kanımca, bir evden bir eve, bir meyhaneden bir meyhaneye, bir pencereden bir pencereye, bir kederden bir kedere, bir umuttan bir umuda, çalışkan bir örümcek gibi sabırla bir ağ örmüştür, ördüğü bu ağın hem sahibi hem işçisidir.

Kendi adıma söyleyebilirim: bu şehri (İstanbul), şehir duygusunu onunla daha iyi anladım. Ben de Flâneur'lere özenerek, -nerde bende Flâneur olacak yürek... ancak kendi dört duvarımın penceresinden bakabilirim şehre ve Flâneur'lere- hiçbir özelliği yokmuş gibi görünen hazin sokaklarda dolaşıyorum.

Bir Flâneur gibi olmasa da bir Flâneur sempatzanı olarak dolaşırken Sait Faik'in yazdığı tüm karakterler bir zaman tüneline geçerek çevremi dolduruyorlar çoğu zaman. Bunu yapabildiklerine göre o metinlerde müt-hiş sahici bir şey var.

Akşamın olmasıyla aydınlanan pencerelerde gördüğüm her şeyin bir hikâyesi olduğunu, hayatın kimi zaman kederli molalar gerektiren bir şenliğe benzediğini ondan öğrendim.

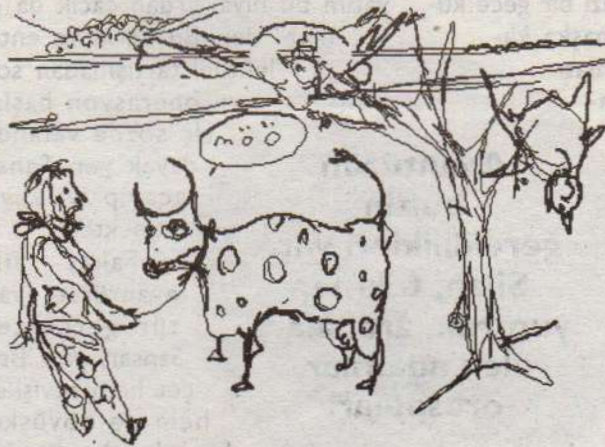
Pavyonda çalışan Seher ile evini terkeden Manav Bayram'ın aşkını bu kadar iyi yazmış birinin şehrin sokaklarına ait olması gerekir. H

* Walter Benjamin, Pasajlar, YKY/ Kâzım Taşkent Klasik Yapıtlar Dizisi, Üçüncü Baskı, İstanbul, 2001

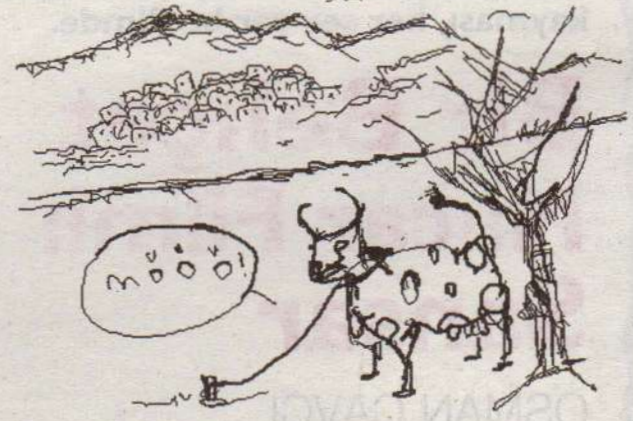
(Bu yazı, Sakarya Üniversitesi tarafından yayımlanan Sait Faik Abasıyanık'ı Anma Günleri - Bildiriler 18-19 Ekim 2004 adlı kitapta yer almaktadır.)

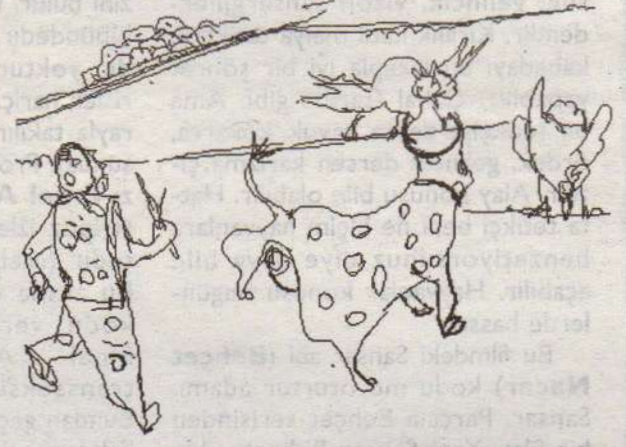
Önüm, arkam, sağım, solum sobe,
Saklanmayan ebe! Bütün Rum Köyü
ahalisi saklanmış, henüz sobeleven
olmamış.

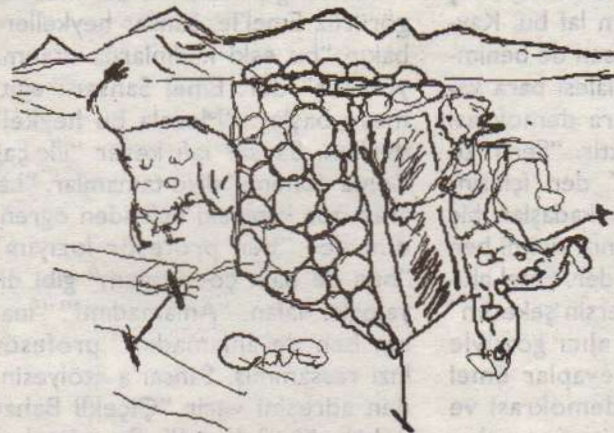
- Möö, möö, möö! Geberesice!
Ne böğürüp duruyon! Ha, ha, geldim ha.

Kayaköy'de sabahlar inek sesiyle başlıyor,
Sonra bu sese köylü kadının sesi karışıyor.

Sonra sabah oyunu başlıyor
Biraz kovalamaca,

biraz saklanbaş... Köyde hala çok seviliyor.

Tevzem ineği,
inek yoncaları sobeliyor...

Zamanında Anlaşılmamış Filmlere Yeniden Bir Bakış Denemesi (XXVII)

Prodüksiyon küçük ama helal dedirtiyor insanlara. Dedim ya avantürse avantür, hepsi var bu filmde. Konusunu anlatmam mümkün değil, hikaye tarihi eser kaçakçılığı ile başladı, aniden uyuşturucu işine dönüştü, yani konu kayması, anlam kayması, her şey var bu filmde.

Bir Behçet Nacar Filmi: Sansar

OSMAN CAVCI

Aslında sansar bir hayvandır; bir gangaster lakabı değildir. Gündüzleri kimse görmez onu, geceleri kümeslere dadanır tavuk gırtlakları. Latince adı Martes martes'tir. Ağaç sansarı, kaya sansarı, gibi türleri vardır. Kürkü beğenilir. Porsuk, gelincik, vizon sansargillerdendir. Kırallık katil mafya tetikçisi, kabadayı bu lakapla iyi bir şöhret yapabilir. Çakal Carlos gibi. Ama bir tetikçiye zebra, tavuk, kokarca, ördek, gelincik dersin karizma çizilir. Alay konusu bile olabilir. Hatta tetikçi beni ne biçim hayvanlara benzetiyorsunuz diye dava bile açabilir. Hayvanlar konusu bugünlerde hassas.

Bu filmdeki Sansar abi (**Behçet Nacar**) kodu mu oturtur adamı. Sansar, Parçala Behçet serisinden bir film. Yani Sansar Behçet. Ona Gelincik Behçet diyemeyiz herhalde. Her hayvan delikanlıya oturmaz. T.şşak ihtimali olma konusu kesin. Hayvan konusu derin (Selçuklu sultanlarından birinin adı yanılmıyorsa Selahattin Köpek). Neyse...

Sansar Behçet istemeyerek bir belaya bulaşmak zorunda kalır. Tövbekar bir kabadayıdır. Tarihi-eser kaçakçılığı yapan bir şebeke vardır. Olaylar Kuşadası civarında geçer. Bir arkeoloji profesörü kayıptır. Sansar "tak" diye profun kızını bulur. Profun kızı bir gece kulübündedir, ondan başka kadının yoktur (konsomatrisler hariç, onlar pa-rayla takılır biliyorsunuz). Profun kızı **Emel Aydan** striptiz izlemektedir (olabilir). Bu arada dedi-kodu vereyim Emel Aydan transseksüeldir. Bundan geçen ayda bahsetmiştim.

Neyse, Sansar bara iskele yapar ve Emel'in içkisini içer münabesetsizce. Emel şaşırır ve itiraz eder. - O benim içkim. Sansar gayet küstah bir şekilde cevap verir; - Sen de benimkini iç anam! Hayda ne biçim laf bu. Kavga da bile söylenmez (sen de benimkini iç). Tak, üç göz lalesi bara yavaşlarlar, amaçları bara demokrasi ve hürriyet getirmektir. "Senin tipini hiç beğenmedik" der içlerinden biri. Sansar bu arkadaşları hiç umursamaz. "Haklısınız, tipimi ben de hiç beğenmem" der. Emel abiye döner "sen ne dersin şekerim" der. "Bilmem hiç alıcı gözüyle bakmadım" diye cevaplar Emel abi. Sansar, bara demokrasi ve hürriyet getirmek isteyen arkadaşlara hitaben şöyle der "peki

beyler siz alıcı gözüyle bakar mısınız"? "Sözde vatandaş" tipli bu üç adam "tipin bizim sinirimize dokunuyor" diye cevaplarlar. Sansar hâlâ soğukkanlıdır, "cacık sever misin hayatım" der Emel'e. Emel anlamaz "ha!" diye sorar. "Haklısın hayatım bu hıyarlardan cacık da olmaz" der. Bu derin ve entel-

lektüel tartışmadan sonra operasyon başlar. Üç sözde vatandaş dayak yer. Sansar acayip iyi kavga etmektedir.

Avantürün bütün gereklilikleri var. Silah, tekme, yumruk, arabalar, ölen adamlar, orospular.

Fakat film avantürse avantür gerçekten. Sansar, yani Behçet hem sevişken, hem de dövüşken bir adamdır. Bardaki Emel'i değil, konsomatris kızı götürür. (Sevişirler battaniye altında, 40 derece sıcakta). Sansar bu arada kendini yerli turist olarak tanıtır.

Ertesi gün Sansar'ı bir müzede görürüz Emel'le. Sansar heykellere bakıp "bu eski kadınlarda utanma yokmuş" der. Emel Sansar'ı eğitmeye başlar. "Mesela bu heykel" derken, Sansar lafı keser "ilk çağ Roma dönemi" diye tamamlar. "Laf aramızda kapıdaki bekçiden öğrendim de" "ben profesör kızıyım" "ben de halk çocuğuyum" gibi diyaloglar falan. "Anlamadım?" "inanın ben de anlamadım" profesör kızı ressamı. Sansar'a atölyesinden adresini verir "Çiçekli Bahar Sokak, No:3 Kat:4". Bu adresleri hep merak etmişimdir, acaba var

mı? Hiçbir masraftan kaçınılmamış bu filmde, Sansar'ın arabası eski Amerikan ve arabayı yakıp uçurumdan bile attılar harbiden. Daha birçok eski Amerikan arabasının camlarını bile kırıyorlar. Helal valla. Prodüksiyon küçük ama helal dedirtiyor insanlara. Dedim ya avantürse avantür, hepsi var bu filmde. Konusunu anlatmam mümkün değil, hikaye tarihi eser kaçakçılığı ile başladı, aniden uyuşturucu işine dönüştü, yani konu kayması, anlam kayması, her şey var bu filmde. Bunu yönetmeni **Yavuz Figenli** de bilmiyor. Önemli değil zaten. Avantürün bütün gereklilikleri var. Silah, tekme, yumruk, arabalar, ölen adamlar, orospular.

Aşk da benim için böyle, yani yaşadığımız bütün saçmalıkları bir filme benzetirsek bütün konusuzluğuna hatta yan konulara dalmasına rağmen, sonuç hiçbir şeyi hedeflemese bile, yine de gidilen o yoldaki minicik şeyler daha önemlidir. Önemli olan gerçeküstü bir durum yaşamaktır. Bu küçücük anlar yokuştan aşağı koşarken bizi arkadan iter daha da hızlı koşarız. Geçenlerde alınganlık yapıp sevdiğim kızı bir süre aramadım. Bunu ona daha sonra anlattım, o da "ne alakası var, sen beni istediğin zaman arayabilirsin, biz sev..." dedi, suştı. Devam etmedi. Acaba "biz sevgili miyiz?" diyecekti. Benim onunla ilişkim bu tür bir tanımlamayı içermiyor aslında.

Yukarıdaki Sansar filmine tekrar geldiğimizde de avantürün bütün gereklilikleri var. Konusu monusu önemli değil, önemli olan gerçeküstü bir dünya. H

Tiroid hastalıklarına, özellikle de guatra Türkiye'de çok rastlanıyor. Karadeniz'de ve Orta Anadolu'da çok sık görülmesinin bir nedeni de, o bölgelerdeki suda ve toprakta iyot oranının çok az olması.

Sık Rastlanan Hastalıklar Atlası: Guatr

Guatr, sık rastlanan ve sıklıkla karıştırılan hastalıkların başında geliyor. Dünyadan elini ayağını çekmiş, huzursuz, sıkıntılı, doğru dürüst uyuyamayan ya da gece gündüz uyuklayan, halsiz, gittikçe zayıflayan ya da sürekli şişmanlayan birini görünce "tamam," deriz, "bu kişi depresyonda!" Hatta biraz daha zeki ve analitik düşünmeyi bilen biriye, depresyonla yetinmez, öküzün altında buzağı aramaya başlarız ve hastanın çarpıntısı oluyor mu, elleri ayakları titriyor mu diye sorar soruşturur, "senin depresyonuna bir de panik bozukluk eklenmiş, durum sahiden vahim," diyerek hatamıza hata ekleriz.

Oysa bu saydıklarım, düpedüz guatrın belirtileri. Türkiye'de guatr görülme oranı çok yüksek. Neredeyse nüfusun yarısı guatrlı. Ama bir gerçek daha var; bunların büyük kısmı depresyon tedavisi görüyor.

Bana kalırsa "Tembellik Hakkı" diye bir kitap yazarak tembelliğin insana ait önemli bir hak olduğunu iddia eden birinin, T3, T4'ü olmasa bile TSH'ı muhakkak yüksektir.

1980'li yılların sonuydu. Henüz yerleşik hayata geçmemiş, Orta Asya'dan göç etmiş Türk boyları gibi o Tarlabası senin, bu Cihangir benim dolaşıp duruyordum. Nerde akşam orda sabah! Kazım'ı o günlerde tanıdım. Kısa bir süre için demir attığım öğrenci evinde, arka odanın tahsis edildiği şahsın adıydı Kazım. Öncelikle entelektüel bilgisine hayran kaldım. Kazım, asla sıradan bir Kazım değildi. Dünya edebiyatı bir yana, felsefe, politika, sosyoloji, psikoloji... yalayıp yutmuştu. Ezber etmişti dünya'nın tüm yazılı tarihini.

Çok geçmeden bu yoğun kültürün nereden kaynaklandığını anladım tabii. Sabah olunca herkes okula ya da orada burada sürtmeye, kısacası bir yerlere gidiyor, akşam şarabını alan eve dökülüyordu. Bir tek Kazım kıpırda-mıyordu yerinden. Mecazi an-

İç Dikiş

ALTAY ÖKTEM
altayoktem@yahoo.com

lamda değil, sahiden kıpırdamıyordu. Bütün gün boyunca bir tek sağ elinin iki parmağı kıpırdıyordu, o da okuduğu kitabın sayfalarını çevirmek için.

Akşam ahali eve döner de iki yumurta kırar, ya da ne bileyim makarna haşlarsa, bir tabak da Kazım'a verirdi. O da ağır ağır yerdi. Kimse bir şey vermezse, hiçbir şey yemezdi Kazım. Su da içmezdi. Tualete gider miydi, hatırlamıyorum. Muhakkak gidiyordur. En azından iki üç günde bir gitmesi lazım. Yine de gözümle görmedim, bilemem.

Kazım'ın yatağının yanında bir çalı süpürgesi dururdu. Arada bir gaza gelir, bütün evi süpürsilerdi dememi beklemiyorsunuz herhalde. Ben de böyle bir şeyi beklemiyor, o süpürge orada ne arıyor diye meraklanıyordum. Günün, daha doğrusu gecenin birinde, süpürgecin gizemini çözdüm. Sabahlara kadar kitap okuyan Kazım'ın, gün ağarmasına yakın uykusu geliyor, uyumak için de ışığı söndürmesi gerekiyordu. Kalkıp düğmeye basacak değil ya, karşı duvardaki elektrik düğmesine fırlatıyor süpürgeyi, düğme kapanıyor, süpürge de

Guatr deyip geçmemek gerek. Yerine göre böyle bir hastalık, Türkiye'nin sağlık politikalarını gözler önüne serecek verilere bile ulaştırabilir bizi.

duvardan sekip geri geliyor!

Şimdiki aklım olsa, gel şu T3, T4, TSH'ına bir baktıralım Kazım, sende guatr falan olmasın sakın, derdim.

Kim bilir şu anda nerede, hangi karnepede uzanıyordur? Tiroidinin durumu nedir, Allah bilir.

Guatr deyip geçmemek gerek. Hipotiroidi, hipertiroidi, Hashimoto falan, tiroid bezine bağlı birçok hastalık var. Tiroid hormonlarının doğuştan eksik olması durumunda büyüme, gelişme tam olmuyor, hatta zekâ da gelişmiyor çocuklarda.

İş bununla bitmiyor. Yapılan son çalışmalarda hipotiroidizmin, yani tiroid hormonunun yetersiz salgılanmasının kandaki kolesterol seviyesini bile arttırdığı anlaşılmış. Eğer hipotiroididen kaynaklanan bir kolesterol yüksekliği varsa, vücutta buna bağlı başka belirtiler de görülür; kabızlık, saçlarda matlaşma, dökülme, tırnaklarda beyazlaşma ve çabuk kırılma, adet düzensizliği, omuz, boyun, sırt ve bel ağrıları, ciltte kuruma, kepeklenme, kalınlaşma, dilde şişme... saymakla bitmez!

Tiroid bezi boyunda, nefes borusunun önünde yer alıyor. Kelebeğe benzer iki kanadı olan bu bez yaklaşık yirmi gram çekiyor ve T3, T4 adlı hormonları salgılıyor. Bu hormonlar, hücrelerin gelişmesi, çalışması ve enerji üretmele-ri açısından çok önemli.

Tiroid hastalıklarına, özellikle de guatra Türkiye'de çok rastlanıyor. Karadeniz'de ve Orta Anadolu'da çok sık görülmesinin bir nedeni de, o böl-

gelerdeki suda ve toprakta iyot oranının çok az olması.

Guatr deyip geçmemek gerek. Yerine göre böyle bir hastalık, Türkiye'nin sağlık politikalarını gözler önüne serecek verilere bile ulaştırabilir bizi. Yıllar önce Karadenizli bir hocam vardı. O sıralar doçentti galiba. Guatrı kökünden kazımak için canla başla çalışıyor, projeler geliştiriyordu. Karadeniz'de, tüm Avrupa'nın ve Ortadoğu'nun en gelişmiş guatr hastanesinin açılması için çaba harcıyordu. Böyle büyük bir yatırım yaparak guatr olanları tedavi etmek yerine suları iyotla-sak da guatrı önlese daha iyi olmaz mı, diye sormuştum. Yaaa, iki ay sonra profesör oldu, ilk seçimlerde de milletvekili olarak mecliste yerini aldı bizim projeci. Suya iyot atacakmışız... Benimki de akıl işte! H

Geleceğe Veda

Odanın kadifeyle kaplıymış gibi yumuşak ve kaygan görünen gül kurusu duvarlarında gölgeler çırpınır. Kadın çekinerek şömineye yaklaşır. Önünde durduğu gösterişli kütüphanenin içine bir göz atar. Ateşin ışığının erişemediği kitapların sırtı karanlığa gömülmüştür. Ellerini ne

yapacağını bilmez bir tavırla kaldırıp ateşe uzatır.

"Zevklerin hiç değişmiyor."

"Değişiyor," der adam. 17. yüzyıldan kalma gül rengi bir koltukta rahat bir tavırla oturmuş, gözlerini kadına dikmiştir.

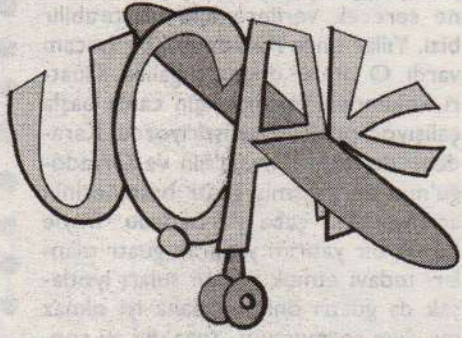
Yemin ederim tanımiyorum adamı. Ama kadın çok tanıdık. Bizim La Liorona. Nam-ı diğer Ağlayan Kadın. Güney Amerika'daki yaygın bir inanışa göre La Liorona, soyunun tekiyle evlenebilmek için çocuklarını dere kenarına götürmüş ve orada boğmuş. Evlenmiş mi peki? Elbette hayır. Çocuklarını boğduktan sonra aklını yitirmiş la Liorona ve kendini öldürmüş. Hâlâ hayaletinin ağlayarak dolaştığı, su kenarındaki çocukları boğduğu rivayet edilir. Halil Bey'se ayrı alem.

Dünyada kuracağım dediği imparatorluğu sonunda Orta Dünya'da kurmayı başardı. Bir Elf prensesini "koluna boydan boya bilezikler dizecem, kaloriferli apartman inşa edip en üst katını sana ayıracam," diye kandırdı Halil Bey.

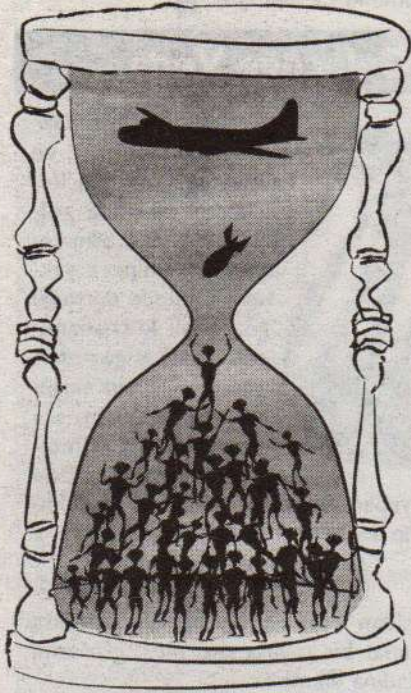
Hayret. Zevklerimiz hiç değişmiyor. Teşekkürler Albemuth, teşekkürler Davetsiz Misafir. Verdiginiz kalıcı rahatsızlık için!

AİLE ÇAY BAHÇESİ Levent Gönenc

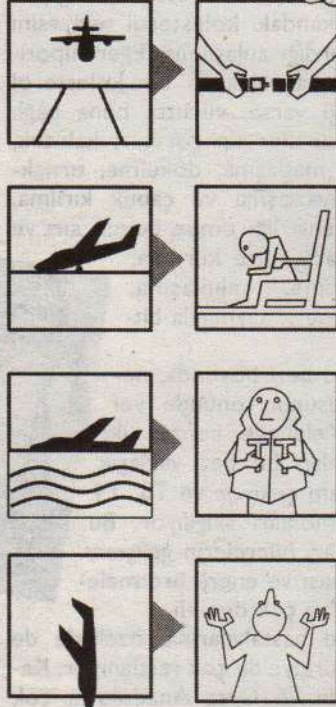

"Enola Gay", adı tarihe geçen uçaklardan biridir. Taşdığı yük tarihin akışını değiştirmiştir.

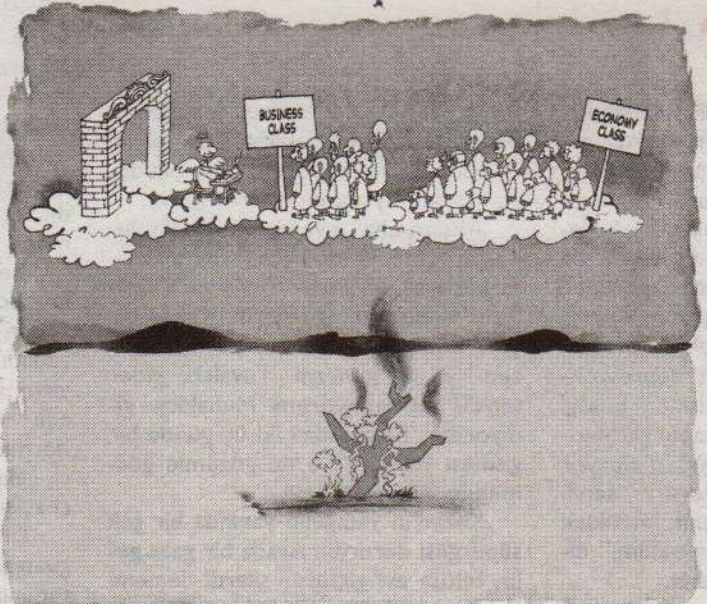
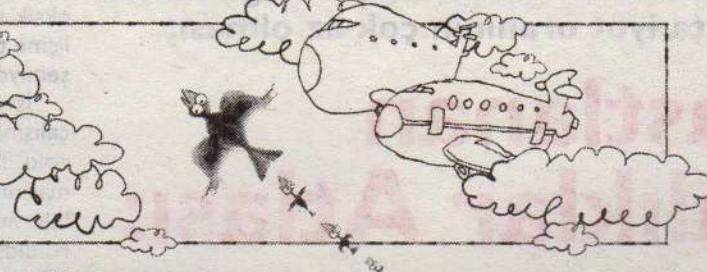

Kanatlarının altına havanın yaptığı basınç yardımıyla yükselip ilerleyebilen motorlu taşıt.

Günümüzde uçak yolculuğu eskisine göre çok daha fazla tercih ediliyor. Herhalde bu yoğun uçak trafiğinden en çok kuşlar zarar görüyor..

Koltuk ceplerinde uçakta nasıl davranacağınızı gösteren kartlar bulunur.

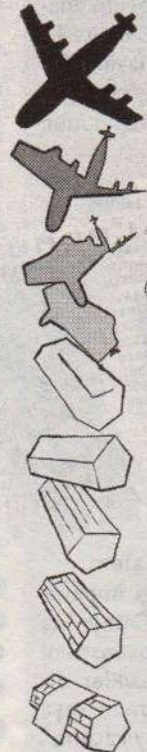
Marx bugün yaşasaydı herhalde uçağa binmezdi: Uçakta sınıf ayrımı yapılır..

Bugünlerde bindiğiniz uçağın rotası değişebilir; şaşırmayın.

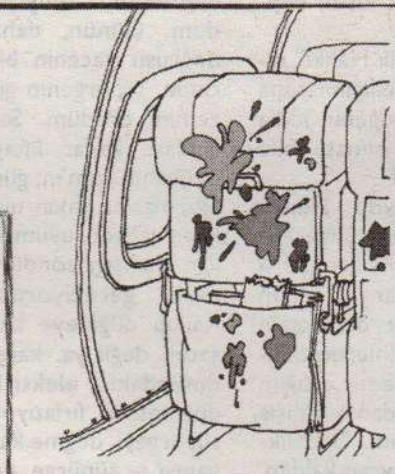
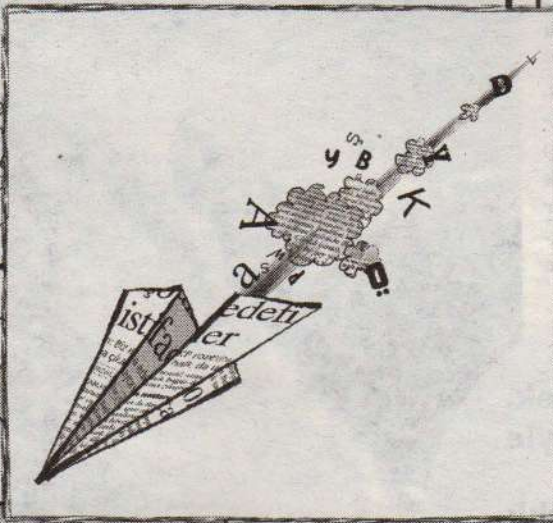
Hep merak ederim; uçak tuvaletlerine yapılanlar nereye gider?

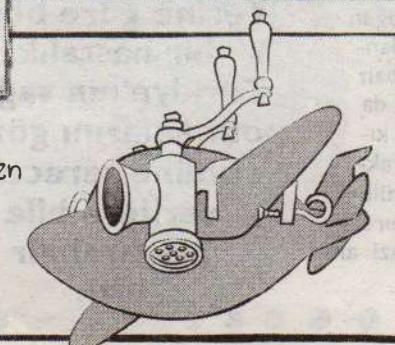
Uçak kazasından kurtulma ihtimali "sıfıra" yakındır.

Pilotların havada korktukları iki şey vardır; türbülans ve hicirlik tutması...

Uçakta midesi bulanalar için "kusmuk torbası" bulunur ama çoğu zaman torbaya gerek kalmaz...

Uçak kazalarının en önemli nedenlerinden birinin motora kuş kaşması olduğu söylenir.

Pilot olacak kişilerde belli özellikler aranır. Gözlerin sağlam olması, reflekslerin iyi olması ve...

Tembel Günce

SELİM İLERİ

Sonbaharlı İsimlerin Hepsini Benim Olsun

Annemin resmine bakıyorsun. Artık sana yabancı. Büyük bir acı duymuyorsun.

Bu dünyada kimseyi sevmedin. Korkuyorsun. Hep korktun. Garip bir dikbaşlılık içindesin: Ölmeyecek, hastalanmayacak, yardıma muhtaç olmayacak gibi. Ben sana söylemiştim, bütün fotoğrafları yırt at! Demiştin. Şimdi acı çek.

Hayatım boyunca, derler ya; kendimi bildim bileli günce tutmak istedim. Neredeyse okuma yazmayı söker sökmez. Birçok kez tutmaya kalkıştım da. Tümü yarım kaldı, üç beş sayfada, üç beş günde kaldı.

Yalnız, Her Gece Bodrum için bir roman güncesi tutmuştum. Git git seyreliştin yazdıklarım. İlk dönemlerde daha istekli, ne yapmak istediğimi daha çok tartıştığım; sonralarıysa gelişigüzel, sanki laf olsun diye. İşin tuhafı, bu günceyi bir türlü bulamıyorum. Kitaplığın karanlık, kuytu bir yerinde saklanmış olmalı.

Geçen yaz Antalya'ya gitmiştik. Daha doğrusu, yaz sonu, eylülde. Antalya Arkeoloji Müzesi'ni gezerken, eski yöntem, el yapımı çok güzel defterler gördüm, ciltli, tam güncelik. Paraya kıyıp aldım. Günce tutmanın işte zamanı geldi! diyordum.

Defterleri tılsımlı sanmıştım. Belki tılsımlı, ama tılsımlarını bana yine tam söylemediler ve tembel bir günce tutuyorum. Haftalar geçiyor, çıt yok.

Sevgili Hayvan dergisi benden yazı istediğinde çok sevindim ve Hayvan okurlarıyla tembel güncemi paylaşmaya karar verdim.

Günceden yapraklar:

13 Eylül 2004 Pt

Dün yazacaktım:
Bu erken sonbahar!
Tuhaf, hüznü bir akşam geldi, çakıldı.

18 Eylül Cumartesi

Bitişik bahçede, birdenbire, kırmızı, sarı, pembesinde koyu kavuniçi güller açmış; tek beyaz gül de. Bizim bahçede izmiroyası yeniden çiçeklendi.

Sonbahar Gülleri, belleğim yanılmıyorsa, Andre Maurois'nin bir romanının ismi. Okumadım. Ama bu ad çok hoşuma giderdi. 1930'larda Türkçe'ye çevrilmiş bir romanın ismi de Bir Kadının Sonbaharı'dır. O kadar etkiler ki beni sonbaharlı isimler, hepsi benim olsun isterim. Bitişik bahçedeki güller, gerçekten sonbahar gülleri mi? Yoksa mevsimin aldatmacası mı?

21 Eylül

Herkesin okuduğu Tanpınar başka. Adeta tek bir Tanpınar yok. Mümtaz'ın Huzur'da Tanpınar'ı temsil ettiği söylenmiş. Ama Mümtaz'la Tanpınar'ın söyleştikleri de düşünülebilir. Tam tersi de: Romancı, kendinden, dünyayı alımlayışından söz açabilmek uğruna bir roman kişisi var ediyor...

"Hangi Eşikte" şiiri, Tanpınar'daki karmaşayı inanılmaz şekilde yansıtıyor. Daima bir 'ikinci kişi' var, fakat hep 'gölge' olarak. Bu ikinci kişiyi Tanpınar sanki örtmek istemiş, ya da, örtük bırakmak:

"Hangi eşikte, hangi akşamda
Ayrıldı yan yana yürüyen gölgeleri-
miz,
Hangi aydınlık yuttu seni
Nasıl taş taş ördüm ben
Bu yalnızlığı dört bir yanımda..."
Çıldırıcı bir şiir.

26 Eylül Pazar 00:45

Sen edebiyata değer veriyorsun. Ben artık hayata değer veriyorum: İnsanlar başkalarının hayatına acımıyor. Birçok gün kendimizi öldürüyoruz.

3 Ekim 2004

Yarın Yapayalnız bir kez daha seninle. Bu romandan hiçbir zaman kurtulamayacağım. Oysa, yazdığın için mutluluk duyduğun sayılı kitaptan biri.

Handan Sarp'ın Şem'i Dede'nin yatırı başında Elem'e söylemek istedikleri. Notlarım arasında buldum. Elem yok tabii. Elem evleniyor o gece, Elem'in düğünü var!

Romandan çıkardığım bölümü buraya alıyorum. Handan Sarp artık hatırasındaki Elem'e şöyle diyor:

"Niye cesur iki insan gibi? Biz cesur değildik bir tanem. Çok sonra anlayacaksın. Ben olmadımda. Ben, hayatından usul usul -ve belki de hızlı hızlı- silindikçe. Birbirimizi Allah'ın niye tanıştırdığını da anlayacağız. Bir zamanlar ölümü düşünmezken, ölümden. Yalnızca ölümden. Seni niye kaybettiğimi. Niye hep kaybettiğimizi. Kaybedişler, yeni ve sonsuz bir başlangıç söylüyor:

Elem öyle hissediyorum ki, beni asıl sen yaşayacaksın. Görmediğin, görmek istemediğin günlerde. Terk ettiğin Handan Sarp'ı. Yağmuru hatırla. Yağmur yağıyordu..."

Ekim, Pazar, 2004 (Aydın kaçır?)

Annemin resmine bakıyorsun. Artık sana yabancı. Büyük bir acı duymuyorsun. Bu dünyada kimseyi sevmedin. Korkuyorsun. Hep korktun. Garip bir dikbaşlılık içindesin: Ölmeyecek, hastalanmayacak, yardıma muhtaç olmayacak gibi. Ben sana söylemiştim, bütün fotoğrafları yırt at! Demiştin. Şimdi acı çek.

11 Kasım 01:52

Ne tuhaf, uyuyamadım. Yine. Alkol. Büyük korku. Garip direnç. Bu belki de gönderilmemiş bir mesajdır. Hangisiyim? Dün geceydi. Kime niye? Bütün gece Çehov oyunları okudum. Yine. Her şey bir tekrar olmaya başladı. Okunmamış onca, yüzlerce kitap varken Çehov oyunları. Yazabilmek için Çehov oyunları.

Bunlar birbirine bezeyen sözler olacak. Bunlar benim sıkıntılarım, kişiliğim. Aynı şeyleri yazacağım.

12 Kasım 2004

Yazmak istediğim bir şey kalmadı artık. Çehov'un oyunlarındaki sözlerden başka. Onları yeniden yazmak istiyorum, uzun, boğucu, geçmek bilmeyen akşamlarda. Akşam. Gececek.

21 Kasım 02:00 filan

İstanbul'da bu gece benim için yalnızca tinerici çocuklar.

Yalnız onlara kardeş, yalnız onlar yakın.

8 Aralık 2004

"Bir Yazın Tarihi"ni yeniden okuyorum. Zaten son sıralar, hoş, epeydir, yıllardır, geçmiş zaman kitapları okumak bana iyi geliyor. Bugünün çiğ anlatımı yazdıklarına zarar verir gibi bir his içindeyim. Memet Fuat, "Yazarlar geçmişe sığınmamalı" dedi. Memet Ağbi'ye ihanet ediyorum.

Halid Ziya'nın hiç eskimeyecek bir yazar olduğunu düşünüyorum. "Bir Yazın Tarihi"nin anlatıcısı, yeteneğim olsaydı, bu yaz olup bitenleri bir tiyatro eseri gibi yazmak isterdim diyor. Sonra "eşhas"ı tanıtıyor, sahneye giriş sırasıyla aktrisleri tanıtır gibi, dört genç kız.

Ama hikayenin asıl kahramanını onlar arasına katmamış. Çubuklu'daki harap yalıda, o zavallı genç kız, daima gölgeli, uzakta, daima gerilerde. Bence büyük ustalık.

Aralık, hangi gün ise...

Müthiş yağmur yağıyor. Soğuk. Arka bahçeler kimsesiz. Yapraklar hep döküldü. Balkondaki bitkiler handiyse can çekişiyor.

Güncemden alıntılar burada keşşiyor. Biliyorum ki, Hayvan'ın bütün sayfaları bana ayrılmadı.

Şu kadarını da söylemeden edemeyeceğim: Günceye tembel demekle haksızlık etmişim, 2004 sonbaharı boyunca işte epey bir şey çiziktirmişim. Alıntılama bolumlar de var.

Bakalım bu satırlar yayımlanınca neler hissedeceğim. H

Replikas'ın üçüncü albümü olan **Avaz**, coşturan, hüznölendiren, sevindiren, heyecanlandıran, ara sokaklara saptıran, yaralarımıza işaret eden bir çalışma.

Bilemezdim Son Nereden Bakar

Başka bir ses, başka bir soluk Replikas. Bugün çalınan ve söylenenlere pek benzemiyor yaptıkları müzik. Dolayısıyla kimseyle karşılaştırılamayacak kadar özgünler. İlk çıktıkları günden bu yana beni yaralayan, sarsan, şaşırtan bir yol izliyorlar müziklerinde. Şarkılarında modern kent yaşamının, bireyin karmaşasını; batı enstrümanlarının yanı sıra mistik bir hava ve yerel ezgilerle veren Replikas, katotik bir derinlik yaratıyor. Geleneği kullanıyor, ama tekrar etmiyor, hatta onu bozuyor, üzerine yeni şeyler ekliyor. Bununla da kalmayıp beynimizin kıvrımlarına saklanan şeyleri, bilinçaltımızın derinliklerindeki kendi "ben"imizi, kendi düşmanımızı, zayıflıklarımızı, kendi sonumuzu hazırlayışımızı ortaya çıkarıyorlar. Üstelik son derece cesurca yapıyor bunu. Biliyor Replikas yaşama dayanmanın zorluğunu, ama yine de bir sevginin "hain boynuna" sarılır gibi sarılıyor yaşama. **"Gel kör et beni bile"** diyor yine aynı şarkıda (Bahar) Replikas, teslimiyetmiş gibi görünen bu söylemin ardında ciddi bir itiraz var. Eğer bu söz aşk için söylenmişse ya da öyle algılayalım; **"hazırım beni kör et"** diyerek, meydan okuyor. Aslında onlar hayatın her alanındaki **"körleşmeye"** ters metaforlar kullanarak dokunuyorlar. Bir bıçağın ucuyla yarayı deşiyor, kanatıyorlar. Her şeyi sorguluyorlar, bir hataysa her şey, o hatanın köklerine

iniyor Replikas. 0-1 adlı şarkıda **"hatalar kanımızda, tohumda, her yerde"** diyerek insanoğlunu, "ben"den yola çıkarak değerlendiriyor. Müzikte de köklere iniyor, en başa sarıyorlar plağı, ancak başka bir ses örgüsüyle çıkıyorlar karşımıza. Şiir sanatını da kullanıyor Replikas liriklerde. Gelenekten yararlanıyorlar demiştik ya; özellikle bazı şarkı sözlerinde, divan ve halk şiirine yakın bir üslup kullanılmış. Bu söylem müzikle bir tören havasında birleşiyor.

İlk çıktıkları günden bu yana sürekli bir ses arayışında olan ve kendini yenileme çabalarını sürdüren Replikas, Amerikalı müzisyen, ses mühendisi **Wharton Tiers**'le çalışmanın ışığını yansıtıyor. Daha doğrusu kendilerinde varolan o ışığı pekiştiriyorlar. Replikas'ın üçüncü albümü olan **Avaz**, coşturan, hüznölendiren, sevindiren, heyecanlandıran, ara sokaklara saptıran, yaralarımıza işaret eden bir çalışma. Özellikle **Dayan** adlı parça son yıllarda dinlediğim en güzel şarkılardan biri. Bu albümde gitarlar daha önceki çalışmalara nazaran daha sert, daha rock. Sert bir albüm olmasına karşın lirizm dozu da oldukça yüksek. Gökçe'nin yorumu ise en üst noktada. Büyüdükçe büyüyor Replikas.

Dedim ya çok cesurlar diye, hem müziklerinde, hem liriklerinde kendini özgür bırakabilmek, popüler müzik piyasasının içinde bir tür Don Kişot'luk. O nedenle ayırıyoruz zaten sanat ile "dışında" kalanları. O nedenle ve daha birçok nedenle seviyorum Replikas'ı. Dedikleri gibi; hiçbir şey ruhsuz olmuyor. Belki de en çok bu yüzden...

Kara Kutu

Üzgün Bakışlı Lemurlar

Hayatin ritmi müziğe yansıyor. Müzikse her yerde. Popüler müzik piyasasının dışında, yeraltında patlamaya hazır bir kaynak var. İşte bunlardan biri de Sad Eyed Lemurs. Yani üzgün bakışlı lemurlar. Lemur, kedi büyüklüğünde, ağaçların tepesinde yaşayan, uzun kuyruklu bir tür maymun aslında. Gel gör ki Türkiye'de lemurlara rastlamasak da, bu isimden ilham alan biri var. O da **Mert Başaran**.

Mert Başaran'ın 1997'de kurduğu Sad Eyed Lemurs, sonundaki çoğul takısının aksine tek kişiden oluşuyor. Tek kişilik bir proje diyebiliriz buna. Mert Başaran'ın kendini lemura benzetmesinde sanırım çevresine mutsuz, ürkek ve biraz da kötücül bakmasının payı var. Nasıl ki lemurlar ormanların derinliklerinde yaşıyorsa, Mert Başaran da hayatın en derin ve karanlık yerinde mutsuz bir şekilde duruyor. Mert'in kendini ifade ettiği isim -Sad Eyed Lemurs'un isim babalığını **Halil Turhanlı** yapmış- kalabalıklar içinde tek başına durma isteğini perçinliyor. Ona göre herkes kendi reçetesini yazıyor bu yaşamda. Dolayısıyla Mert'in çalışmalarında da şehir ve yalnızlık duygusu yoğun olarak hissediliyor. Aslında o, yaptığı demolarla, son dönem kuşağın içinde bulunduğu sıkışmışlığı ve kafa karışıklığını da yansıtıyor.

Psychedelic, elektronik, yer yer mistik ve caz temaların da olduğu yüzlerce parça -bu otuza yakın demo demek- yapmış Mert. Zaman zaman bazı müzisyen arkadaşları da ona eşlik etmiş. Sad Eyed Lemurs'un menajeri, arada bir vokallerde yer alan **Nilüfer Ormanlı** da kısmen bu projenin içinde yer alıyor. Ancak Mert Başaran kendini Unic World Leader Ship olarak ilan ediyor. Yani Birleşmiş Dünyalar Lideri!!! Biz bu tanımlamaya kendi dünyasının lideri diyelim, geçiştirelim.

Doğal bir yaşamdan yana olan Mert, kendini çevreci olarak tanımlıyor. Ütopik bir dünya arayışında. Yaşamak ona göre bir incelik. Hatta toplumda yaşamının ilk kuralı zarafet. Kendi kurduğu, hayalini gördüğü dünya ile bugün içinde bulunduğu dünya çarpışıyor. O çarpışma müziğinde de hissediliyor zaten. İçindeki huzursuzluk şarkıların çoğuna yansımış. Kimi zaman bu huzursuzluk, sayıklamalar şeklinde müziğe dökülüyor. Yine dil arayışını da sürdürüyor kendi içinde. Maya'ların, İnkaların kullandığı dil familyasını araştırıyor, müziğini o dillerle buluşturmayı hedefliyor. Aslına bakarsanız şarkıların sözlerinde bir anlam arayışı yok. Daha çok anlamsızlık hakim.

Yurtdışında hazırlanacak bir toplama albümde yer alacak olan Sad Eyed Lemurs'un şarkıları popüler olacak türden değil, zaten öyle bir derdi de yok. Ancak farklı bir tat arayanların tercihi olabilir. Ekşi sözlükte denildiği gibi, Sad Eyes Lemurs **"müziğin fanzini"** aslında. Yani kendi reçetesini kendi yazıyor. Endikasyonlarını da içine alarak...

Özlü Sözler

Evlenince daha seksi olacağım
Mustafa Sandal

En çok kendimden tahrik oluyorum
Emre Altuğ

Keyifçi bir adamım ben hatta bana
"keyif pezevengi" derler.
Kenan Doğulu

Birkaç yıl evvel eski şarkılarının zımba gibi yeni versiyonlarının yer aldığı "Seyyalname" adlı albümle yeniden aramıza dönen Seyyal Taner'in 'müzik' ile işi hiç bitmedi. Belki de yepyeni bir proje ya da albüm ile yeniden karşılaşacağız onunla.

Son Verdi Kalbinin İşine

Günümüzde, daha çok bir 'şarkıcı' olarak bilinen Seyyal Taner, aslında on parmağında bin marifet olan çok yönlü sanatçılardan. 28 Eylül 1952 Urfa doğumlu olan Seyyal Taner, Amerikan Kız Koleji mezunudur. Okul yıllarında, İstanbul Devlet Konservatuvarı'nda bale eğitimi de almış ancak müziğe olan tutkusu, yolunu önce Şerif Yüzbaşıoğlu, sonra da Kanat Gür ile kesiktirmiştir. Seyyal Taner, Türk popunun bu iki önemli isminin orkestraları ile amatörükten profesyonelliğe doğru geçmek üzere çalışmakta ve tecrübe kazanmaktayken, tamamen tesadüfi bir şekilde, 60'ların en önemli İspanyol gruplarından Los Bravos ile tanışır. Ülkemize konser vermek üzere gelmiş olan Los Bravos, Seyyal Taner'den çok etkilenir ve onu İspanya'ya davet eder... Ka-

der ağlarını bu şekilde örmeye niyetlenmiştir, Seyyal Taner de buna karşı durmaz. İspanya'ya gider, bir iki filmde rol alır, grubun gitaristi ile evlenir.

60'lı yıllar böyle geçer... 70'lere girildiğinde ise Seyyal Taner, evliliğini, İspanya ile işini bitirip yurda geri dönmüştür. İspanya'daki tecrübelerine dayanarak, müziğe değil de sinemaya devam etmek ister, birkaç filmde de rol alır. Ancak Yeşilçam, süratle avantür / seks filmlerinin etkisine girmeye başlamıştır. Bu alanda, ortada yeterince makul proje olmadığından tek yapılacak şey müziğe geri dönmek, kalınan yerden işe devam etmeye çalışmaktır. Bu noktada en büyük destek Ali Kocatepe'den gelir. Kurduğu Numara adlı firması ile Türk Popu'na taklalar attırmaya başlamış olan Ali Kocatepe, Seyyal Taner'i de firmasının sanatçıları arasına katar ve 1974 yılında "Tanrı Şahidimdir / Şimdi Sen Varsın" adlı plağı yayımlar. Bir yıl sonra da ikinci 45'lik gelir: "Nene Hatun / Yalnızlığı Sen Bir de Bana Sor". Her iki plak da

yeterli bir ilgi toplamıştır. Ama yalnızca o kadar. Şerif Yüzbaşıoğlu ve Kanat Gür'lü günleri hatırlanmayan ve adı daha çok sinema sanatçıları arasında anılan Seyyal Taner'i Türk popunun önde gelen isimlerinden biri haline getirebilmeye yetmemiştir bu iki plak... Bu da olacaktır ama; Seyyal Taner önce sahnesini birbirine kattığı Lalezar'da program yapacak, ardından da, bu sefer dönemin bir başka çok önemli firması Yavuz'un kanatları altında "Son Verdim Kalbimin İşine" adlı plağı

piyasaya sürecektir ve kıyametleri kopartacaktır...

Seyyal Taner'in müzik dünyasındaki gücü ağırlığı her geçen yıl ile birlikte biraz daha arttı. 90'ların başında genç kuşağın yol açtığı pop patlamasının da içinde yer aldı ve çoğu yaşının aksine gençlerle de boy ölçüştü. Birkaç yıl evvel eski şarkılarının zımba gibi yeni versiyonlarının yer aldığı "Seyyalname" adlı albümle (ki, bu albümün Mehmet Bilal tarafından yapılmış kapağı, ya-

kin zamanda Sezen Aksu'nun "Bahane"sine de yol göstermiştir) yeniden aramıza dönen Seyyal Taner'in 'müzik' ile işi hiç bitmedi. Belki de yepyeni bir proje ya da albüm ile çok geçmeden yeniden karşılaşacağız onunla. "Müzik benim her şeyim" diyen ve bunu ispatlamak için de durmadan çalışan isimlerin başında gelmekte Seyyal Taner. H

POPÜLER ANSİKLOPEDI

FATOŞ'UN 'F'Sİ (YA DA "GEL EĞLENELİM"İN TUM EĞLENCESİ): FATOŞ BALKIR

24 Ocak 1940 İstanbul doğumlu. Sahne yaşamı, Şehir Tiyatrosu Çocuk Bölümü'nde başlamıştır. Bir süre de Şehir operasında çalıştı. 60'ların ikinci yarısında ise kendisini tamamen Türk popuna verdi. Epeyce plak yaptı. Bunların arasında, 1973 yılında yayınlanan ve Peret'in ünlü "Borriquito"sunun Türkçe versiyonu olan "Gel Eğlenelim" adlı plak epeyce sevildi. Başta Balet ve Philips olmak üzere bir dolu firma ile çalışmış olan Fatoş Balkır'ın, Erdener Koyutürk'ün yönetimindeki Eko firmasından da oldukça ses getiren plakları yayımlanmıştır. Sanatçıyı, geçirdiği bir hastalık sonrası genç bir yaşta kaybettik.

Ayin 'Eurovision'cusu

Bu yıl bizi temsil edecek olan Gülseren herkesin dilinde. Kimine göre mükemmel bir seçim, kimine göre bir 'fiyasko'. Artık bekleyip göreceğiz. Günümüzün 'Büyük Usta'sı Kayahan da bir zamanlar Eurovision'u denemiş isimlerden. Sertab Erener ya da Athena gibi çok ünlü isimler, son yıllarda TRT'nin 'tavin'i ile bu yarışmaya doğrudan gider ve yarışırken, Kayahan ve benzerleri (Ajda Pekkan hariç; o da bu işe 'tavin' edilmişti) herkes gibi yarışmaya katılır ve sonuçları beklerdi. 1990 yılında, her şey Kayahan için gayet olumlu sonuçlanmış ve "Gözlerinin Hapsindeyim" ile bizim buralarda birinciliği elde etmişti. Yarışmanın yapıldığı Yugoslavya'da ise sonuç hep alıştığımız gibi olmuştu: 21 puan ile 17.'lik... Yarı Fransız Gülseren, herhalde daha iyisini başaracaktır. Ama bu bile, bu kızcağızı gözümüzde 'sevimli' kılmaya yetmeyecek.

Tırvırı Gerçekler

- İlk film kamerası **Thomas Edison** ve **W.K.L. Dickson** tarafından 1894 yılında yapılmıştır.

- İlk film gösterim makinesi ise 1895 yılında Fransız Auguste ve Louis Lumiere tarafından Paris'te yapılan bir gösteride sergilendi. Bu tarih sinemanın icadı olarak kabul edilmektedir.

- Film kameralarının atası olan ilk fotoğraf makinaları fotoğrafı çeken fotoğrafçının içine girebileceği büyüklükteydi. "Kamera" sözcüğü de zaten "karanlık oda" anlamına gelen "camera obscura" sözünden türetilmiştir.

- Fotoğrafı posta puluna basılan ilk oyuncu Monako Prensesi **Grace Kelly**'dir. Nisan 1956'da Kelly ve gençlerde ölen kocası Monako Prensi 3. Rainer evlilik yıldönümlerini kutlayan bir pulda birlikte yer almışlardır.

- İngiltere'de çekilen ilk sesli film olan 1931 tarihli Şantaj filminin yönetmeni **Alfred Hitchcock**'tur.

- 1939 yılında Hollywood'da bulunan her film şirketi günde ortalama iki film çekiyordu. Elbette bu filmlerin tamamı kısa komedilerdi.

- Amerikalı yönetmen **D. W. Griffith** 1908-1913 yılları arasında çoğu kısa olmak üzere 450 tane film çekmiştir.

- Hepimizin bildiği Hollywood dışında, ABD'nin çeşitli eyaletlerinde on bir tane daha Hollywood adını taşıyan kent vardır.

- 1967 yılında çekilen Rus filmi Savaş ve Barış'ta 120.000 figüran rol almıştı. Aynı yıl çekilen Güney Kore filmi **Wang-Magwi Canavarı**'nda ise 157.000 figüran oynuyordu. 1945 tarihli Alan filmi Kolberg'de 187.00 figüran rol almasına karşın 1882 tarihli **Richard Attenborough** filmi Gândi'de, Gândi'nin cenazesi sahnesinde tam 300.000 figüran görev yapmıştı. Bu tarihte kırılması çok zor olan bir rakam olarak kabul edilmektedir.

- Oscar heykelciği 1928 yılında MGM'in sanat yönetmeni olan **Cedric Gibbons** tarafından tasarlanmış ve o günden bu yana hiç değişmemiştir.

- Hollywood'da bulunan mücevherci Joseff mağazası ellerinde bulunan Rus kraliyet ailesinin özel gerdanlığını bugüne dek 1215 kez filmlerde kullanmak üzere yapımcılara kiralamıştır.

- San Francisco Körfezi'ndeki bir adada bulunan ve şu anda kapatılmış olan efsanevi Alcatraz Hapishanesi hakkında bugüne kadar 30'a yakın film çevrilmiştir. Bunların en ünlüleri 1962 yapımı "Alcatraz Kuşçusu", 1979 yapımı "Alcatraz'dan Kaçış" ve 1996 yapımı "Kaya" adlı filmlerdir.

Küçük Sinema Dükkanı

SABRİ KALIÇ

Klişeler

Yeşilçam:

• **Ameliyat standardı:** En yakın arkadaşı filmin esas oğlanına gelir ve üzüntüyle: "Ameliyat için 50.000 lira lazım abi!" der. Esas oğlan da bu parayı kazanıp kör kızı (sakat çocuğu, fakir komşuyu vs.) iyileştirebilmek için normalde asla yapmayacağı bir işi (cinayet üstlenme, soyguna karışma vs.) yapmaya karar verir.

• **Zayıf Hafızas Sendromu:** Filmin esas kızı olan şarkıcıyı tavlama ya çalışan, ama bir türlü başaramayan gazinocu patronu sonunda kibarlığı bırakıp kadını omuzlarından sertçe yakalar ve haykırır: "Sanki seni yıllardan beri tanıyor gibiyim. Bundan sonra kimseye veremem seni!"

• **Unutulmaz Yeşilçam Replikleri - 6:** "Çok önemli bir ameliyat, fakat maalesef bizde yapılamıyor. Avrupa'ya gitmeniz lazım!"

Hollywood:

• **Ölüm o Amerika'ya!** : Hollywood filmi eğer yabancı bir ülkede geçiyorsa filmdeki tüm yerli halk kahramanımızın kışına takılıp Amerika'ya gitmek için ölümü bile göze alacaktır.

• **"Political Correct" ol, canımı ye!** : (Özellikle son on yılın filmlerinde) Eğer filmimizin kahramanları bir grup insansa; grupta mutlaka bir zenci, bir Hispanik Amerikalı ve bir de kendine güveni aşırı gelişmiş bir kadın olacaktır. Ancak grubun lideri elbette genç, beyaz bir erkektir.

• **Naziler güneyi sever:** Yetmişli yılların sonuna dek çekilmiş tüm filmlerde, batıdan kaçan savaş suçlusu eski Naziler daima Güney Amerika ülkelerinde yaşarlar. Ad verilme de bu ülke, faşist general Pinochet'in Şili'sidir.

• **Müslümanya** : Bir Hollywood filmi eğer Yunanistan'ın doğusunda bir yerde geçiyorsa, aniden tüm kadınlar çarşaf giymeye, erkeklerse deveye binmeye başlar. Filmin bir yerinde mutlaka bir pazar sahnesi kovalamacası olur ve o sırada da fonda kötü okunan bir ezan sesi duyulur.

• **Unutulmaz Hollywood Replikleri - 6:** "Sizde bize ait bir şey olduğunu düşünüyoruz bayım!"

Okurlardan

Hollywood:

• **Son söz:** Aynı zamanda filmimizin esas oğlanı olan sevimli haydut sevgilisine "Söz veriyorum aşkım, bu son işim olacak, bundan sonra namuslu ve mutlu bir hayat süreceğiz" dediği anda, adamın o işten sağ dönmeyeceğine artık emin olabiliriz. H

(Zeycan Kutlugün, İzmir)

(Yeşilçam ve Hollywood klişelerini göndermeye devam edin. İlgimize teşekkürler: filmman@mynet.com)

Ünlülerin Asıl Adları

Charlton Heston
(Charles Carter)

Edward G. Robinson
(Emanuel Goldenberg)

Charlie Sheen
(Carlos Irwin Estevez)

Gene Wilder
(Gerald Silberman)

Jerry Lewis
(Joseph Levitch)

Lauren Bacall
(Betty Joan Perske)

Barbara Hershey
(Barbara Herzstine)

Bud Spencer
(Carlo Pedersoli)

Zaza B. Kan davasından dolayı beş kişiyi vurarak on bir yıl cezaevinde yatmış çıkmış eski bir mahkum... Cezaevinden sonra tahsilatçılık yapmış, sonra o işleri bırakmış kulüpçü... Tahsilatçılığın inceliklerini öğrenmek için röportaj yaptık. Biraz zor oldu ama... Sonuçta işin altından alnımızın akıyla çıktık.

Paralarını Kaptıran Beceriksizlerin Paralarını Tahsil Ediyorduk

MEHMET DURU

Bayram abi, biraz seni tanıyalım mı? Doğum tarihin, doğum yerin...
- Ne o gardaşım ifademizi mi alıyor-sun? Polis misin gazatacı mısın?

Yok abi, hani muhabbete başla-madan önce okuyucular seni ta-nısın bilsin diye...
- Laa oğlum bizi reklam etme sağa so-la babam... Dost var düşman var, bela mısın get başımdan...

Abi hani söz vermiştin. Gel ulan, konuşacam, demiştin... Si-zin raconda böyle söz verip de sözünden cay-ma var mı... Hani siz de söz ağızdan çıkardı?
- Bah bah ba ba... Be-ni nereden vuru-yor bağh... De hade sor, ha-de ne sora-cağsan sor...

Abi doğum tarihin, nere-de doğdun onu soracaktım...
- 1956'da Elazığ Maden'de doğmu-şum. Hah, rahatladın mı?

Eyvallah abi.. Peki kaç yılın-da İstanbul'a geldin, neden geldin?
- 1974'den beri çıkmışım yola, gelmişim burala-ra.

Niye geldin abi İs-tanbul'a...
- Kan davası yüzünden.

Memlekette seni mi vuracaklardı yoksa!
- Yooğh, yooğh, ben adamı vurmak için geldim.

Vurdun mu peki!
- Vuruştuk. Onlar beni vurdu, ben on-ları vurdum.

Hapis yattın mı?

- E, tabii gençliğimiz hapishanelerde geçti... On bir sene yattım.

O zaman sen bir kişiyi vurmadın desene... Hani, ben onları vur-dum, dediğine göre...

- Hee... Beş kardaşlardı, beşini de vurdum. Bütün şarjörü boşalttım üst-lerine, mermi bitince onlar da beni vurdu... Mekanlarında vurdum ya on-ları onun için cezam arttı. Tam 18 ya-şındaydım içeri düştüğümde. İçeride vukuatlarım da vardı. 29 yaşında çıktım. İnfazımı yakmasaydım daha da erken çıkardım ama nasip işte...

Cezaevinden çıktıktan son-ra ne işlerle uğraştın abi?..

- Kulüpçülük yaptım, son-raaa... Ula yaptım işte bi şeyler, ne didik di-dik sorup duriysin?

Kulüpçülük ne!

- Kumar işi oğ-lum, kumar işi...

Tahsilat işi yaptın mı?

- Hee, yaptım ana-sını satayım.

Abi nasıl oluyor o iş, biraz anla-tır mısın?

- Oluyor işte, para kaptıran beceriksizlerin paralarını tahsil ediyorduk. Fifti fifti kırışıyorduk..

Şimdi yapmıyor musun...

- La oğlum, bizi mi yakacan, ne biçim sorular soruyorsun?.. Ka-pat şu teybi. S.kecem senin löportacı-nı. Seni severiz ama bizi sktircen mi oğlum...

Yok be ağbi... Yapmıyorsan, yap-mıyorum, de...

- Yok yapmıyorum şimdi... O eski-dendi. Artık polis ağabeylerimiz öyle

şeye asla izin vermezler. Özellikle organize bu konuda çok hassas kimseye göz açtırmı-yor. Bravo doğrusu polisi-mize.

O yüzden mi bıraktın tahsilatçılığı?

- Bak işte.. Laa havle vela guvve-taa... La oğlum... Sen beni katil mi edecen lan...

Abi ikide bir sinirleniyorsun ya... Ben o işi yıllar önce bıraktım de-sene...

- Aynen öyle... Sanki sen bilmiyor musun oğlum? Ne ikide birde beni ayar ediyorsun?

Abi şimdi, ben işim gereği, ga-zeteciyim ya. Seninle tanışmış olmamalıyım. Sen de beni tanı-yor olmamalısın. O yüzden seni tanımayan bir insan gibi soru sormalıyım... Çünkü okuyucu seni tanımıyor. Okuyucunun an-laması için, anlıyor musun?

- Hadi len, sen onu külahıma anlat. Basbayağı beni tanıyor gibi soruyor-sun, yabancı adam böyle sorular sor-maya cesaret edebilir mi?

Yaa neyse be abi... Şimdi bunları tartışmayalım... Senin geçmişten deneyimin vardır. Diyelim bir tahsilatçı lazım oldu, nereden bu-lunur...

- Bulan bulur oğlum karıştırma şimdi...

Yani sizin, pardon tahsilatçıların bir pazarı yok mu... Mesela ame-le pazarı vardır, gidersin, orada ameleleri seçersin... Peki tahsi-latçı pazarları nerelerdedir, bir bilgin vardır senin...

- Laa bak sevdiğim saydığım bir ağabe-yimin yakını, kardeşi olmasan sana ya-pacağımı bilirdim ama...

N'oldu abi ne dedim şimdi ben ya!

- Oğlum sen benimle kafamı buluyor-sun lan. Yok amele pazarı, yok tahsi-

latçı

pazarı. Ulan bunlar kavun kar-puz mu gidip pazardan alasin?.. Bu iş-ler tehlikeli işler, yanlış yapanı birisi gelir şişler oğlum... Bu iş dost, arka-daş aracılığıyla yapılır... Sen beni ta-nırsın, ben başka birini tanırım, tavsiye üzerine gidilir yapılır... Allahım yarab-bim ya... Ne diyorum ben yaa...

Abi ben duydum; mesela Yalova civarında böyle güzel ağabeyler varmış... Gidiyormuşsun, derdini anlatıyormuşsun, bir telefonla işin halloluyormuş...

- Lan çıldırtma beni, mekan belirtme oğlum, manyak mısın sen? Ölümüne mi susadın oğluuum!

Abi ne dedim şimdi ben ya? Sa-dece duyduğumu söyledim, mış'lı geçmiş zaman kullandım, öyle bir iddia varmış dedim... Kesin bi şey söylemedim ki...

- Söyleme, hiçbir şey söyleme, kapat bu konuyu kapat.

İyi, peki, tamam, kapattım. Peki abi hapishaneden çıktıktan sonra uzun yıllar kabadayılık yapmışsın.

- Ben hala kabadayıyım.

Hah, işte o konuya gelelim... Ka-badayılık eskiden neydi, şimdi ne oldu?

- Bak böyle adam gibi sorular sor, ca-nımı ye...

Hadi sordum, buyur cevapla...

- Ya şimdi canım kardaşım, ben bu ya-şıma geldim, gezdim dolaştım, kafama göre bir insan bulamadım. Kendim tek tabanca takıldım, kimseden bir fayda beklemedim. Esnaflık yaptım. O zaman da kabadayılık yapıyordum. Ama eski kabadayılığın bir şerefi, bir haysiyeti vardı. Şimdiki kabadayılığın bir şerefi yok ki. Şimdi herkes kabadayı olmuş. Ama ne kabadayı? Kimi karı peze-vengi olmuş, kimi oğlan pezevengi, ki-misi çakallık yapıyor, kimisi çete ayağı-

Beş kardaşlardı, beşini de vurdum. Bütün şarjörü boşalttım üstlerine, mermi bitince onlar da beni vurdu... Mekanlarında vurdum ya onları onun için cezam arttı.

na koşuyor... Böyle kabadayılığın... Olmaz böyle kabadayılık.

Nasıl olur abi kabadayılık?

- Eskiden kabadayılık bir efendilikti. Bir garibana yardım edilirdi, düşen bir insanın elinden tutarlardı. Mazlumun yanında olurlardı.

Zenginden alıp fakire verirlermiş öyle mi?

- E tabii... Mesela ben diyorum ki sana, Memet senin durumun iyi, şu fakire bir yardım et diyorum. Sen gidip buluyorsun ya da o adamı sana gönderiyorum. Sen gönlünden ne kopuyorsa veriyorsun. Zenginlik bu. Yoksa zengine yapışp da ver lan paraları, ben fakire vericem yoktu.

Şimdi herkes kabadayı olmuş. Ama ne kabadayı? Kimi karı pezevengi, kimi oğlan pezevengi, kimisi çakallık yapıyor, kimisi çete ayağına koşuyor... Böyle kabadayılığın...

var... Devletin işini sen niye üstleniyorsun?

- Yav yok, yok öyle değil... Eskiden neydi bunun aslı biliyor musun? Adama ekmek vermişsin, yedirmişsin, içirmişsin, sonra gidiyor senin arkandan laf söylüyor, kuyunu kazıyor... Sen şimdi bunu kabul eder misin?

Yedirmeseydin ağbiciğim...

- Bak işte... O zaman kimseye yardım etmeyelim.

Yardım ettiğin zaman karşılık beklemeyeceksin. Ayrıca sen devlet misin önüne geleni yedirip içiriyorsun?

- Lan oğlum seni bana sayıla mı gönderdiler lan? Oğlum niye benle böyle ters ters konuşuyorsun lan?

Not: Bu esnada Zaza Bayram çok sinirlendi. Başına tehlikeli bir şeylerin geleceğini anladı. Soruları kestim ve röportajı şöyle bağladım.

Evet ağabeycim, artık açıklamanın zamanı geldi.

- Neyi oğlum, neyi lan, neyi açıklayacaksın?

Eee, bu bir röportaj şakasıydı abi...

- Nasıl yani? Ne oldu şimdi?

Tabii şakaydı. Az önce nerdeyse bizi vuracaktın be abi!

- He allahıma dinime. Çok sinirlendim. Yine iyi tahammül ettim. Aklıma bin bir türlü şey geldi. Ulan dedim, bu puştı bana hasımlarım mı gönderdi. Açıklarımı mı arıyorlar. Sonra düşündüm, ulan bunlar gönderdiyse niye açık seçik kendini belli ediyor?

Abi sana bir de kardeş tavsiyesi...

- Biliyorum ne diyeceğini. Diyeceksin ki, bir daha ki sefere bir başka gazeteciyle bu konular üzerinde röportaj yapma. Ha! Yanlış mıyım!

Evet abi, doğrusun. Lütfen yapma. Sana değil, gazeteci arkadaşına acırım.

- He valla doğru söylüyorsun, bir daha yapmayayım değil mi?

Yapma abi. Hadi bana müsaade.

- Müsaade senin gözüm. Ama bir çay daha içseydin.

Sağ ol abi, daha sonra inşallah.

- Çıt... (Teybin kapanış sesi)

Gazi

KEMAL SİYAHAN

Sibelâlem

SİBEL TORUNOĞLU

Azma Saatin Geldi Değil mi

Sevince anlaşmanın bir önemi yok galiba. Mesela bazı kedilerin iletişim tarzı sahibine kıcını koklatmaktır. Bu kokunun güzel olduğunu kabul etmezsen iletişim kopar. Şimdi kedilerle Karagöz Hacivat diyalogları kurulmaz ki. O zaman ne yapalım, uyuyalım bari. En güzel söyleşi olur.

Latince adı Felis domesticus olan se-kiz kedi ve ben Armağan gelip onları götürmeden önce evde Beyaz, İsmet, Bebek Kedi Erol, Beyaz'ın beş yavrusu olarak mutluyduk. Deniz adındaki bir arkadaşım evcil değil ama kedigillerden olduğunu ve benim sevgime mazhar olduğunu vurgulamak için Alem'de Felis lakabını almıştı. İtalyanca Felisita mutluluk demek ve on tane kedi bir kediye nazaran beni daha fazla mutlu ediyor. Beyaz'ın genç kız olduğu dönemlerde bir yumurtayı ekmekle halledip verdiğimde diğer kediler yemesine rağmen Beyaz yemiyordu. Ve iki gündür açtı.

Ben o sıralarda sonradan anlaşıldığı üzere böyle bir şey olmamasına rağmen Beyaz'ı bir iki defa sokağa kaçtığı için hamile sanıyordum. Beyaz'a "Bak yavrum, yemek yemen lazım, karnındaki bebeleri düşün" dedim. Bunun üzerine Beyaz 'bebeler' kelimesindeki vurgudan etkilenmiş olacak gidip yumurtdan yemişti. Beyaz'ın özel zevkleri arasında ellerini kıvrıp ben kendi kendime konuştuğumda keyifle dinlemek vardı. Armağan Beyaz'ı götürdü. İsmet'le Bebek Kedi Erol'u de. Bu sayıda Beyaz'ın eski yavrularından Nermin'le yaptığım söyleşi var. Şöyle:

Ben - Canım çocuğum benim, seninle bir söyleşi yapalım, belki insanlara söylemek istediğin bir şey vardır.

- Ben utanırım. Madam Meri'den ve senden başka kimseyle konuşmam ben.

- Dur araya müzik koyalım bebeğim. Yorgan kaygan. Çık tam kalçamın üzerine otur. Öyle oturunca benimle konuşmuyorsun kendim uyduruyorum gibime geliyor. Seni nasıl konuştursak, yalnızca sevgi mırıltıları yapıyorsun, benimle konuşunca kuş ya da sinek görünce bir de.

RADYO - "Yanmaktır karım ateşi aşka" (Radyoyu çeviriyorum)

- Toplumla beraber yürümek kısmı bana çok ilginç geldi. Evet bir şarkı dinleyelim.

- "Eğilmez başın gibi gökler bulutlu FM, dağlar yoldaşın gibi sana ne mutlu FM, gül senin şenlik senin sana ne mutlu FM"

- Bebeğim öyle diyorsun da Armağan bana secde ettirdi, ağzımı burnumu patlattığı gece. Allahtan başka bir şeye secde ettim. Bunu kafamda evirip çeviriyorum. Şeytan insana secde etmemiş ya ben şeytan olayım, insana secde etmiş olayım. Allah da şeytanı affetmiş olur belki diye kafamda kuruyorum. Benim cennetimde herkes olmalı.

- Nermin, bak, yaşadığımız çok şey var, sen konuşmazsan nasıl olacak bu söyleşi. Bari telepati yapalım. Annen Beyaz'ı anlatalım mı.

- Anlat. Anlatma.

- Kardeşin İsmet'i anlatalım mı.

- Anlat. Anlatma.

- Merak ettim ya. Kedilerde de şizofren belirtiler olabiliyor galiba. Ama bir dilim salam ister misin desem herkes sağlığına kavuşur, evet der, evet hayır demez. Kucağıma mı oturacaksın illa. Gel otur. Şimdi şöyle diyelim. Sen beni kısa saçlı da olsam, makyaj da yap-sam, battaniyeye de sarınsam tanıyorsun değil mi. Dur bakayım ağzın yara olmuş. Yemek yedikten sonra iyice temizlen. Bak yağdan ağzın kabuk bağlamış. Sen artık kocaman kız oldun. Azma zamanın geldi. Madam Meri senin o erkek yavruya aşık olduğunu sabaha kadar yarn yarn diye kendi kendine konuştuğunu söyledi. Nermin, sen uyuyorsun. Bari yarın konuşalım. Amacım monolog yapmak değil. Aklıma şöyle bir fikir geldi. İnsanlar ya da bütün canlılar duygular işe karıştı mı monolog yapıyorlar. Asosyaller. Zati muhteremler sevmedikleri zaman diyalog halinde. Sevince anlaşmanın bir önemi yok galiba. Mesela bazı kedilerin iletişim tarzı sahibine kıcını koklatmaktır. Bu kokunun güzel olduğunu kabul etmezsen iletişim kopar. Şimdi kedilerle Karagöz Hacivat diyalogları kurulmaz ki.

O zaman ne yapalım,

uyuyalım bari. En güzel

söyleşi olur. Sen de

yanımda pır pır türkü

söylersin. Ama bunu

insanlara nasıl anlata-

cağız. İlk başta seni sev-

mediğimi, seni Okşan'a

götürdüğümü, Okşan'ın

seni istemediğini, benim

seni uzak bir yere atıp

kaçtığımı, senin ben göz-

den kaybolana kadar pe-

şimden koştüğünü, sonra

benim seni dönüp aldığımı,

seni eve almadan sokakta

beslediğimi, senin sabah

beşte uyanmana rağmen

benim sokağa attığım ha-

lının üzerinde halıyı kokla-

ya koklaya sabahın on biri-

ne kadar uyuduğunu nasıl anlat-

malı. Yalnızca yaşıyorsunuz siz ke-

diler. Hiç anlatmıyorsunuz.

- Anne.

-

- Anne.

-

- Anne.

- ...

- Gözlerim, kara kara gözlerim.

- Evet çünkü sen Can'ın çocuğusun, halbuki bütün kediler yeşil gözlüdür. Lisedeki aşkı Hakan'ın çocuklarıdır. Yalnızca kapının arasına sıkışıp felç olan kardeşin İsmet hariç. Onun babası belli değil.

- Yarn yarn yarn.

- Azma saatin geldi değil mi. Kusura bakma, gece evde uyuyacaksın, sokağa çıkmak yok. Okşan'ın Barbi bebeğiyle de söyleşi yapacağım ama cansız da olsa insan görünümlü bir şeyle söyleşi yapmak daha kolay olacak herhalde. Yalnız seninle samimi olarak konuştuğumuzu, aslında söylediklerini tam olarak anlamadığımı yıllar sonra düşüneceğim biliyorum. Yalnız bir şey soracağım. "Eğilmez başım gibi gökler bulutlu FM" diye radyodan tesadüf eden türkü bana tekinsiz bir şey gibi geldi. Biliyorsun Armağan beni vantilatörün demiriyle dövdüğü zaman bir de önünde secde ettirdi. Ben başımı çok eğerim. Hem de her zaman. Mecburum buna. Mesela kediler başeğmez, yalakalık yapmaz derler. Pinguinler Adası adında bir kitap aldım iki milyona. Önsözünü okudum. Şu anda kitap kayıp. O yüzden yazarı çok ünlü olmasına rağmen şu anda adını hatırlayamıyorum. Pinguinler bir insan topluluğu. Bir

adada kendi medeniyetlerini kurmuşlar eskiden.

Yazar da bir antropolog rolünde. Önsözde şöyle diyor hiciv olarak. "Kardeşim sana kıymet vermelerini istiyorsan zenginleri öv, orijinal bir şey yapma, hayatın fakirlerin feragati üzerinde durduğunu her yerde tekrarla." Bu sözler bana çok ağır

geldi. Çünkü benim toplum hakkında kırk yaşında değişim geçirip oluşmuş fikirlerimi çıkara bağlıyor. Aslında başka bir doğru varmış da ben küpü doldurmak için fakirleri kurban ediyordum gibi. Bu konuyu kafamda bir soru işareti olarak tuttum. Ve bir arkadaşşıma sordum. "Sibel, sisteme katılmazsan bir artı değer ortaya koymazsan, sistem sana ne yapsın" dedi. "Gariban ya da dilenci komünizmde de, kapitalizmde de garibandır. Güçlü zayıf ilişkisi her yerde aynıdır." dedi. Hepimiz, benim gözüm kulağım ellerim bir başkasında da var. O zaman şöyle bir noktaya geliyor insan. Evet gerçekten hayat fakirlerin feragati üzerinde duruyor, ama beş dakikada milyarlar kazanan kurtlar sofrasında bizim ağzımızdan güçlü oldukları için et kapan zenginler kapitalist sistemin entropisi olan kapkaç vs. suç toplumuna katlanmak zorunda. Çünkü nasıl büyük balık küçük balığı yutar hayatın bir gerçeği ise entropi de bir gerçeğidir. Entropi, bozulma yüzdesi demek. Sistem bir yandan da bozuluyor yani. Çünkü toplum bir tencere su gibi bir bütündür. Bir yaratık gibidir, organik bir şeydir. Bir insanın önünde secde ettim ve hayatımı kurtardım. Kurban ben değildim, kişiliğimdi. Ve kedilerimdi. İnsanın sevdikleri ya da kişiliği bir tarafta biriktirdiği garibanlar, fakirler galiba. İnsanın kişiliği zayıf olan galiba. Hayat güçsüz olanın feragati üstünde duruyor. Uçan balondan aşağı en son neyi atabiliriz. Kendimizi o kadar seviyor muyuz sevgili Nermin. Kedi kedi kedi kedi. Ne kadar ciddisin. Hiç kılık değiştirmiyorsun. Sen de kaptırmışsın kendini bu oyuna. Ben her şeye rağmen uyumayı kedilerden öğrendim. Her şeye rağmen hayatta kalmayı da. Velakin günde iki paket uzun Samsun içiyorum. Bu yüzden senin yemeğini Madam Meri veriyor. Üstelik benim minnettarlığımı belli etmek için senin yaptığın gibi bir fare yakalayıp Madam Meri'ye hediye edecek gücüm de yok. Tatlı kızım benim, yakında ameliyat olacaksın, buna mecburuz, cinsel hayatın ve çocukların olmayacak. Bu konu inisiyatifim dışında. Her şeyi apartman belirledi. Biliyor musun, cinsellik için ara sıra ölü balıkları koklarız. Çocuk dersin birbirimize sarılır uyuruz. Belki ben kaşar peynirli börek yapmayı öğrenirim. Benim çayım senin sütün olur. Süt, sana hatırlatır, bütün çocukların dünya tarihini. H

Kedi kedi kedi. Ne kadar ciddisin. Hiç kılık değiştirmiyorsun. Sen de kaptırmışsın kendini bu oyuna.

Sayılarla pek mutlu

Ada oral

Okul
yıllarında
matematikten
nefret
edenler
büyüyünce
para
sayma
işini
çok
sevdiler...

Aklı başında bu arkadaşlar
sayı sayma işini; kaç para,
kaç endex, kaç motor, kaç
beygir, kaç faiz gibi alan-
larda kullandılar...

Yani 5000 sene önce
Sümerler şu sayıları
kullanmaya başlamasa-
lar mı keşke... Ondan
önce ne huzurlu bir
yeryüzü vardı kim bilir?

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320	321	322	323	324	325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336	337	338	339	340	341	342	343	344	345	346	347	348	349	350	351	352	353	354	355	356	357	358	359	360	361	362	363	364	365	366	367	368	369	370	371	372	373	374	375	376	377	378	379	380	381	382	383	384	385	386	387	388	389	390	391	392	393	394	395	396	397	398	399	400	401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	412	413	414	415	416	417	418	419	420	421	422	423	424	425	426	427	428	429	430	431	432	433	434	435	436	437	438	439	440	441	442	443	444	445	446	447	448	449	450	451	452	453	454	455	456	457	458	459	460	461	462	463	464	465	466	467	468	469	470	471	472	473	474	475	476	477	478	479	480	481	482	483	484	485	486	487	488	489	490	491	492	493	494	495	496	497	498	499	500	501	502	503	504	505	506	507	508	509	510	511	512	513	514	515	516	517	518	519	520	521	522	523	524	525	526	527	528	529	530	531	532	533	534	535	536	537	538	539	540	541	542	543	544	545	546	547	548	549	550	551	552	553	554	555	556	557	558	559	560	561	562	563	564	565	566	567	568	569	570	571	572	573	574	575	576	577	578	579	580	581	582	583	584	585	586	587	588	589	590	591	592	593	594	595	596	597	598	599	600	601	602	603	604	605	606	607	608	609	610	611	612	613	614	615	616	617	618	619	620	621	622	623	624	625	626	627	628	629	630	631	632	633	634	635	636	637	638	639	640	641	642	643	644	645	646	647	648	649	650	651	652	653	654	655	656	657	658	659	660	661	662	663	664	665	666	667	668	669	670	671	672	673	674	675	676	677	678	679	680	681	682	683	684	685	686	687	688	689	690	691	692	693	694	695	696	697	698	699	700	701	702	703	704	705	706	707	708	709	710	711	712	713	714	715	716	717	718	719	720	721	722	723	724	725	726	727	728	729	730	731	732	733	734	735	736	737	738	739	740	741	742	743	744	745	746	747	748	749	750	751	752	753	754	755	756	757	758	759	760	761	762	763	764	765	766	767	768	769	770	771	772	773	774	775	776	777	778	779	780	781	782	783	784	785	786	787	788	789	790	791	792	793	794	795	796	797	798	799	800	801	802	803	804	805	806	807	808	809	810	811	812	813	814	815	816	817	818	819	820	821	822	823	824	825	826	827	828	829	830	831	832	833	834	835	836	837	838	839	840	841	842	843	844	845	846	847	848	849	850	851	852	853	854	855	856	857	858	859	860	861	862	863	864	865	866	867	868	869	870	871	872	873	874	875	876	877	878	879	880	881	882	883	884	885	886	887	888	889	890	891	892	893	894	895	896	897	898	899	900	901	902	903	904	905	906	907	908	909	910	911	912	913	914	915	916	917	918	919	920	921	922	923	924	925	926	927	928	929	930	931	932	933	934	935	936	937	938	939	940	941	942	943	944	945	946	947	948	949	950	951	952	953	954	955	956	957	958	959	960	961	962	963	964	965	966	967	968	969	970	971	972	973	974	975	976	977	978	979	980	981	982	983	984	985	986	987	988	989	990	991	992	993	994	995	996	997	998	999	1000
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------

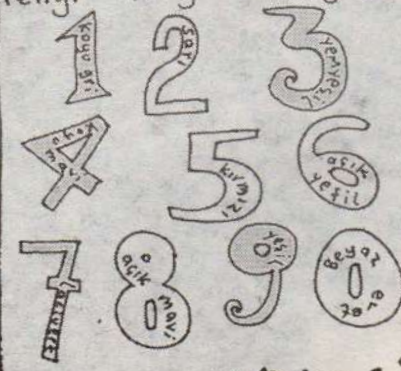
Sayısal Loto, 6'lı ganyan,
büyük ikramiye hep yarın
için büyük umutlar oldu...

Yok neymiş boy 175 cm,
kilo 80 kg, ruh 21 gr,
beden 50, ölçü 90-60-90,
kalori 2500... rahatımızı
bozdular...

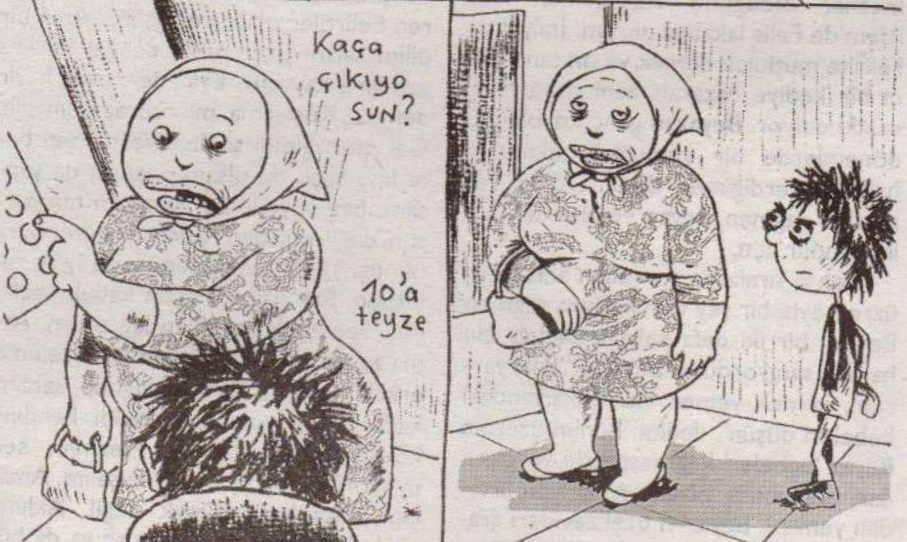
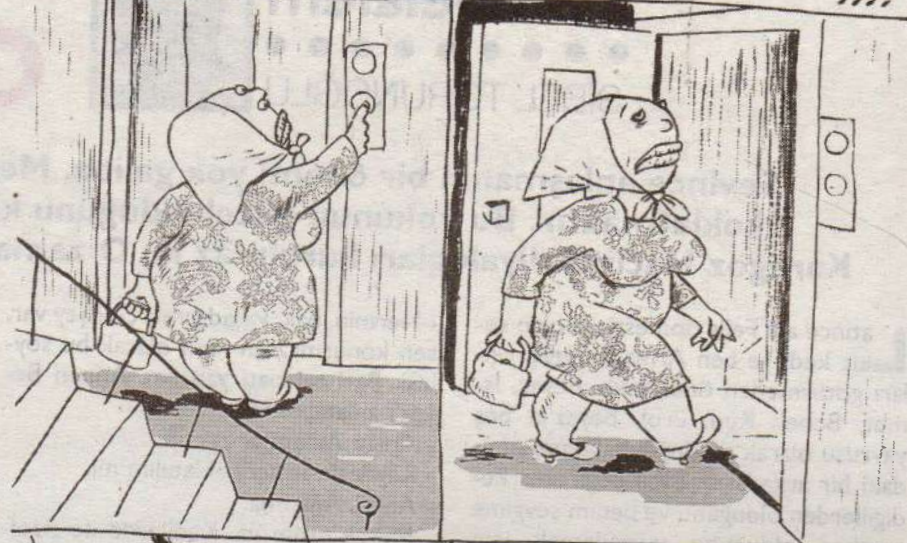
Hiç kendinizi durakta
beklerken 1550'ye
kadar saymış buldu-
nuz mu? Peki her
sayının ve harfin birer
rengi olduğunu biliyor...

Kıyamete şu kadar gün kaldı,
bugün şu kadar tür
yeryüzünden yok oldu,
nüfus böyle böyle arttı...
eh be keyfimizi kaçırdılar...

.... musunuz?

anneciğim seni ben sarı renkli çiçekten

Düşündürürken üşüten,
üşütürken düşündüren oyun

'Çıkışyokland Cumhuriyeti'

BÜLENT AKYÜREK

Öteki Tiyatro; Murat Karahüseyinoğlu'nun büyük çabalarıyla ekonomik krizin kavurduğu günlerde, üstelik Ankara'da kuruldu. Büyük ve masraflı işler yapıyor. Ankara'da tiyatro, fuar, festival yapabilmek özel gayret ister. Çünkü Ankaralı, uzaktan kumandaya bile üç metre uzaktaysa o gün televizyon seyretmez! Buna bir de akşamın sekizini, eksi dokuz soğuşunu ve iki buçuk saatlik oyunu eklerseniz atmosferi biraz daha karartmış olursunuz; ama ben (bacakları protezli, yıllardır evden çıkamayan ve Ağustos'ta yorganla gezen adam) bile **Metin Üstündağ**'ın yıllar önce yazdığı **Denemeyenler** adlı kitabından bir oyun uyarlandığını duyunca "Sanat sanat için değildir" diyerek gitmeyi görev bildim. Çünkü, **Üstündağ**'ın **Denemeyenler** kitabının zamanında hakkı yenmiş bahtsız bir kitap olduğunu biliyordum.

Rahmetli **Oğuz Atay** yaşasaydı "**Türkiye'nin Ruhu**" adlı bir kitap yazmak istediğini duymuşsunuzdur. Bu işaret birçok sanatçının rüyasıydı. Bazıları denemekten utandı, deneyenlerin bir çoğu da rezil rüsva oldu. Zira, **Oğuz Atay**'ın arkasından gitmek için sokakları bilmek, insanlarımızı tanımak gerekir. Tabii kitch'e de bulaşmadan olmaz. Zaten, öncü romanı "**Tutunamayanlar**" uzun süre anlaşılmamış, anlaşıldığında da çitayı bir hayli yükselttiği için bazı yazarların moralini bozmuştu.

Hey gidi hey! Şartlar ağır, saha çamur, takım yenikken aniden yeşil sahaya gizli forvet edasıyla dalan **Metin Üstündağ** girip golünü atmıştı bile. **Denemeyenler** kitabını ilk gördüğümde bir romancı olarak çok heyecanlanmış ama bu kitabın ve yazarının da **Oğuz Atay**'la aynı kadere ortak olacağını tahmin etmiştim.

Benim gibi bu buruk ve erken heyecan duyan birkaç insandan biri de Murat Karahüseyinoğlu'ydü. Çıkan Kısımın Özeti: **Oğuz Atay** **Tutunamayanlar**'ı yazıyor ve sonra ölüyor. met üst bayrağı teslim alarak **Denemeyenler**'i yazıyor. Murat, Ankara'da **Öteki Tiyatro**'yu kuruyor ve **Denemeyenler** kitabındaki yazı ve hikâyelerde **Çıkışyokland Cumhuriyeti** ismiyle bir oyun sahneye koyuyor.

Eksi dokuz derece havada benim gibi adamı, üstelik dört duvar arasında mız-mızlandırımdan, sigara içirmeden otur-

tabilmek zordur. Ben ki sinemada jenerik akarken bile uyur, tiyatrodaki ışıklar sönünce kaçırım. Peki neydi bir arada tutan hepimizi?

Metin Üstündağ'ı **Gırgır** dergisinden beri bilir ama en çok kitaplarıyla ilgilenirdim. Şimdi Türk dergiciliği ve mizahına getirdiklerinden bahsetmek istemiyorum. **Üstündağ** yirmi beş, otuz yıldır aforizmik duygulanım bozukluklarıyla toplumun nabzını tutuyor. Başbakana karşı **Penguen** avukatlığı yapıyor! Yazdıkları, çizdikleriyle, ki karikatüristtir bilirsiniz, bu toprağın diliyle yine bu toprağın insanına sesleniyor. Onu yıllar önce bir dergide ziyaret ederek ilk kez karşısına çıktığımda, bir masanın üzerinde sadece kafa olarak görmüştüm. Bir masa ve bir kafa. Masada neler yoktu ki! Yetmiş milyon nüfuslu Türkiye'den yükselen büyük gürültünün, seçici, toplayıcı filtresi olan kafasına bakmaktan, oraya niye gittiğimi unuttum. Hayatımın birkaç idolü olmuştur. Her idolden bana güzel imgeler kalmıştır. Bu kadar şiiri, mizah kitabını, nesiri, projeyi biriktirdiği kafasını gördüğüm gün kendi kafamla hep başım belaya girdi!

Metin Üstündağ bu ülkenin her jenerasyonunu, her jargonunu, değerlerini, üretim ve tüketim biçimlerini, siyasi saçmalıklarını, kitch'ini, tiplerini ve sokağın dilini ömrünün karşılığında biriktirdi. En az üç kez, Türkiye mizahının kırılma noktası oldu. Her dönemde okyanusun en karanlık bölgelerinden ışık ve umutla çıkmasını becerdi.

Oyun, Fransız Konsolosluğu önünde, **Selim**'in oturduğu bankta geçer. İki nöbetçi kulübesi ve büyük ferforje kapı oyunun dekorudur. **Selim**, yalnız yaşayan biridir. Bunalımdadır. Acısını ironik bir şekilde dile getirirken, toplumsal eleştirinin yanı sıra kendisini ve çevresini eleştirmeyi de iş edinir. Sürekli çalan telefonun açmamak için çatıya çıkan **Selim**, çatıdan düşer ve bir rüya görürüz. Oyun, bu rüyayı anlatır. Bozmak, çıkarmak, yıkmak, muhalefet etmek, hepsi bu oyunda. Türkçe, nadiren aynı anda bu kadar coşkulu, bu kadar öfkeli, bu kadar kederli ve bu kadar da neşeli olmuştur.

Modern zamanlardaki kentli yalnızlığı, ni ara sıra çalan sapık telefonlardan ka-

lıyoruz. Bir yazar olarak varlık ve uyum problemleri içinde sürmeneja ve hayatın rutininde tekrarın cinnetine düşer. Oysa hayat tüm sertliklerine rağmen küçük insanları içine alarak akıp gitmektedir. Dış dünyanın otuz yıllık klişeleri, medya ve sistem tahribatı onu ağır yaralayarak delirtir, yargılar ve boğar.

Baştan sona canlı fasıl müzik ile örülen oyunda kadınlar ve erkekler korusu bir konser izlenimi verirken, dekor değişmeden fır fır dönen sahneler sinema filmi andırıyor. Küçük ama çok sayıda aforizmik patlamalar oyunu stand up'a yaklaştırıyor.

Karahüseyinoğlu zamanında birkaç izlenme rekoru kırmış televizyon dizisinin yönetmeni ve yapımcısıydı. Televizyonun önemini bildiği kadar, tiyatroyu televizyona ezdirmemek için verdiği mücadeleyi de hayranlıkla karşıladım. Televizyonun evlere girmesiyle gözyaşı döken sinema sektörünün miskinliğinin aksine, ekranı yadsımadan perdeye aktarmanın gayretlerini sarf etti hep. Televizyondan kazandığını bir **Don Kişot** gibi tiyatroya harcadı, **Oğuz Atay**'ı yad etti ve nihayet çok sevdiği **Metin Üstündağ** ile ortak bir çalışmaya da imza attı. Tiyatronun televizyonla, metnin stand up ile bittiğini ilan edenlere en güzel cevabı verdi; **Çıkışyokland Cumhuriyeti**. Bütün oyuncuların hatasız ve hatta coşkuyla çok eğlenerek rollerini benimsemeleriye zaten başka bir övgüyü hak ediyor. Ve oyun sonunda bu kederli ve çok neşeli oyun karşısında labora olan seyirci, şükranını dakikalarca ayakta alkışlayarak belli ediyor.

Her Cumartesi saat 20:00'da Ankara Öteki Tiyatro'da sergilenen Çıkışyokland Cumhuriyeti, 27 Mayıs Cuma 20.30 ve 28 Mayıs Cumartesi 20.30'da Oyun Atölyesi'nde İstanbullu tiyatro severlerle buluşacak.

Yazan:

metin üstündağ

Denemeyenler adlı
metin üstündağ kitabından
oyunlaştıran,
sahne/kostüm tasarımı
ve yöneten:

Murat Karahüseyinoğlu

Müzik:

Ali Seçkiner Alici

Oyuncular:

Fatih Al, Özcan Yağcı,
Onur Orkut, Burak Tamdoğan,
Pınar Çakıcı, Şafak Ermiş,
Pınar Ünsal, Pınar Güntürk,
Fatih Pestil, Ufukcan Günaydın,
Levent Yücel, Mustafa Kılıç,
Nursel Yardıbi, Seda Didem Erken,
Aytekin Tezcan, Özgür Madeni

Yurttan Sesler Erkekler
Korusu ve Çalgıcı Takımı:

Murat Tüzün, Ahmet Fazıl Ayan,
Ziya Özsoğmenler, Evren Pazoğlu,
Eren Gündüz, Serkan Algül,
Emre Öztürk

Yurttan Sesler

Kadınlar Korusu:

Ezgi Gürbüz, Esra Yatarkalkmaz,
Ayşegül Çaylı, Özge Duman,
Özlem Yıldız, Berna Günköl,
İsmihan Karahüseyinoğlu,
Didem Yalınay,
Gökçe Kuran

Ulus Baker; Toplum ve Bilim, Birikim ve Virgül dergisi yazarlarından. Leningrad doğumlu, aslen Kıbrıslı, sureten Ankara'da yaşıyor. Spinoza uzmanı olduğunu biliyorduk ama Meneviş Sokaktaki evinde Pisinoza adlı iki siyam kedisiyle yaşadığını da öğrenmiş olduk. Yükselen milliyetçi histerileri, Kıbrıs sorununu ve kapitalizmin geldiği son aşamada önümüzde duran alternatifleri konuştuk..

Derin Devlet Ayan Beyan Ortada

EMRAH SERBES

Son dönemde yükselen milliyetçi histeriler, linç girişimleri, nasıl bir siyasal alana tekabül ediyor?

- Son olaylar siyasal alana tekabül eden bir şey gibi gelmedi bana. Bazı konularda yurtdışındaki insanların nasıl algıladıklarına bakmak bu işin anahtarı olabiliyor. Dışarıdan bakıldığında bu son yaşananların sebebi 'korku' olarak adlandırılıyor. İçeriden baktığımızda ise bu tür histerilerin medyaya bağlı olduğunu görüyoruz. Medyanın bu kadar yönlendirici ve aynı zamanda patavatsız olduğu bir ülke yeryüzünde azdır. Bu tür saldırılar hep oldu bugüne kadar, ancak medya karışmadığı sürece lokal olarak kaldı. Trabzon'daki olayda da yerel medyanın, yetişin bayrak yakıldı diye kışkırtması olduğunu görüyoruz. Devlet erkanının ilk tavrının da kanıksanmış bir tavır olduğuna dikkat etmek lazım, polisimizin sağduyusu, ellerinden kurtardık vb. Her rezillikten bir başarı payı çıkarmak.

Sabır taşması, tahrik olma gibi bir hakkın formüle edildiğini biliyoruz. Geçmişte çok daha kanlı örnekleri var bunun. Bunu Türkiye'deki popüler kültürün genel olarak şekillenmesiyle

bir bağı olduğunu düşünüyorum. Politik denilen ama aslında hiç de politik olmayan bir olay bu. Bu olaya ben asla politik bir olay gözüyle bakmıyorum, bir futbol maçındaki olaydan çok büyük farkı yok. Her yerde bunun böyle yaşandığını görüyoruz. Eğer bir siyasal alan terminolojisi kullanmamız gerekirse, buna daralmış bir alanın tezahürü diyebiliriz.

Siyasi ya da iktisadi hiçbir faaliyet makro etik ilişkilerden geçmeden realize olamaz. Özel alanla siyasal alan arasında batıda olduğu gibi bir mesafe yok Türkiye'de. AB ya-salarıyla mış gibi yaptığımız bir mesafenin ne kadar dar olduğu böyle olaylarla ortaya çıkıyor.

Önemli olan TAYAD'lıların bu tepkiyi alacaklarını bilmelerine rağmen belli bir direnç göstermeleri.

Genelkurmay'ın 'sözde vatandaş' tanımı, Kavgam'ın birden en

çok satan kitap olmaya başlaması vb. örnekler, yaşananların 'derin devlete' uzanan bir politik zemini olduğunu göstermiyor mu?

- Genelde mizah camiasının icat ettiği bir deyişle 'yurdum insanının' Kavgam'dan ne anlayacağını tahmin edebilir miyiz? Kavgam'ın siyasal bir kitap olduğu düşünülemez, aksine anti-siyasidir. Şöyle bir pasaj var, Hitler ilk politik eylemim diye, birlikte emir aldım, bir partinin toplantısına gidip rapor yazdım diyor. Emir alıp rapor yazmış, işte Türkiye'de de siyaset böyle bir şey. **Tanıl Bora'nın** söylediği bir şey var. 'Ülkücü' harekete bakarsan dönemsel olarak şu kriter görülür, devletin kolluk güçleriyle aralarında ne kadar bir açığı var. Kolluk güçleri istihdam olarak onları içeriyor zaten. Zaman zaman açığı farkının hiç olmadığı da görülüyor.

Denктаş Kıbrıs'ı temsil etmiyor, Kıbrıslı Türkleri de temsil etmiyor. Denктаş Türkiye'deki 'derin devleti' temsil ediyor.

Türkiye'de 'derin devlet' terimini bir kavram olarak kullanmak çok zor, çünkü her şey o kadar ayan beyan ortada ki, sokaktaki insan da işlerin nasıl döndüğünü biliyor. Derin devlet adını koymak, bir bakıma yaşananları meşrulaştırmaya yaradı.

Sadece bir siyaset bilimcisi olarak değil de, aynı zamanda bir Kıbrıslı olarak, Kıbrıs sorununa bakış açınızı öğrenebilir miyiz?

- Denктаş Kıbrıs'ı temsil etmiyor, Kıbrıslı Türkleri de temsil etmiyor. Denктаş Türkiye'deki 'derin devleti' temsil ediyor. Kıbrıslı olması, bu ulusal 'mesele' denen şeyle çakışıyor. İkincisi 1974 öncesinde bir bölünme var. İngilizlerin 'böl ve yönet' politikasında Türkler, polisiye kuvvet olarak kullanılmış. Rumlar tabii bunu affetmediler. Rumların içerisinde de faşizan bir hareket yükselmeye başladı, EOKA devreye girmesiyle bölünme kesinleşti. Aslında 1974'te Türkiye'nin adanın kuzeyini işgal etmesiyle bu bölünmenin ortadan kalktığını söyleyebiliriz.

Bölünme daha baştan beri Denктаş ve çevresindeki güçlü burjuvazi-

**Dışarıdan
bir araca gerek yok,
para da ordu da
içeridedir.
Dolayısıyla
bir yönetim erkine
ihtiyaç kalmamıştır.
Yönetim erki
üretken olmayı
bırakır.**

nin arzuladığı bir şeydi. Onlar için adanın bölünmüşlüğü başlı başına bir kâr kaynağıydı. İnsanlar bölünmeden önce de, gerginlik ve çatışma nedeniyle Rum tarafına alışverişe gide-miyordu. Dolayısıyla

Denktaş'ın yakın çevresindeki tüccarlar bir tekel oluşturmaya başlamıştı. Denktaş'ın damadı Salih Boyacı'nın Bel Kola diye bir fabrikası vardı. Rumlar Coca Cola içerken biz elimiz mahkum Bel Kola içerdik.

1974'den sonraki ambargo Türkiye'nin de uyguladığı bir şey. Kuzey Kıbrıs'ta havlu üretsen Türkiye'de satamazsın. Ambargo uluslararası olduğundan Türkiye'de bunu uygulamak zorunda kaldı, dolayısıyla parayı basarak herkesi memur yaptı ve adada bir ekonomi oluşmasını engelledi. Denktaş işte bunu temsil ediyor.

Bundan sonra Annan Planı'nın yeniden devreye sokulması için çalışılmalı. Bu plan Amerika'nın değil, çünkü böyle bir plan hazırlayacak kadar ciddi bir bürokrasiye sahip değiller. BM hantallığının da bu planla ilgisi yok. Annan Planı, Avrupa'nın planıydı. Bugüne kadar sosyolojik olarak iyi işlenmiş tek plan bu. Sanırım Talat hükümeti bu planı zorlayacak ve bunu yaparken Türkiye'den görel bir bağımsızlığı da olacak. Denktaş kadar açısız değiller.

Türkiye'de 68 kuşağının siyasi eğilimlerinin Avrupa'dan ayrıldığı yönler neydi?

- Bunu basit bir gözlemlerle ifade edebiliriz. Fransa'da ve Almanya'da 68 kuşağı dediğimiz 42-44 doğumlular olarak bilinir. Yani üniversiteyi bitirmiş, akademisyenliğe yavaş yavaş adım atmış insanlar bu hareketin öncüleri veya yaratıcılarıdır. Türkiye'de 47'lilerdir, yani üniversiteye yeni adım atmış daha genç bir kuşak. Avrupa'dan farklı olarak; çok fazla üni-

versitenin içinde kaldığını, dışarıyla fazla bir bağ kuramadığını söyleyebilirim. Bu bir suçlama değil, sadece gözlem. Fransa'da bir devrimin eşğine kadar geldi. Türkiye'de bu işin mayasında işçi ve köylü hareketleri yoktu.

68 sonrası nasıl bir siyasi şekillenme yaşandı?

- Günümüzde yanlış olarak 'post-modern politika' denen şey, çok kültürlü hareketleri ve yeni toplumsal hareketleri içerir. Ama diyalektik lojigin mantığının gereksinimlerine göre yapılan politika 68'e kadardı. Günümüzde artık böyle yapılmıyor. Farklılıkların değer kazandığı, kadın hareketi, gay hareketi gibi.

Burada 'çokluk' kavramına dikkat etmemiz gerekir. Bu aynı zamanda sosyal emeğin toplamı demek. Yani, gayri maddi emek.. Çok eski bir soru, Makyavel de çokluk diye bir problem-den bahsediyordu ama bu çokluk yönetilmek zorunda olan bir şeydi. Çokluk da büyük bir güç yoğunlaşması olduğunu biliyoruz. Bütün üretim kudretinin orada olduğu biliniyordu, ama bunun için bir yönetim erki planlaması gerekiyordu.

Spinoza dışsal bir ihtiyaca gerek yok, bu kuvvet zaten toplumun içinde var diyor. Dışarıdan bir araca gerek yok, para da ordu da içeridedir. Dolayısıyla bir yönetim erkine ihtiyaç kalmamıştır. Yönetim erki üretken olmayı bırakır. Bunu düşünen ender Marksistlerden biri **Rosa Luxemburg** oldu. Çokluk bir subjektivite, **Negri'nin** dayandığı te-

mel mefhum gayri maddi emek (imaterial labour).

Uluslararası entegre piyasanın nasıl çalıştığına bakmak lazım. Örneğin Benetton firması giysi üretmez, lisans ve imaj üretir. Bütün bunlar beyinsel faaliyet. Negri'ye göre düzenleyici emeğin ortadan kalkması, burjuvazinin ortadan kalkışı demek oluyor. Kol emeğinin sayısal olarak hegomonik olduğunu söylesek bile, kapitalizmin işleyişi açısından baktığımızda, niteliksel olarak gayri maddi emeğin hegomonik olmaya başladığı doğru. Buradan doğrudan politik sonuçlar çıkarmaya kalkıldığında çuvallanabiliyor. Dolayısıyla çok kolay eleştirilebilir. Tek bir fabrikadaki işleyişe bakıp, bunun böyle olmadığını söyleyebilirsiniz, buna kanmamak lazım.

Günümüzde örneğin AIDS mağdurları devlet politikalarını protesto gösterileriyle eleştirmekle kalmayıp, önerdikleri işi kurmaya da girişiyorlar. Bu bir mülkiyet tarzı değil, kolektivitte tarzı. Bu 19. yüzyılda anarşistlerin ve ütopyacıların önerileriydi, ama şimdi realize olabiliyorlar. Yani mülkiyeti işçilerin devralması değil. Kapitalizm saçma sapan kurallarıyla işlemeye ne kadar devam edebilir, bunu aşacak yeni sistem nasıl olabilir, bunu düşünmek lazım.

Gayri maddi emeğin oran olarak kol emeğinin önüne geçtiği varsayımını doğru kabul edersek, kapitalizm mağdurları bunun karşısında nasıl bir hareket planı çizebilir?

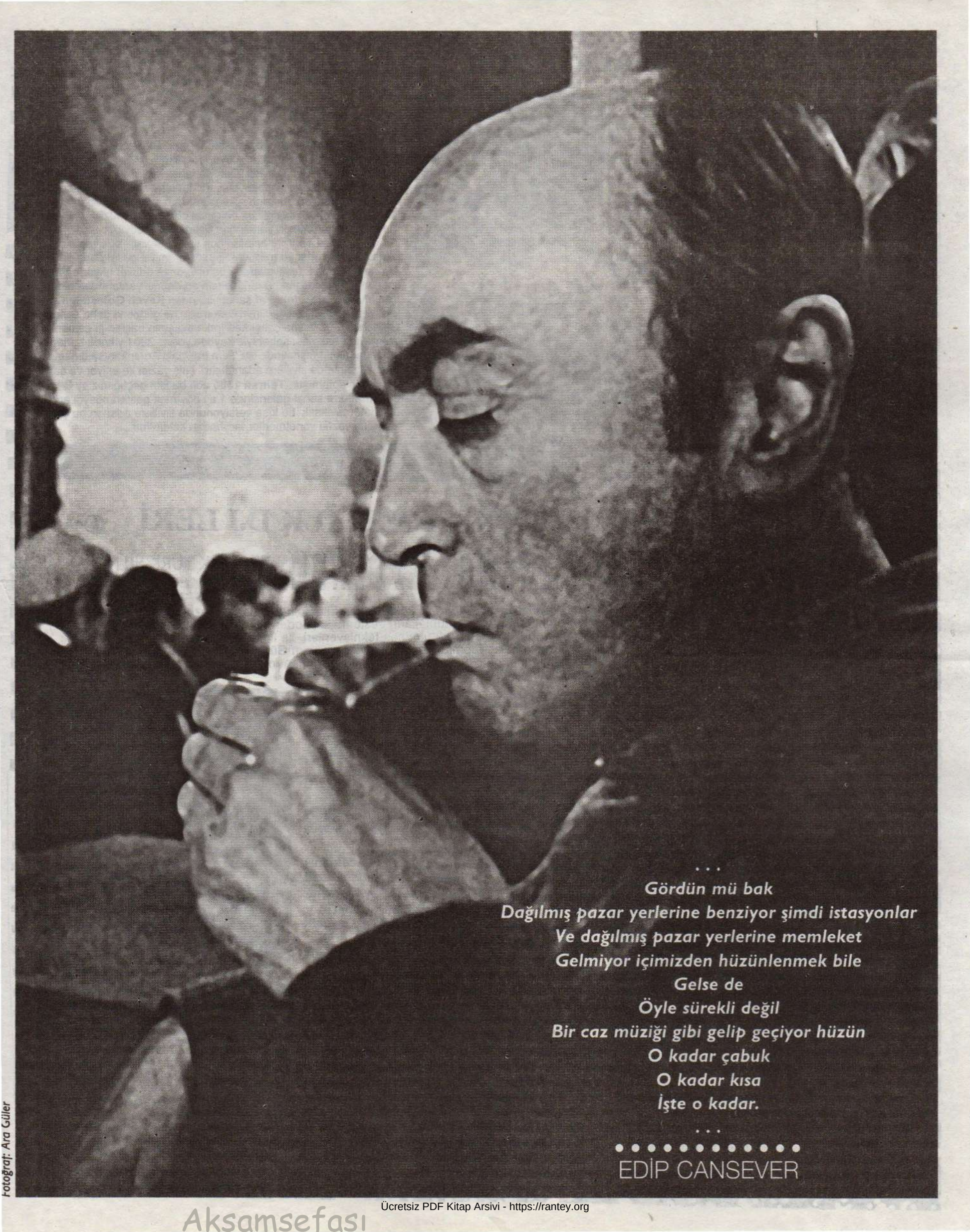
- Bu bir öznellik problemi. Kapitalizmin doğmasını sağlayacak ekonomi mülkün ekonomisiydi. Objeler dünyasına ait bir zenginlik vardı. Ardından Adam Smith, kıymetin kaynağının nesne değil, özne olduğunu vurguladı. Sermaye bir öznellik, sermayedarın alacağı risk ve işçinin emeği. Sermayenin düzleştirilmesi, kapitalizmin genel formülü. Marx bize dedi ki, Adam Smith'in görmediği bunun tek bir öznellik olduğudur. Sermaye birikmiş ölü emektir. Oysa sermaye açısından tek bir öznellik yoktur.

Öznelliğin yerleşeceği yeni kurumlar icat etmek gerek. Sendikal yapılar, sivil toplum örgütleri böyle işlemiyor artık. Ekonomi politik her zaman bir iğne fabrikasındaki işbölümünü tahlil ederek başlıyor. Halbuki bir müzik parçası nasıl ya da bir kitap nasıl üretilir diye sorsanız, yani gayri maddi emek devreye girdiğinde ekonomi politığın bütün işleyiş yasalarını yeniden formüle etmeniz gerekir.

Geçen yüzyılda iki tür proleterleşmeyi ayırt edebiliyordunuz. Birincisi yerleşik proletarya, bunu kırsal mülkiyet çözülürken işsiz kalanlar oluşturuyordu. Avrupa'daki model bu. Bir de Amerika modeli var, göçmen proleterleşmesi denir. Bugün ciddi bir emek göçü var, kalifiye emeğin göçü. Beyin göçü denen aptal laf, gayri maddi emeğin göçüdür. Kapitalizm mağdurlarının çizeceği hareket bu kavramların açılımına ve buna uygun gelişecek dolaysız eylemlere bağlı. H

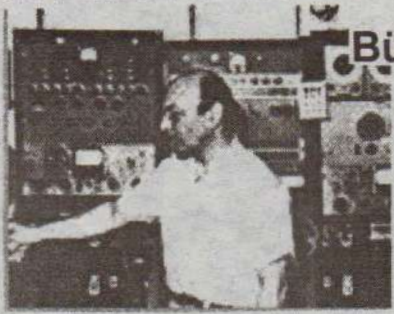
**Kapitalizm
saçma sapan
kurallarıyla
işlemeye ne kadar
devam edebilir,
bunu aşacak yeni
sistem nasıl olabilir,
bunu düşünmek
lazım.**

Fotoğraf: Ara Güler

...
Gördün mü bak
Dağılmış pazar yerlerine benziyor şimdi istasyonlar
Ve dağılmış pazar yerlerine memleket
Gelmiyor içimizden hüzünlenmek bile
Gelse de
Öyle sürekli değil
Bir caz müziği gibi gelip geçiyor hüzün
O kadar çabuk
O kadar kısa
İşte o kadar.

...
EDİP CANSEVER

Bülent Arel

Fundacık Du - Bi - Ba
BURHAN TONGUÇ RİTİM GURUBU
ve İSMET SİRAL

HAYEDEH

RADYO ŞARKI LİSTEMİZ

Şubat 2004 den itibaren Berlin RebootFm'de 2 saatlik radyo programları hazırlamaya başladım. Radyoda Berlin Bienali, Chick on Speed gibi program hazırlayanlarda var, şu anda yayınlar sadece internete döndü - benim 2004 arşivleride çalıyor.

Programlar **Şer Ekseni** jingilli ve şu veb 'den takip edilip dinlenebiliyor ;
<http://www.reboot.fm/programs/no-local>

aşağıda çaldığım programlardan seçme bir **13 şarkı listesi** yaptım . sanatçı fotolu felan .. buyrun ;

- * Aşık Mahsuni - Katil Amerika
- * Ekremo - Neime
- * Kultur Shoek - Amerikan Gigolo
- * Burhan Tonguç/İsmet Sıral - Buzlu Cam
- * Puran - Veh Che Belayi
- * Bülent Arel - Stereo Electronics Music No:1
- * Urfalı Babi - Şiş Kebabı
- * Haydeh - Saghare Hasti
- * K-Space - in Kozyrev Space
- * Emin Arbani - Çot Gari
- * Özay Gönülüm - Altın Bengaldeş
- * Gökçen Kaynatan - Pencerenin Perdesini
- * Taka Furi - Cien

EKREMO

- HABERLER -

*Hadi buyrun bakalım !! Şimdide Egzotik, Turistik olmayalım trendi çıkmaya başlıyor! kuratörler bu takıntılar için sergi, bienal mekanları arıyorlar- mış...saa sola manifesto bülteni basınıyorlarmış.. yakında çağdaş! sergilere felan osmanlı kıyafet leri ile katılmak lazım gelecek.

*2/B 5Z , 8 mayıs'da Darphane/Topkapı Sarayın da 20 dakika kadar görsel işitsel perforje yapıcak.

Music
Serhat Köksal
2/5 BZ

Dedicated to the hundreds of thousands
of civilian victims of the US warzone in Iraq

TEHRAN 1380

2001'in yazındayız Avrupada 2/5bz 'nin ' Turistiğe ve Egzotiğe Hayır' gösterileri oluyor bunu duyup meraklanıp Münihden Zürihe gelen Tirdad ve Solmaz adlı 2 kişiyle tanışıyorum..Tirdad aynı zamanda 'Buddha Bar ,Arabian Desert ' tarzı müzikler çalan bir dj . Avrupada yaşayan bu İranlı arkadaşlar bana yaptıklarından etki lendiklerini Tehran ile ilgili bir belgesel çektiklerini müziklerini yap mamı ,ham görüntüleri yanlarında getirdiklerini söylüyorlar.

2001 yılındaki Tehranı anlatan hoş sahneler var - edit yaptıkça bana gönderiyorlar ve müziklerini yapıyorum.Belgesel daha sonra Alman tv 'lerinde ,festivallerde gösteriliyor ve ödüller alıyor.oryanta list olmamaya çalışan bu farklı filmin en önemli yanlarından biri de İranın uluslararası fotoğraf sanatçılarından Kaveh Golestanın söy leyişleri ve görüşleri ile filmin ilerlemesi..ne gariptirki daha sonra Golestanı BBC adına çalışırken Irak savaşının başladığı zamanlar da mayına basması sebebiyle kaybediyoruz. 2001 yılında tamam lanan bu filmin orijinalinde ise 'Film Irak'daki Amerikan saldırısında ölen yüzbinlerce sivillere adanmıştır ' bitiş yazısı ile bitiyor ve savaş daha başlamamıştır. **Tehran 1380** adlı bu film geçtiğimiz ay Bey- oğlu Platform sanat galerisinde 1 ay boyunca gösterimdeydi ama filmin 45 dakikalık bu kısa versiyonunda sivillere adanan bu çar pıcı bitiş yazısı yönetmenler tarafından kaldırılmış....

TÜRKİYENİN İLK DJ LERİ ①

TUNCER AYDINOĞLU İLK TÜRK FİLM DJ 'LERİMİZDEN

Filme koyulacak müziklerin (Plakdan veya Film için hazırlanmış özel müzik) ,canlı ya - pılan efektlerin ,yapılan dublajların seslerini kaydeden ve hazır efekt seslerini filme göre belirliyen ,düzenleyen Türk film ses teknisyenleri ile ilgili 1993-94 yıllarında görüşme ya parak araştırmalar yapmış ve kendi yayın organım Güzel Mecmasında yayınlamıştım. Türk Filmlerinin girişinde Ses Mühendisi olarak geçen onlar aslında plaklardan yaptıkları ses karıştırmaları ile deTürkiyeninde ilk Dj leri .

oyun havaları ,türkü ,gazel ,masal plakları ,ennio'lar

- * 14.4.1938 İstanbul doğumlu
- * 1962'de Acar film stüdyosuna girdi.Acar film stüdyosunun teknik müdürü olan Şadan Kamil in (bir çok montajcı ve kameraman yetiştirmiş tir) yanında işe girdi.Burada Şadan Kamil'in kardeşi ses teknisyeni Lami Kamil ile 3 ay çalış dıktan sonra Acar film stüdyosunda ki SES TEKNİSYENLİĞİNİ 1989'a kadar tek başına sür dürdü sonra Lale Film 'de çalışdı.
- * Yaklaşık 1000'in üzerinde filmin ses teknisyen liğini yapmıştır.
- * İlk ses teknisyenliğini yaptığı film ' Küçük Hanımın Şöförü '.

TUNCER AYDINOĞLUNUN SES TEKNİSYENLİĞİ YAPTIĞI BAZI FİMLER

Filmin İsmi	Yönetmeni
* HERŞEYİM SENSİN / NURİ ERGUN	
* BASKIN / ATIF YILMAZ (Enter of the Dragon)	
* BATTALGAZİNİN İNTİKAMI / NATUK BAYTAN	
* DUVARLARIN ÖTESİ / ORHAN ELMAS	
* SUÇLULAR ARAMIZDA / METİN ERKSAN	
* RÜZGAR / CÜNEYT ARKIN	

görüşme - 26 mayıs 1993

Tuncer Aydınoğlu , Abdurrahman Palay'ın yönettiği 1966 yapımı 'Kendi Düşen Ağla- maz' adlı filmin ses bantı bozulduğu için yeniden (1993'de) seslendirirken ,kendisi ne"-Enter of the Dragon plağından da koyucak mısınız ? "diye sorduktan sonra "-Tabii ki ! koyacağım ,Enter of the Dra gon ses teknisyenlerinin marşdırı!" dedik ten sonra ve pikabı ile filme kaydederken..

foto:1993

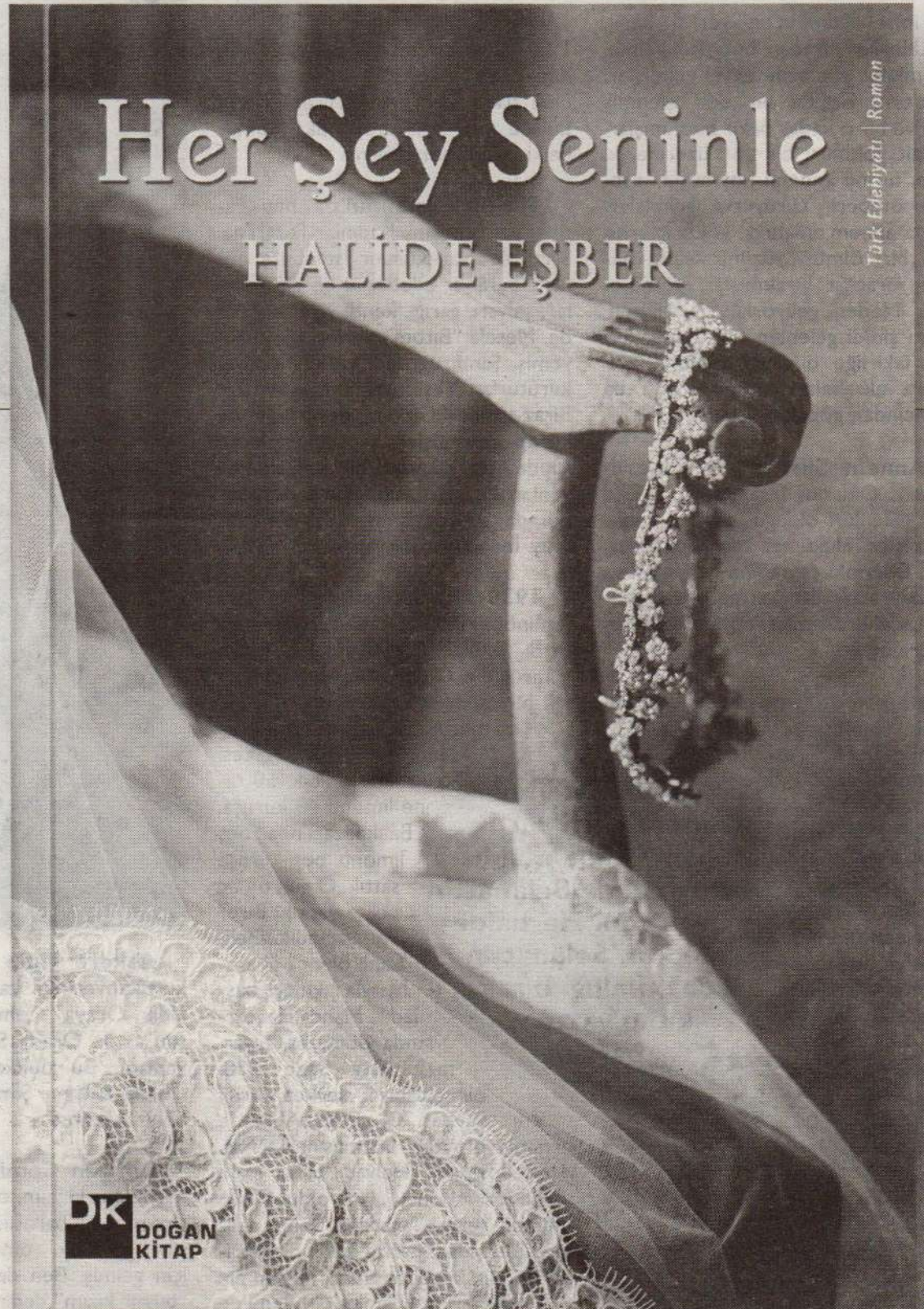
Serhat Köksal

Aşkla tökezleyen kadınlardan biriydi...

‘Boynumu, omuzlarımı sevdi. Uzanıp bir nar tanesi aldı, öptü dudaklarına koydu. Dudaklarımdan dilime ve tüm bedenime inanılmaz bir sevgi doldu. Bir an nar kokusu, çam kokusu oldu. Yıllardır bildiğim bu çam kokusunun sıcaklığının farkına vardığımda göğüslerim, belim, bacaklarım ve her yerim tuhaf bir nar nasalına karıştı gitti.’

**Her Şey Seninle,
nisan 2005**

O adaşından dört yaş küçük. Aynı yörenin insanları, biri Hataylı, öbürü Siirtli. İkisi de vaktiyle eline silah almış; biri Hatay'ın bağımsızlığı için Fransızlara karşı, öbürü İstanbul sokaklarında zorbalara karşı. İkisi de eline kalem almış, biri hapiste mektup, öbürü kitaplar yazmak için.

Emekli Külhanbeyi: Cemil Meriç

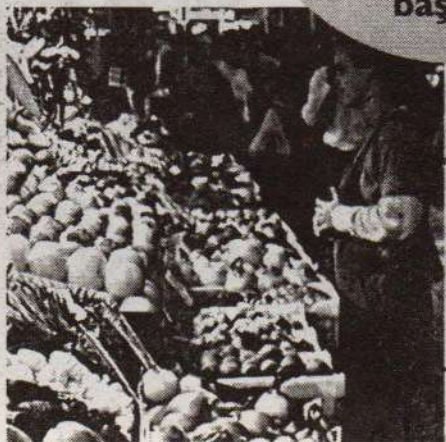
ÜMİT BAYAZOĞLU

Kimse İstanbul'un yerlisi değil. Herkes oradan buradan gelme. Bizimkiler yüz sene evvel gelmişler, Siirt'ten. Geride bir oda işlenmiş yün ve bir o kadar bakır bırakmışlar. Vesait yokmuş; bir atın üzerine iki küfe, birine annemi koymuşlar ötekine öteberi. Yürüyerek gelmişler. Hatta annem anlatırdı; yolda içlerinden biri ölmüş, yüzünü örtüp hemen oracığa bırakmışlar, gömmeden. Neden geliyorlar, fakirlikten. Tıpkı şimdi gelenler gibi. Zenginlikten fakirliğe düşmüş annem. Çok sonra akrabaları aramıştı onu da utancından gözükmemişti.

Annem Siirt'te ağa sülalesindendir. Okumuş insanlarmış. Şehrin ileri gelenleri olduğu için hep tetikteymişler. Hükümet adamı oldukları için. Evlerinin çevresine hendek kazmışlar, mazgallar varmış, gece-gündüz silahlı adamlar nöbet tutarmış evlerinde.

Benim doğum yerim İstanbul Fatih. Cumhuriyetin 10. yıldönümünde Fatih'ten taşındık. Haydar diye bir semt. Oradan galiba 1935 senesinde evimiz yandığı için Vefa'ya taşındık. Oradan Unkapanı Fil Yokuşuna. Kasapdemirhun Mahallesi, Nusaybin Sokak.

Benim de bir arkadaşım vardı, halde kabzımalıdı. Onun adı da Selâhattin Batu'ydu. Herhalde dedim, Selâhattin kabzımallığı bıraktı, kitap yazmaya başladı.

Siirt'i hiç bilmem. İlk defa 1937'de gittim. Bir gün bir gece kaldım. Bana bir şey ifade etmedi. Soyadımı da bilmem. Amcam askerliğini Edirne'de Meriç boyunda yapmış, belki o demiştir babama.

Siirtliler İstanbul'da hep Fatih'e yerleşmiştir. Kadınlar Pazarı'na. Siirtli Araplar-Kürtler İstanbul'a nüfusla beraber âdetlerini de getirmişler; şalvarı, çarığı, kendi yiyeceklerini de. Mesela "Bittim" derler, bir kuruyemiş. Şamfıstığı tadı verir. Tuzlayıp kuruturlar. Yeşil mercimeğe benzer. Biraz irisine "Gizven" derler, bir de kebab getirmişler; bir çukur kazıp içinde ateş yakarlar, bir çengele koyunları kuzuları asıp içine sarkıtlar. Burada adı değişmiş, "Büryan" olmuş. İnebolular da yapar.

1930-31 senesinde aşağıya (Eminönü) indik. Orada Fettah Amca vardı, o bizi aşağıya indirdi. Tütün gümrüğüne. O gün oğlu Ahmet'le ortak bir sandık Alanya portakal aldık, sattık. Adam başına 120 kuruş kazandık. Çok para. Ertesi gün limon aldık, 50 tane limonu 40 kuruşa. Balıkpazarı'nda beş limonu beş kuruşa sattık. O gün on üç posta yaptık. Birer lira kazandık. Delikanlı olunca el arabasıyla çıkmaya başladık. Mandalina, turfanda domates, hiyar, malta eriği. Sene 1938. Bir palabıyık şevket vardı,

Kürt Şevket. O gitmiş Ahmet'e benimle ortaklığı bozmasını istemiş. Ama bozmadı. Helvacı Salih Hanı vardı, şimdi Boncuk Han oldu. Onun önünde tezgah açardık. Sonra Ahmet'in başına bir kaza geldi, birini öldürdü. Biz kendi başımıza devam ettik. Askerliğimi Çatalca'da Rami'de yaptım; "I. Ordu, IV. Kolordu, 64. Tümen, 193. Piyade Alayı, I. Tabur, I. Bölük erbaşlarından Abdülmecid oğlu Cemil Meriç 340. Fesli Piyade Alayı - naps://rntg.org

Askere gidip geldikten sonra kurukahvecinin karşısında bir yer aldık. Oraya "Cemil Meriç" tabelasını astık. Orada 55 sene manavlık yaptım. Bu dükkânı bir kızgınlık anında sattım. Şimdi baharatçı var benim yerimde.

Bir gün Cemil Meriç'in kızımış, Ümit Hanım, o geldi. Şaşırdım tabii, babasının adaşını görmek, tanışmak için gelmiş. Ben de ona "buyur kızım" dedim, bir kahve söyledim. Geçmiş gün ne konuştuk hatırlamıyorum. Adresini telefonunu bıraktı. Bir gün de bir kitap geldi ba-

na. Selâhattin Batu'dan (Eceabat/Çanakkale, 1905-1973 Şair, yazar), Cemil Meriç'e diye imzalamış. Benim de bir arkadaşım vardı, halde kabzımalıdı. Onun adı da Selâhattin Batu'ydu. Herhalde dedim, Selâhattin

kabızmallığı bıraktı, kitap yazmaya başladı. Meğer bu başkasıymış. Yani ne Cemil Meriç, ne Selâhattin Batu oymuş. İsim benzerliği, adres karışmış. Bazen de telefonlar karışıyordu. Benim yeğenimin bir kızı var, onun adı da Ümit. Hani talebeler ayağa kalkmıştı, tam da o günlerde bir telefon: "Ümit Hanım muhafazamızda, hiç merak etmeyin" diye. Alo alo dedim kapandı. Aldı beni bir endişe. Acaba bizim Ümit'e bir şey mi oldu diye. Sonra öğrendik bizim Ümit değilmiş.

Hâlâ sorarlar, daha bu sabah aradılar; alo alo Cemil Meriç İlkokulu orası mı diye. Meğer Cemil Meriç'in okulu varmış. Yok yahu dedim, ben önemsiz biriyim.

O büyük adammış, profesör-müş. Ona bakarsan benim naçizane övünülecek bir yanı var: 15-20 sene külhanbeyliği yaptım. Gençliğim çok renkli, hareketli geçti. Sadece Eminönü'nde değil, İstanbul'da sözüm geçerdi. Hasan Heybetli'nin babası Hüseyin Heybetli arkadaşım. Yüz senede zor gelir öyle delikanlı. Arap Nasri de bizimleydi. Sonra bu yolları bıraktım. İşin içine uyuşturucu, kadın ticareti girince bıraktım. Hayatımda yüzkarası yoktur. **H**

Bu Şükrü, hapiste bir kusur işlemişti bana. Yattığı yerden konuşmuştu benimle. "Ancak kadın yattığı yerden konuşur ulan" dedim.

Kim Bunlar

Buna Arap Muharrem derler, nişanlısını elinden aldılar diye cinayet işlemiş. Bu gardiyandı. Bu da valla hırsızlıktan mı gelmişti, unuttum.

Buna Hamza diyorduk, hatırı sayılır cesur adamdı. Bu Karagümrüklü Şükrü.

Bu da Galatalı Kemal, cina-yetten yatıyordu. Bu Bitlisli Feli Bekleştirci, Kürt'tü. Bu Küçük Arnavut Cafer, onun adı bende saklı, biri Dolapdere'de vurdu. Bu Hamza arkadaşımızdı, çok iyi bir çocuktu. Bu Yasin, onu da sonra öldürdüler. Bunu daha hapiste vuracaklardı, üç kere mani oldum. Bu Şükrü, hapiste bir kusur işlemişti bana. Yattığı yerden konuşmuştu benimle.

"Ancak kadın yattığı yerden konuşur ulan" dedim. Yanında Mustafa Kıyıcı vardı, idamlık. Tahtakale'de bir Yahudi öldürmüştü. O şahittir. Sene geçti, o da çıktı ben de. Fatih'te Hasan'ın Meyhanesi'nde karşılaştık. Araba tamircisi Enver'le içiyorlar. Ben Borsolino şapka giymiştim. Beni görünce "Vay" dedi, "şapkanın etrafında motosikletle gezeyim!" Canın sağ olsun Şükrü dedim, iki-üç tekrarlayınca ulan dedim üstüne üstüne kalktım bunun. Fatih'ten Cerrahpaşa'ya kadar kovaladım bunu. Silahı da vardı. Benim de iki elimde bir inşaattan kaptığım iki tuğla. O vuramadı, ben yakalayamadım. Can havliyle karakola kaçtı, ben de ardından daldım. Haydi biz gene içeri; karakola tecavüz, polise mukavemetten. Bu resimde hamamın kapısının önünde-yiz. Az ileride karantina var. 1947 / Sultanahmet Cezaevi.

1948 yılında Bursa'da doğdu. Ankara SBF Basın Yayın Yüksek Okulu'nda okudu. TRT Ankara TV'de çalıştı. SBF polislerce basıldığı bir gün başına ağır darbeler yedi. Aradan yıllar geçtikten sonra 5 Mayıs 1973'de sokakta ölü bulundu. Beyin kanamasından öldüğü belirlendi.

Pencere

pencereyi kapama
gök dolabilir içeri
sen neyi görebilirsin
ıslak bir bulutun ağışını mı

pencereyi kapama
kuş dolabilir içeri
sen neyi taşıyabilirsin
kırık bir dalın yükünü mü

Pencereyi aç
Soluğun çıksın dışarı
sen büyütmedin mi ciğerinde onu
Kokusu hayatı yıkasın diye

Pencereyi aç
Sesin sarsın dünyayı
Duyulur elbet ta ötelere
Yürek kendini tanı

(Mart 1971, Yansıma sa. 4)

ARKADAŞ Z. ÖZGER

Sükuneti ve neşesi en değerli anıları. Füsün ve Sevinç Erbulak, ölümünden 17 yıl sonra onların Altan'ını anlattılar.

Limonu Limonata Yapan Bir Adamdı

YILDIZ BİLGİN B.

Sevinç Erbulak: Babanız, sizi bir araya getiren puzzle'in en önemli iki etkeninden biri. Orta parmağındaki demir yarası yüzünden nasıl kaşık tuttuğunu şu anda kapasam gözümü, görebilirim. Bir an hatırladım şimdi Mecidiyeköy'deki evden. Babam sinirlenmeyen bir adamdı. Ama sinirleri alınmış bir adam değildi. Biz de ana kız onu sinirlendirmeye çalışırdık. Büyük öfkelerden bahsetmiyorum tabii. Ben ailemde hiç büyük öfkelere tanıklık etmedim. Mecidiyeköy'deki evde çorba içiyordu galiba, biz de annemle tartışıyorduk. Babam konu dışıydı. Masaya şöyle sertçe vurdu. Yeter! dedi. Normalde bir çocuğun babası masaya vurunca çocuk korkar. Çok komik olmuştu babam. Çünkü inandırıcı değildi. Devamlı telefonda İsmet amcayla konuşurdu gülererek. Çok yakın arkadaşıydı. Elinde Efes şişesi. Çok gülen, çok güzel gülen bir adam hatırlıyorum. Bütün bunlar şimdi benim fiziksel, kimyasal dengelerimde yansıyor. Aslında asap bozucu bir şey bu kadar iyi anılmak. Kavgaları bile olmadı hayatında. Mutluluğu çok abartmıştır ama mutsuzluğu hiç dibe vurdurtmadı. Ya da ben çocuktum, o çok lokal yaşadı fark edemedim.

Ama her ne yaptıysa iyi bir şey yaptı. Bunu planladığını sanmıyorum. Doğası böyleydi. Dolayısıyla bu gün benim için iyi, tatlı, doğru düzgün bir insan olmak, babam gibi olmakla çok yakın. İnsan ilişkilerini değerlendirmemde çok önemli bir rol oynuyor. Mesela bir hayalinizi anlattığınızda, daha baştan o hayalin önünü kesen insanlardan nefret ederim. Çünkü anne baba olarak öyle bir öğre-

tiden gelmedim. Eminim ki şu an bir sıkıntıyı telaşla paylaşırsam, sakince sırtımı sıvazlar, eeee der gülererek. Annem daha zordur.

Füsün Erbulak: Limonu limonata yapan bir adamdı. İki çocuğumuzun ölümünde bile sakin davrandı. Ben acılarımı beslerim. Ama o, olmamış gibi yaşamaya devam etmeyi tercih eder. Ta-

bii ki hayatında onu üzen, yüreğini burkan şeyler yaşadı. Ama sanıyorum kitabında yazdığı gibi atı 'Delikır' ona hep öğretmenlik yaptı. 14 yaşında bir atı olmuş. Vahşi bir atmış. Üzerine kimseyi bindirmezmiş. Bir şekilde Altan'ı bindirmiş. Koşarak gitmesi, o gücü, neşesi, o attan çok şey öğrendim derdi. Yıllar sonra atını bir su arabasına bağlı bir şekilde görmüş, sarılmış Delikır diye. Aklıma geldikçe hala ağlarım. O hale gelmeden ölmek isterdi. Nasılsın diye sorulduğunda, at gibi, derdi. Nitekim damarları tıkanığında ben ona yalvardım ameliyat ol diye. Ya masada kalırım, ya da güçsüz biri olurum. Eski Altan olmam dedi. Düşüşlerden hoşlanmayan biriydi. Herkesi anlar, kimseyi yargılamazdı. Avukatımız Natali, farklı dans eden biri Altan, derdi. Hoşgörüsü, anlayışı, insanlara yaklaşımı çok farklıydı gerçekten de. Aradan 17 yıl geçmesine rağmen hala bazen gülerken, bazen hüzünle, hep hatırlıyorum. Konserve kutularını nasıl açtığını Sevinç'e gösteriyorum. Babası Binbaşı Kadri Erbulak asker olduğundan sürekli tayin olurlarmış. Hareket halinde yaşadıklarından konserve çok olurmuş hayatlarında. Altan

babasından öğrenmiş; kapağı açılma-
yan sert kapakların kenarına sertçe
vurulursa şak diye açılır kapak. Haki-
katen de açılıyor. Her vesileyle ha-
tırıyoruz işte. Yaşamışlıkları vardı
tabii. Çok zor bir çocukluk dönemi.
O yüzden de özellikle 5 yaşına kadar
çocukları sevgiye boğmak gerekir
derdi. Ben de Dam De Sion'da böyle
öğrenmiştim. Freud beş yaşına kadar
sevgiye boğun der çocukları. Sevgi-
den kussunlar ki, sevgi açlığı çekme-
sinler hayatları boyunca. Çok fazla
şımarttık çocukları el birliğiyle. Rahi-
be okulunda okuduğum için biraz tu-
tucu yanlarım vardır benim. Sanki
vasiyet gibi, senin rahibeliğin tutar
şimdi, sakın bu kızı sıkma demişti. 13
yaşındaydı Sevinç babasını kaybetti-
ğinde. Hiç olmazsa o kadarını gördü.
Bir de Ayşe'den torun gördü. Sevin-
yorum düşününce. Sevinç de evleni-
yor yakında. 30 yaşında ama hep ko-
yun koyuna yattık biz onunla. Bir
yandan seviniyorum. Belki bir torun
olursa, Altan'a da benzerse, yatağın-
da çoraplarını topak topak eder bel-
ki dedesi ve annesi gibi. Altan yatağa
çorapla girerdi gece sıkılır çorabı çı-
karır, yatağın içinde topak topak
olurdu çorap. Şimdi Sevinç de öyle
yapıyor.

Sevinç: Bu öğrenilmiş bir şey değil.
Bozuk paraların cebimde kalması gi-
bi. Bazen parasız kalırız. Bir paralanı-

riz, bir parasız
kalırız. Annem
ceplerine bak
der. Muhakkak
çıkarcı cebimde
para. Babam da
öyleymiş.

Fusun: Tavla
oynamayı çok
severdi. Tavlada
yenilince çok si-
nirlenirdi. Hatta
bazen, arkadaş-
ları mahsus yeni-
lirdi. Anladığında
tavlayı kırardı.
Ansiklopedi
okumaya merak-
lıydı. Sevinç de
okur. Çalışır,
özel aksesuarlar
üretip insanları
güldürürdü. Komik
evde de komik mi der-
ler ya, o evde de komikti.
Yarım adam olur, her şeyi devi-
rirdi mesela. Çok gülerdim.

Sevinç: İnsan her daim çok komik
olamaz mesela. Ama babam öyle bi-
riydi. İnsanın kendine kalmak istediği
zamanlar olur. Babamı hiç öyle hatırla-
mıyorum. Ne zamanlar kendisinin-
di bilmiyorum. Hep etrafındaki in-

**İzmir'de bir
seyircisi gelmişti
tekerlekli iskemlede.
Kolları yok. Ona
kolların ne kadar
gereksiz olduğunu
anlatmak için, onu
güldürmek için
neler yaptı
anlatamam.**

sanların enerjile-
riyle uğraşırdı.

Fusun: İzmir'de
bir seyircisi gel-
mişti tekerlekli
iskemlede. Kolla-
rı yok. Ona kolla-
rın ne kadar
gereksiz olduğunu
anlatmak için,
onu güldürmek
için neler yaptı
anlatamam. An-
nesi, bu akşamı
hiç unutmuyacak
dedi. Anadolu'da
turnelerde hiç
tiksinmezdi pis-
liklerden. Her
durumdan bir
komedi çıkarırdı.
Çok seyahat eder-
dik. Mal mülk sahibi
olmamamızın en büyük
sebebi bu seyahatlerdir.

Sevinç'li ve Sevinç'siz çok seya-
hat ederdik. Altan'ın bir Vespa'sı
vardı. Motosikleti çok severdi.

Sevinç: Bilgisayar merakı vardı.
Türkiye'deki ilk bilgisayarlı evlerden
biridir bizimki. Ablama yıllar önce
şimdiki kameralı bilgisayarları anlat-
mış. En büyük üzüntülerimden biri

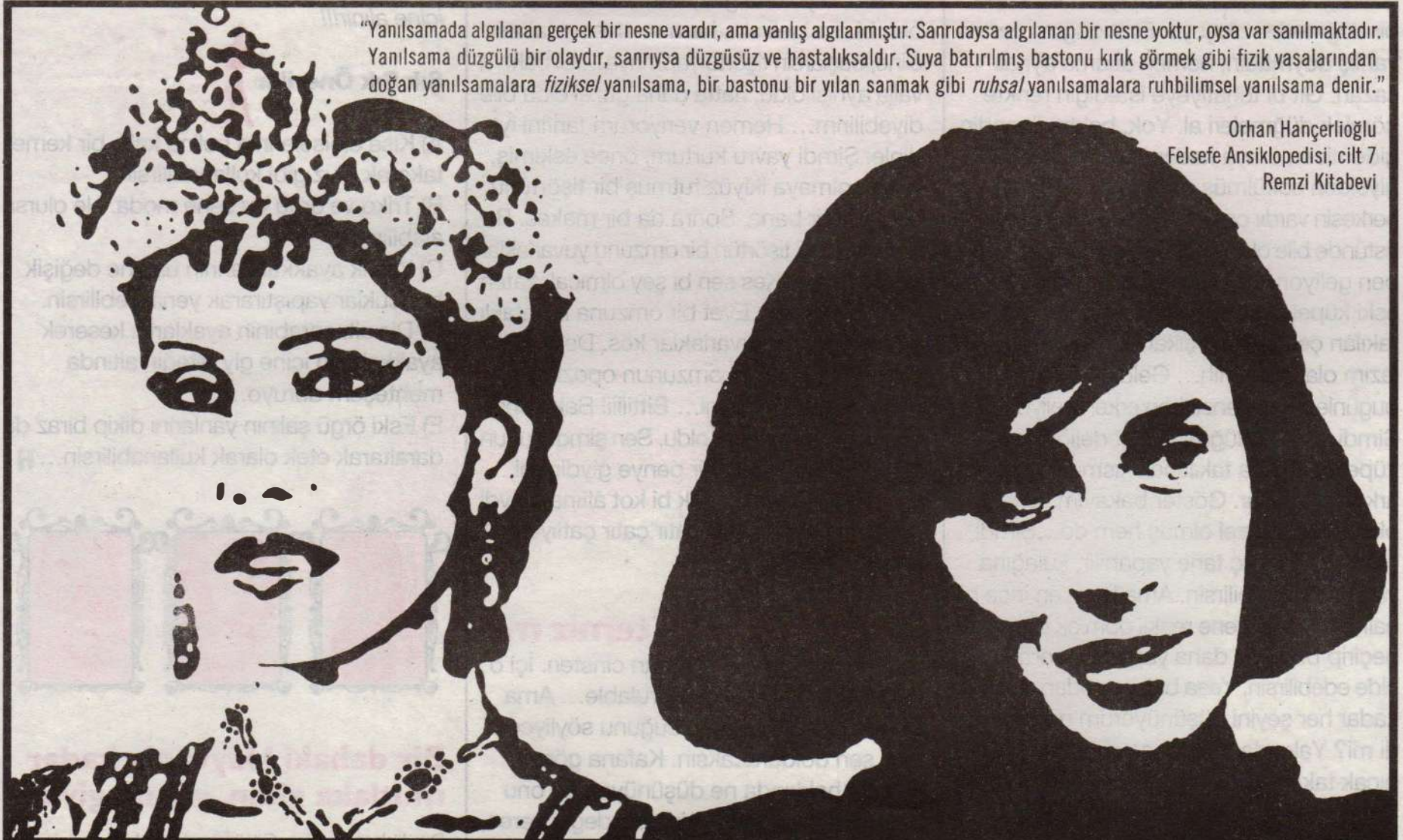
de bu günkü teknolojiyi kullanamı-
yor olması. Bilgisayara o kadar me-
raklıydı ki, yemeden, banyoya gitme-
den orada yaşayabilirdi. Bir de çok
iyi bir fotoğrafçıydı. Yaşamın her anı-
nı fotoğraflardı.

Fusun: Kardeşini seç diye bir kam-
panya var. Fotoğrafçı Cem Tüney
sebebi olmuş. Anadolu'da yatılı ilko-
kulları gezerken, bir kız çocuğuna
sormuş; bir değneğim olsa ve istedi-
ğini yapabilecek olsam ne isterdin di-
ye sormuş. Bir kırmızı kalem istemiş
çocuk. O da bu kampanyayı başlat-
mış. Biz de katıldık. Değişime bir
katkısı olmayabilir ama bir kişiye bile
faydası olsa bize yeter. Biz her za-
man duygusallığı abarttık. Yalaka bir
yürek. Bu acıtıcı bir şey.

Sevinç: Bazı şeylere zaman bulamı-
yoruz ya şimdi biz, babam olsa çok-
tan gitmişti Muş'a. Tanışmış, öpüp
koklamıştı o çocuğu. İsmi Hubeydul-
lah. Altı kardeşler. Çok emin olarak
söylüyorum ki, babam olsaydı, her
şeye rağmen çoktan gitmiş olurdu.
Onun için hayatındaki elzem şeylerin
başında, kendisinin değil, ihtiyacı
olan birilerinin dilekleri gelirdi. Her
durumun içinden pembe çıkmayı
başarırdı. Az şekerli içerdi kahvesini.
Höpürdeterek. Babamın kahve iç-
tiğini duyardınız. H

"Yanılsamada algılanan gerçek bir nesne vardır, ama yanlış algılanmıştır. Sanrıdaysa algılanan bir nesne yoktur, oysa var sanılmaktadır. Yanılsama düzgülü bir olaydır, sanrıysa düzgüsüz ve hastalıksaldır. Suya batırılmış bastonu kırık görmek gibi fizik yasalarından doğan yanılsamalara *fiziksel* yanılsama, bir bastonu bir yılan sanmak gibi *ruhsal* yanılsamalara ruhsalbilimsel yanılsama denir."

Orhan Hançerlioğlu
Felsefe Ansiklopedisi, cilt 7
Remzi Kitabevi

düdü'ten Sıkı-Sık

olsa da durumlar sıkışık
bizim kızlar her zaman şık

Merhaba kızlar nasılsınız? Şık mısınız?

Yaza hazır mısınız? Sizlere bu ay da hücre yenileyici
Spa dadında bir kür hazırladım.
Çünkü, siz buna değersiniz...

DÜRNEV KIRAÇ

Kulağını ilikle!

Şimdiiii, geldik bir baharın daha sonuna... Havalara iyice ısınmaya başladı. Kanımız da kurtlanmaya... Tak takıştır, sür sürüştür, at kendini sokağa günleri kapıda. Bu yaz eski hippie tarzı çok moda. Tabi aksesuarlar da. Bilezikler, kolyeler, küpeler abartı durumunda. E giyindin güzelinden, baktın aynaya fistiksın, ama ister mutlaka takmak bir aksesuar boyuna ya da kulağa. Boyunu bu aylık geçicez, yaz gelsin boğaza öyle gidicez. Ama kulaklar bu ay benimdir. Çünkü sana acaip güzel ve yapması da bir o kadar kolay bi küpe teklifim var. Renk renk yap bu küpelerden, ister tak ister arkadaşlarına dağıt sevabına. Bak nasıl sevinecek bülbül yavruları... Şimdi müsaade edersen başlayım anlatmaya... Bu küpe bir düğmeden oluşuyo. Evet düğme canım yanlış duymadın, hemen atlama aynalı sazan. Git bi tuhafiyeye istediğin renkte gömlek düğmeleri al. Yok, baktın üşendin gidemicez oraya kadar, evde mutlaka bi giysiden sökülmiş düğme vardır. Yani herkesin vardır canım. Çamaşır makinesinin üstünde bile olabilir. Neyse sen al düğmeleri ben geliyorum... Haa unutmadan bir de eski küpelerinin bi kaç tanesinden, kulağa takılan çengellerini çıkar çünkü onlar bize lazım olacak... Hıh... Geldim canım, bugünlerde nedense hep erken geliyorum :) Şimdi al eline düğmeyi, üst deliğinden küpenin kulağa takılacak kısmını geçir. Ve arkadan sıkıştır. Göster bakayım. Evet olmuş, çok güzel olmuş hem de... Şimdi bunlardan iki üç tane yapabilir, kulağına yan yana takabilirsin. Ama istersen ince bi halka küpeye, gene renkli gömlek düğmesi geçirip bir küpe daha yapabilir, kombin elde edebilirsin. Yaaa bak başından sonuna kadar her şeyini düşünüyorum görüyorsun di mi? Yakında 89 parça yekpare çatal bıçak takımı yaparsak görürsün... Sakın şaşırma... Neyse şekerim, haydi sana iyi gezmeler...

Kesik at!

Geçenlerde bir arkadaşımı gördüm. Betsyko... Naber canım, nassın canım, iyi misin canım... Öpüştük, koklaştık derken bir baktım çok güzel bi tişört giymiş. Kadın milleti deil miyiz, bakarız arkadaşımızın üstüne başına... Tepeden tırnağa süzeriz gözleri gözlerimize bakmazken. Neyse... Baktım süper bi tişört var üstünde. AA ne güzelmiş nerden aldın dedim? Şurdan filan falan dedi. Dur bakayım bi dedim. İnceledim. Gerçekten güzeldi yahu. Çok güzel duruyodu yaniii. Ama gel gör ki bayağı bi para saymış akıllım. Hemen kazıdım kafaya tabi sen tişörtü. Hadi canım görüşürüz, araşalım mutlaka, Asiye'yi de alalım bi öğlen yemek yapalım filan falan derken, o yoluna gitti, ben yoluma... Sen, ben bi eve gelirsın, hemen alırsın makası eline, başlarsın tişörtü yapmaya... Bi baktım valla aynısı oldu, hatta daha güzel oldu bile diyebilirim... Hemen veriyorum tarifini iyi dinle. Şimdi yavru kurtum, önce eskimiş, rengi solmaya ikiyüz tutmuş bir tişörtünü bulup getir bana. Sonra da bir makas. Bu kadar! Şimdi tişörtün bir omzunu yuvarlaklar şeklinde kes. Kes sen bi şey olmicak zaten eski tişört yahu. Evet bir omzuna irili ufaklı ve gelişi güzel yuvarlaklar kes. Delik delik olsun tişört. Sonra omzunun opozit beline de uygula aynı işlemi... Bittiiii! Bak süper kevgir gibi bi tişörtün oldu. Sen şimdi bunun içine de uzun kollu bir penye giydin mi, cillop olursun valla. Tak bi kot altına, haydi canım yoluna. Kızlar çatır çatır çatılycak sana bakınca...

Tırnaklarının içi temiz mi?

Bu ayki dövmemiz, çıldırtan cinsten. İçi o kadar dolu ki! Yani doldurulable... Ama ben sana sadece ne olduğunu söyleyicem. İçini sen doldurucaksın. Kafana göre. Kendin hakkında ne düşünüyorsan onu koy! Çünkü bu dövme insana değer veren, senin sahip olduğun değerlerin önemini

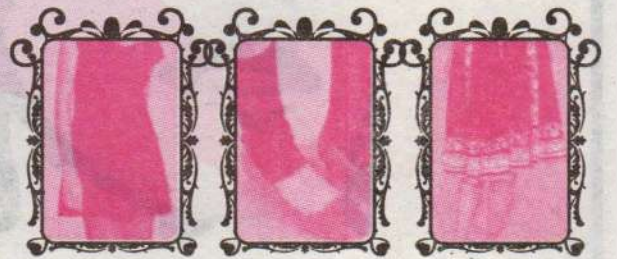
ve özel olduğunu belirten zekice bir dövme. Biraz narsist bile bulunabilir ama hangimiz biraz narsist deiliz ki? Hohohohoho... Söylüyorum sıkı dur! Biri sağ koluna biri sol koluna olmak üzere iki tane TIRNAK işareti. Yani " " bu güzelim. Kapiş? Tımak içinde sen!! Nası? Özel bi insansın di mi? Bunu biliyosun. Önemlisin deil mi? Kendine önem veriyosun. Şimdi buraya tımak açıyorum. İçini sen doldur artık tımam mı??

.....
.....
.....
Bu arada imla kılavuzunda tımak işareti için verilen bir tanımı da buraya eklemeyi uygun gördüm. Hörmetler...

Özel olarak belirtilmek istenen sözler, tımak içine alınır!!!

Şık Şık Öneriler

- A) Kısa elbiselerinin beline kalın bir kemer takarak bluz gibi kullanabilirsin.
- B) Triko ve örgü bu sene moda. Ne olursa alabilirsin.
- C) Yazlık ayakkabılarının üstüne değişik boncuklar yapııştırarak yenileyebilirsin.
- D) Diz altı çorabının ayaklarını keserek ayakkabının içine giy, eteğin altında muhteşem duruyo...
- E) Eski örgü şalının yanlarını dikip biraz da daraltarak etek olarak kullanabilirsin... H

Bir dahaki Hayvan'a kadar mutlaka gidin, yapın, giyin.

Düdü'ten sevgiler. Görüş, istek ve eleştirileriniz için
dudut1@hotmail.com

Camdan

14 Krievīdētis fiktīva
Cartdare

derin oturduğurt yere
bakıştır.

Sigara paketimi
Masada uylutmusum.

Sarıdalyede
Tipta berrir gibi
otuluyor başlugurt.

Bir eli altınıda
bertutı gibi.

Arta
biraz daha mı üzünü?

Otururken de
Biraz daha mı gırtlıyor
katebursunu?

Birax daktomni benzinyor
babarika?

Bir yaş büyüğüm
babamla ar

ve rüzgâr
bir törendeki gib
çekistirir durur
yağmur yağmur

Şiir: Cemal SÜREYA Met. 'List'ün özel isteğiyle...

**Programa baktım. Madreus grubu.
Solistleri Teresa. Karanlıkta konseri izledik.
Ara verildiğinde dışarı çıkmadık.
Konserden sonra taksiyle Beşiktaş'a geldik.**

5 Şubat Cumartesi

TARIK 2000 ZİYAD

Bedava bileti

Uyandım. 10.45. Mutfaktan sesler geliyor. Komşu şişman teyze halama kabak tatlısı getirmiş. Aştırıp konuşuyorlar. Biraz ekmek ve zeytin yedim. Balkona çıktım. Sulu kar yağıyor. Evden çıkarken halama seslendim “akşama konsere gideceğiz unutma.” “Ne konseri?” dedi Komşu şişman teyze tabaktaki ceviz kırıntılarını çatalla bir araya getirirken. “Arkadaşım” dedim “Bülent...”. “Dişçi Bülent mi” dedi teyze. “Evet” dedim “Ona davetiye vermişler ama gidemiyor bize verdi.” “Ne konseri” dedi şişman teyze. Sıyrılmış tabağa bakarken. “Portekizli şarkıcılarmış” dedi halam dalgın dalgın gülümseyip. Evden çıktım. Yokuş aşağıya yürüdüm. Balıkçılar Pazarını geçtim.

Çinakop 15 lira

Şemsi Paşa Caddesi'nin arkasındaki 'Ozalit –Fotokopi – Bilgi – İşlem – İşle- ri' yazan dükkana girdim. Necati ağa- bey "hoş geldin" dedi. "Telefonda ko- nuştüğümüz gibi. Pazartesi gel başla işe" dedi. Yeni makineler almışlar. Ha- rita bile basabiliyorlarmış. "Teşekkür ederim" dedim. İskele meydanındaki telefon kulübesinden nişanlımı ara- dım. "işe başlıyorum" dedim. "Necati Ağabeyin yanında.". "Eski işin mi?" de- di. "Hani geçen sene bir ara çalışmış- tın.". "Evet" dedim. "Fotokopi işleri." "Güzel." dedi. "Sen yine çalışıyor mu- sun bu cumartesi de". "Reklam Kam- panyası var sıkıştırıyorlar" dedi. Ekle-

di “Bütün grafik işleri benim üzerinde biliyorsun.” Biraz daha konuştuk. Telefonu kapattık. Balıkçılar Çarşısındaki Boğaziçi Balıkçısı’na gittim. 16.50 Bir kilo çinakop aldım. 15 lira.

Güvercin Elli Şarkıcı

Taksimden metroya bindik. 4. Levante indik. Geriye yürümeye başladık. 19.25 Yolu kaybettik. Karşıda görünen İş Bankası Kuleleri'ne ulaşamadık. Kuleyi görüyoruz ama ona ulaşamıyoruz. Önümüze engeller çıktı. Ana yollar. Engeller. Otomobiller. Döndük tekrar köprü üzerinden sulu karda mücadele vere vere yürüdük. Sonunda vardık. Konser salonu kalabalıktı. Halam etrafa baktı. "Çok yaşlı var" dedi. Yarı memnun. Ben de gülümsedim. Bu arada gülümserken karşıdan bir de bana gülümsedi. Ortaokuldan arkadaşım Yavuz. Biraz konuştuk. NTV'de çalışıyormuş. Haber yapmaya gelmiş. Salona geçtik. Sıra P, Koltuk 19-21. Yerlerimizi bulduk oturduk. Yer gösterici yoktu. Halam memnun oldu. Programa baktım. Madredeus grubu. Solistleri Teresa. Karanlıkta konseri izledik. Ara verildiğinde dışarı çıkmadık. Konserden sonra taksiyle Beşiktaş'a geldik. Motorla Üsküdar'a geçtik. Seyrek atıştıran sulu karda yavaş yavaş eve yaklaşırken halam "En çok, solistlerinin - adı neydi". "Teresa" dedim. "Evet, en çok Teresa'nın ellerini beğendim" dedi. "şarkı söylerken mikrofona tutarken, bizi alkışlarken, konuşurken elleri güvercin gibiydi" H

Sayım'ın Kitap Bavulu

SAYIM ÇINAR

Son Ermeni / Abdullah Ayata / Altın Kitaplar

Abdullah Ayata'nın Son Ermeni adını taşıyan romanı Türkiye'nin yakın tarihine farklı bir açıdan yaklaşıyor; dilleri ve dinleri ayrı olan iki milleti 'sevgi-saygı' çemberinde buluşturan roman, 'anı' kurgusundan dolayı 'Kurtuluş Savaşı'nın tanığı olma özelliğine sahip. Son Ermeni, Gazer Efendi, Ibiş Hoca ve köy halkının dramatik yaşamlarını konu alıyor. Osmanlı'nın son yıllarında dinleri ve dilleri ayrı olan iki insanın birbirlerine duydukları aşkın öyküsü ile başlıyor roman. Ayata, konusunu tarihi gerçeklerden alan romanını anlatırken, Ermenilerin tarihi geçmişlerine de göz atıyor.

Kar Yağıyor Hayatıma / Selim İleri / Doğan Kitap

Selim İleri hayatında iz bırakmış sanatçıları bir anı kitabında bir araya getirdi. Yazarın hayatına anlam katan, onu etkileyen 24 isim yer alıyor "Kar Yağıyor Hayatıma'da. Hiç tanışmadığı ama tiyatroya duyduğu aşktan etkilendiği Afife Jale de bu kitabın kahramanları arasında; kısa bir an gördüğü Halide Edip Adıvar da. Bu uzak yakınlıkların yanı sıra hayatlarına gerçekten tanıklık ettiği dostlarını da anlatıyor İleri: Sevgi Soysal, Sadri Alışık gibi... Ya da hoca saydığı, değer verdiği büyük isimler var anıların arasında: Behçet Necatigil, Kemal Tahir, Vedat Günyol, Memet Fuat, Ahmet Muhip Dırnas... Ve güzellikleri, çekim güçleri ya da yetenekleriyle kitleleri etkileyen kadınlar: Cahide Sonku, Belgin Doruk, Feriha Tevfik, Cahit Uçuk, Nisa Serezli, Diclehan Baban... Ve Zeki Faik İzer, Sevim Burak, Azra Erhat, Haldun Taner, Oğuz Atay, Samet Ağaoğlu, Salih Zeki Aktay... Yazarın "sanatla karşılaşma"sını sağlayan isimler... Selim İleri'nin her zamanki sıcak üslubuyla geçmişe, özel hayatların gizimine karışmak, sanatın hükmettiği bir hayatın gizli köşelerine ulaşmak ve bütün bu ilginç kişilikleri bir yazarın bakış açısından tanımak için okunması gereken bir kitap "Kar Yağıyor Hayatıma".

Bir Zamanlar Ankara / Cüneyt Arcayürek / Bilgi Yayınevi

Türk basınının başarılı köşe yazarı, yöneticisi, gazete temsilcisi ve yazar Cüneyt Arcayürek, insanları, mekânları, bir milletin kaderini belirleyen olaylarıyla Ankara'nın yakın tarihini anlatıyor. Ankara'da yaşanıp Türkiye'ye damgasını vuran olaylar, renkli kişiler ve ilginç anılar, sade bir dille anlatılıyor. Ankara'nın, dolayısıyla Türkiye'nin yakın tarihini merak edenler için, keyifle okunabilecek bir kitap. Kitapta, özellikle Ankara'da yaşamış olanlar için, duygusal bir geçmişe yolculuk var. Çok partili hayata geçiş, DP iktidarı, 27 Mayıs, 22 Şubat, 21 Mayıs, yeni anayasa, İnönü başkanlığındaki koalisyonlar, Kıbrıs olayları, Ecevit'in CHP'nin başına geçmesi, 12 Mart, CHP-MSP ortaklığı, Kıbrıs'a müdahale, Süleyman Demirel dönemleri, MC hükümetleri, sağ-sol çatışmaları, cinayetler, PKK, 12 Eylül, Özal, Demirel'in cumhurbaşkanlığı, Çiller-Erbakan koalisyonu, 28 Şubat, yeni koalisyonlar, sonunda AKP iktidarı... Rüzgârlı Sokak, Denizciler Caddesi, Ulus, Samanpazarı, Gar Gazinosu, Kürdün Meyhanesi, Süreyya Pavyonu, Ankara Palas... Ve Ankara Kapalı Cezaevi... İç içe kaç tarih, kaç film!.. Kaç mekân, kaç hayat!.. Türk basınının başarılı köşe yazarı, yöneticisi, gazete temsilcisi ve yazar Cüneyt Arcayürek, tüm başarılarının kaynağını oluşturan ebedi muhabirliğiyle Ankara'nın yakın tarihini anlatıyor. Ama insansız kareler, binaların öyküsü olur. Bu yüzden insanlara zoom yapıyor. Kimler yok ki!.. Art arda ne kadar çok kahraman, bedman ve figüran.

Ne Janti Abimizdin Sen / "Dostlarından Necati Abacı'ya Armağan" / Yayına hazırlayanlar: Ali Selen, Merih Akoğlu, Ömer Elver / Fotoğrafevi Yayınları

2004 yılının Temmuz ayında zamansız yitirdiğimiz ünlü çizer, sanatçı Necati Abacı için yakın dostlarının oluşturduğu bir çalışma grubuyla başlayan kitap hazırlığı; yazar, çizer, dost ve ailesinden oluşan 97 kişinin katkılarıyla sonuçlandırıldı. Türk sanat yaşamının iz bırakmış sanatçısı Necati Abacı, "Ne Janti Abimizdin Sen" anı kitabıyla da anılıyor. İçinde 111 adet görsel malzemenin yer aldığı kitapta, usta çizer Necati Abacı'ya ait 56 adet orijinal eser, sanatçı dostlarının Abacı için çizdikleri 15 ayrı çizim ve 40 adet anı fotoğrafı bulunuyor. Kitapta; Asım Bezirci, Turhan Selçuk, Hilmi Yavuz, Kaya Özsegin, Özdemir Nutku, Ünsal Oskay, Yıldız Kenter, Tan Oral, Gürbüz Doğan Ekşioğlu, Sunay Akın, Semih Poroy, Metin Üstündağ, Fahrettin Baykal, Cihan Demirci, Mehmet Kısmet, Semih Gümüş, Ahmet Önel ve daha birçok sanatçının Necati Abacı için yazdığı yazılar yer alıyor. Yaşamını dostlarının kaleminden okumak, eserlerini, renkli kişiliğini ve sanatını daha yakından tanımak isteyenler için büyük bir fırsat..

Oteldeki Cinayet / Maj Sjöwall - Per Wahlöö / İnkılap Yayınları

İsveç Polisiye yazarlarından Maj Sjöwall / Per Wahlöö ikilisinin birlikte yazdıkları serinin yeni kitabı "Oteldeki Cinayet" Aydın Arıt tarafından dilimize çevrildi. "Kentin en büyük ve lüks otelinin restoranında herkesin gözü önünde bir işadama kulağının altından vurulmuş, katil de elinde susturucu takılmış tabancasıyla hiç acele etmeden kaçıp gitmiştir. Cinayet niçin işlenmiş olabilir? Martin Beck, cinayetin işlendiği restoranın kapısından girerken bu soruya cevap arıyordu." Martin Beck serisinin Yayınevinden çıkan diğer kitapları: Kanaldaki Ölü, Duman Olan Adam, Balkonda Bir Adam Vardı, Gülen Adam, Kayıp İtfaiye Arabası.

Italo Calvino / Paris'te Bir Münzevi Özyaşamöyküsel Notlar / YKY

Modern edebiyatın büyük ustası Italo Calvino'dan yaşamının en önemli yanları olan siyasal, yazınsal, varoluşsal seçimlerini nasıl belirlediğine ışık tutan metinlerden oluşuyor bu kitap. Neyyire Gül Işık'ın çevirisiyle ilk kez Türkçede... Calvino, Paris'te Münzevi'de, yazarın dünyayla kurduğu ilişkiyi, kendi yaşamı üstünden "görünmez olma dü-şü"yle aktarılıyor. Paris mitosunu da anlattığı bu kitapta yazarlık mitosuna yeni cümleler ekliyor. Yazarın en büyük yetkesinin, onun "bir yüzü, somut bir varlığı olmadığı", "adsızlığa çok yakın" bir noktada dururken temsil ettiği dünyanın "bütün tabloyu işgal" etmek olduğunu söyleyen Calvino'dan benzersiz bir otoportre...

Başlangıcından 1071'e Ermenilerin Tarihi / Rene Grousset /

Sosi Dolanoğlu ve Rene Grousset tarafından dilimize çevrilen bu kitap bugüne kadar ülkemizde yayımlanan Ermeni tarihiyle ilgili kitaplardan birkaçı yanı sıra ayrılıyor. Bunlardan birincisi, kaynakların çeşitliliği. Fransız Bilimler Akademisi üyesi Grousset, anlatısını kurgularken, başta ortaçağ Ermeni yazarları olmak üzere, olayların canlı tanığı olmuş tarihçilerin eserlerinden ve destanlardan yararlanıyor genellikle. Ermenilerin yaşadığı coğrafya ile ilgili eserler vermiş Grek, Arap, Süryani, Gürcü vs. pek çok önemli tarihçi de Grousset'nin kaynakları arasında yer alıyor. Kitabın bir başka önemli yanı da hikâyesini anlattığı halka, yani Ermenilerle sınırlı kalmayıp, komşu halkların tarihine de ışık tutması.

Edebiyat Dünyasından Haberler

❖ Türk Edebiyatı'nın iki önemli ismi **Leyla Erbil** ve **Hulki Aktunç**, kitaplarını artık **Okuyan Us** Yayınlarından çıkaracak. Erbil ve Aktunç'un daha önce yayınlanmış kitapları da yazarların kendi özel dizileri halinde özel bir tasarımla yeniden basılacak. Hulki Aktunç'un daha önce yayınlanmış **Argo Sözlüğü**, **Erotologya** gibi eserleri gözden geçirilmiş ve genişletilmiş haliyle okurla yeniden buluşacak. Leyla Erbil'in de Okuyan Us Yayınları'ndan çıkacak ilk ve yeni kitabı **Üç Başlı Ejderha** olacak.

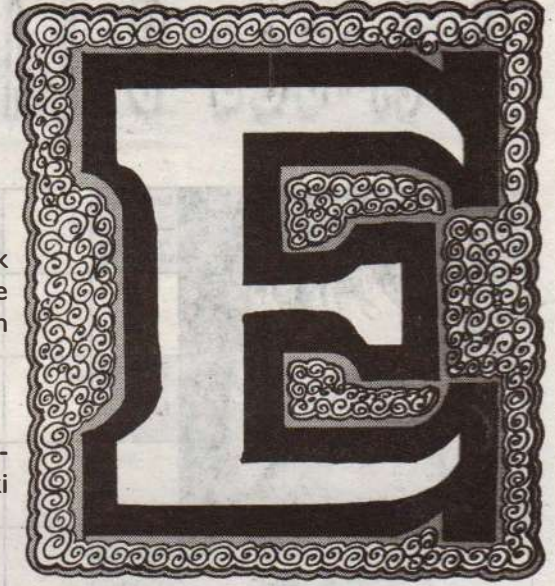
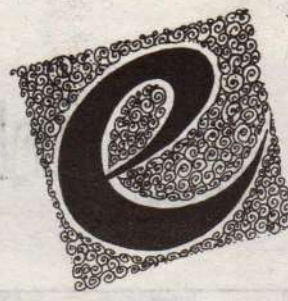
❖ Alfa Yayınları **Hıncal Uluç**'un kitabını ucuz kitap kampanyasıyla, okuyucularla buluşturdu. Kitabın adı: **"Kapıyı Anahtarla Açmak"**. Hıncal Uluç'un bu kitabı Sabah Gazetesinde ses getirmiş yazılarından oluşuyor.

❖ **Mehmet Altan**'ın 1994 yılında yazdığı yazılardan derlenen **Heykeller Sevişir mi** adlı kitabının yayımlandığı bu günlerde, on bir yıl önce çok ses getirmiş bir davanın sonucu gündeme geldi. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı **Melih Gökçek**'in 1994 yılında müstehcen bularak Altınpark'tan kaldırttığı ve 'Boyle sanatın içine tükürürüm' diyerek büyük tepki çektiği olaya neden olan heykel, açılan davanın ardından 11 yıl sonra yeniden yerine dikildi. Heykeltıraş Mehmet Aksoy 'Periler Ülkesinde' adını taşıyan yapıtı için uzun yıllar boyunca Gökçek'e karşı verdiği hukuk mücadelesini, Ankara 6. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin aldığı kararla kazandı... 1994 yılında Sivas olaylarının acısı henüz dinmemişti. Kürt sorunu gündemdedeydi. Özallı yıllar biteli çok olmamıştı. Yazıları okuyunca bütün bu olayları ve bu dönemi yeniden hatırlıyorsunuz. Ve bugünle kıyasladığınızda epey yol alındığını görüyorsunuz. On yıl öncesine gitmek için iyi bir fırsat Heykeller Sevişir mi.

❖ **Kutluğ Ataman** tarafından Perihan Mağden'in "İki Genç Kızın Romanı" adlı eserinden sinemaya aktarılan "2 Genç Kız" filmi 29 Nisan'da Türkiye'de vizyona giriyor. Yalan Dünya Film Şirketi'nin yapımcılığını üstlendiği ve başrollerini Hülya Avşar, Vildan Atasever ve Feride Çetin'in paylaştığı film, gerçek anlamda Türkiye'nin ilk gençlik filmi. Genç oyuncuların başrollerini paylaştığı, 2 Genç Kız'ın hareket noktası gençlik ve gençliğin bugün içerisinde sıkışıp kaldığı durum. Aslında bir çeşit kaçış öyküsü olan 2 Genç Kız, bulundukları durumdan bıkan ve hayatını değiştirmek için kendilerine kaçış yolu arayan 18 yaşlarında, oldukça farklı sosyal sınıflardan gelen Handan ve Behiye'nin dostluğunun da anlatıldığı sıra dışı bir film. Filmin Başrolünde ise Hülya Avşar yer alıyor. H

İsimler Sözlüğü

MEHMET MURAT SOMER

Ebubekir:

E (nida) + bu (şu, bu, o gibi işaret sözü) + Bekir (bakınız Bekir) = Eee, bu Bekir'se, yanındaki kim? Kimlik sorgulayıcı ancak içindeki ironik tondan dolayı hafif sayılan isimlerdendir.

Ecevit:

Kelime anlamı bilmiş, afacan demektir. Lakin isim olarak yaygın kullanımı, Bülent Ecevit'in popülerliği döneminde artmış, çöküş döneminde ise kullananlara ağır pişmanlık getirmiştir.

Efe:

Mine soyadıyla kullanılmaz. Eşlerden birinin adı Mine'ye de olmaz.

Ela:

İşte üç seçenek:

- 1) Göz rengidir.
- 2) Yunan'ca ela, gel demektir.
- 3) Trakya ağzında h harfinin okunmama kuralı göz önüne alınır, ela'nın renksel çağrışımı da hatırlanırsa hela'nın ela diye okunabilirliği de apaçık ortadadır.

Elif:

Arap alfabesindeki ilk harftir. Latin alfabesine geçince, 'yumuşak g' harcinde isim duygusu verecek harf söylenişimiz kalmamıştır. Yani kimse evladına çe, haş, gibi isimleri henüz denememiş, şimdilik Arapça karşılıkları ile yetinmeyi seçmiştir. Bu ismin kullanışında gizliden gizliye bir Arap alfabesi özlemi yatar.

Emrah:

Kaşları bitişik delikanlı anlamındadır. Aslen lakaptır. Anadolu'da biri Erzurum diğeri Erciş'ten iki tane yekpare kaşlı halk ozanı çıkınca isimleşmiştir.

Erbil:

Er (erkek) + bil (bilmek, tanımaktan emir) = Erkekleri tanımak bilmek. Zamanında Ajda Pekkan'ın "erkekleri tanıyın, onlara inanmayın, nasıl çapkın bakarlar, kalbimizle oynarlar" diye bir şarkısı vardı ve tam da bunu tarif ediyordu.

Akbil, yani akıllı bilet kısaltmasından benzeterek, Erbil = erkek bile açıklaması tamamıyla uydurmacadır.

Erden:

Er (kek) den anlamındadır. Artık adamdan ne gelir, bahtınıza ne çıkarsa... Zaten ne çıkarsa çıksın işlevi önemli denir.

Erdoğan:

Er, yani erkek doğan çocuk anlamında. Sonradan olmadı, bizimki doğuştan böyle... Nasıl yani?

Erdoğan:

Er yani erkeğin dinç olduğunu belirtir. Bakmayın kel, göbekli, hımbıl duruşuna... Neden? O haliyle fıstık gibi kızlara çıtır oğlanlara göz koymak ne cürret? Hadsiz yaratıklar.

Erkal:

Er (erkek, adam) + kal (kalmaktan emir) = Erkek kal, değişip kadınsılaşma, ibne olma anlamında niyet belirten isimdir.

Erman:

Hem Türkçe er(kek), hem İngilizce, Almanca kökenli man. Yani testosteron hormonları sağından solundan fışkıran, katmerli erkek. Ya da erkek.

Esmeralda:

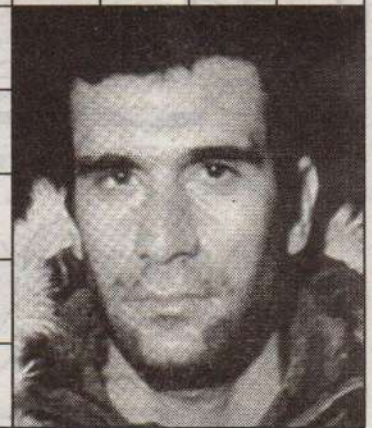
Aslı esmeralde'dir. Es'in Meral'de olduğunu belirtir. Es ne ki? Notada durak işareti değil miydi?

Ethem: Zoolojik terim. Kara donlu ve yağız at demektir. Burada kastedilen at gibi adam değil, esmer, yağız adamdır.

Eylül: Yılın dokuzuncu ayına verilen isimdir. Takvime bakıp isim seçenlerce kullanılır. Hatırlamak icap ederse diğerleri sırayla Ocak, Şubat, Mart, Nisan, Mayıs, Haziran... diye uzayıp gider. H

MEVLÜT GÜLVEREN

hayvan a R + bahçesi

Çocuk ve Zaman

Byzantine'e

bozkırın ortasında
irli kanatlarımı çırpıyorum
Rüzgardan saklanarak;
Göz ucuyla, tarif ettiğin
dünyaya bakarak
Nedense hep sen aklıma geliyorsun,
kışamdan kalmışlığımın bu en
lerbeder, bu en serseri anında
Her yanımda sızıyor; yağmurun
ağacağını duyumsuyorum
ma hiç yağmıyor
orkuyorum, çimenler
laha bir yeşil olabilir
Amaladığım delikleri ruhumun,
eniden yırtılıyor ve geriye
ana kalan hep toz oluyor
iden eski otobüsün ardından
irt üstü uzandığım karanlıkta,
l yordamıyla anlamaya çalışıyorum
ıldızların sıcaklığını
parmaklarım yanıyor
e artık anlamadığım cümleleri
Farz etmek' istemiyorum.
Bırakmak istiyorum her şeyi sana
e onlara; öylece
Sonrası, hatta daha sonrası için
ile önerilerim var dinlersen.
Yalnız seninle paylaşmak
stedığım saçmalıklarım,
ayrılıklarım ve saklılarım
öylesine sıradan bir günde
uyduğum bu sesler çığlık çığlığa
ulaklarımda yankılanırken, yolmanı
tıyorum kirli kanatlarımı tek tek
n eski çağlardan beri bir türlü
ine giremiyorum- ki
n kadim korkularım şahittir buna-
nıyorsun ki "çekip çıkarır mısın beni
ör kuyumdan?" yalvarıyorum
ana "beni de al oraya"
susuzluğumu gider gözyaşınla
ün bugündür doğacak olan;
İmediğim adını ezberleyeceğim,
e düşeceğim zamana,
yaş yavaş dönüşeceğim
irünmez bir bataklığa,
eceleceye Ağustos böceklerinin sesleri
nde, yıldızların kaydığı an
amin üstünde çoktan uykuya
İlmişti çocuk ve zaman.

Seydi Şahin
Çanakkale

iz Denemesi

Son zamanlarda çok yavaşladım.

Gençliğimize,
hayatımıza, ömrümüze,
en şahane ve unutulmaz
fon müziklerini armağan
eden sevgili
Melih Kibar
güle güle

Her bakımdan. Aklıma ne gelirse o
alandan hemen sağa çekip yavaşlıyo-
rum. Ama artık aklıma gelmeler bile
çok yavaşladı. Bu aralar yavaşlatacak
hiçbir şey bulamıyorum. Çok sıkıştı-
ğım anlarda, eskiden aklımda yavaşlat-
tığı konuları geri geri yavaşlatıyorum.
Hareket bakımından da çok yavaşla-
dım. Bazen o kadar yavaş hareket edi-
yorum ki, yerde bulduğum parayı eği-
lip alana kadar, o para ya tedavülden
kalkıyor ya o paranın sıfırları atılıyor
veya ne bileyim işte, onu benden çok
sonra bulan birisi alıp götürüyor. Ben
de, artık şansına, eğildiğim yerde biri-
si avucumun içine parasını kaybederse
onu alıp kalkıyorum. O parayı da cüz-
danımın içine yerleştirene kadar üç
cüzdan eskitiyorum. Son zamanlarda
böyle oldum. Eskiden çok hızlıydım ki,
Fizik'teki en hızlı(son sürat) hız for-
mülleri bile yanıma yaklaşılamazlardı;
beni kilometrelerce geriden takip
ederlerdi. Mesela aynaya bakmaya git-
tiğimde aynadaki görüntüm, ben ayna-
nın karşısına geçtikten on on beş da-
kika sonra, kan ter içinde çıkagelirdi.
Tıraş olmaya, aynadaki görüntüm hep
geç kaldığından yüzümün çeşitli yerle-
rini kesip kanatırdım. Tıraşım bittik-
ten sonra da kara sakallı görüntüm
aynada görünürdü. Bir süre sonra, bü-
tün tıraşlara geç kaldığı için, saç sakal
içinde acayip bir görüntüm karşıma
çıkmağa başlamıştı. O zamanlar yerde
hiç para bulmazdım çünkü etrafımda
kaybolmak üzere düşen bütün paralara
havada bulup alıyordum. Sanırım bu
halimden en çok da gölgem şikayet-
çiydi. Abartmak gibi olmasın ama, aşı-

rı hızımdan dolayı zavallı gölgem o ka-
dar gerilerde kalırdı ki, bana ancak iki
gün sonrasının güneşiyle yetişebilirdi.
Çok hızlı koşuyordum o sıralarda.
Belki de ışıktan da hızlı koştuğum
için koşarken, önümde hiçbir şey
görmezdim. Bütün görüntüler ar-
kamda oluşurdu. Hiç unutmam, as-
kerdeyken bir gün, silahımı boş zan-
nedip iki yüz metre kadar ötede du-
ran bir grup askere nişan alıp ateş
ettim. Silahın dolu olduğunu fark
eder etmez hemen fırladım ve he-
defteki tüm askerleri yana alıp kur-
şuna yol açtım. Daha sonra havadaki
kurşunu önden takip edip, düştüğü
yerden alıp geri getirdim. Hızıma
hiçbir ayna yetişemiyor diyerek, ev-
deki bütün aynaları bir eskiciye ver-
dim. Kim bilir, o eskici ne kadar şa-
şırmıştır, benim aynayı sattığım an-
daki görüntülerimi iki üç saat sonra
aynada görünce.

Bu çok hızlı halim o kadar fazla sür-
medi. Zamanla yavaşladığımı fark et-
tim. Çünkü yerde veya yere yakın me-
safelerde ufak tefek paralar bulmaya
başladım. Felaketin büyüğü daha sonra
geldi. Yüklü bir miktarda para buldum,
hem de çok derin bir çukurda. Demek
ki artık yavaşlamamı, durmanın da öte-
sine geçmişti. O parayı çukurdan çı-
karmak için o kadar uzun süre oyalan-
dım ki, Merkez Bankası, yeni bir istik-
rar programı çerçevesinde, ülkedeki
bütün paralara müdahalesini tamamlamış.
Söz konusu müdahale, paraların
üzerindeki seri numarası sırasına göre
yapıldığı için yanımdaki paralar müda-
hale kaçağı konumuna düşmüşler. Her

taraf aranmış ama kimse bulamamış.
Tesadüf bu ya, Merkez Bankası başka-
nı da bir gün gelip o çukura düşmesin
mi. Hemen toparlanıp paralara müda-
hale etti. O paralara da artık kayıp pa-
ra diyemedik herhade çünkü Merkez
Bankası başkanı bile yerini biliyordu.
Oradan çıktığımda, gelecek günlere ait
gölgelerimin çukurun önünde uzunca
bir kuyruk oluşturduklarını gördüm.
Gerçekten de eski hızımı kaybedip
kaybetmediğinden emin olmak için bir
ayna satın alıp eve gittim. Aynayı lava-
bonun üstüne asıp tıraş olmaya başla-
dığımda aynadaki ak saçlı görüntümün
çoktan sinekkaydı tıraşı olmuş hali ile
karşılaştım.

Bu sadece bir hız denemesiydi.
Aklımdan bir tane de hız öyküsü geçi-
yor, çok yavaş.

Aziz Gültekin
İstanbul

Gündüzgün

Ve yaşamak ister
Can havliyle ölümler
Sesler sustuğunda
Handan bir yol çıkar
Veya o zaten oradadır

Dualar mı okunur üstüne
Sözler mi söylenir

Ve ya duyacaksın sesleri
Veya susturacaksın

Ahmet Özcan
Mersin

Çingene/Hayat/Çöp konteyneri

Aşağı mahalleden bir Çingene ka-
dır gördüm... Genç alımlı... Mavi tişör-
tüyle esmer cildi ne kadar da uyum
içinde.... Başındaki çember Çingenele-
re özgü... Beyaz kadın takamaz bunu...
Çünkü yakışmaz...

Bir Amerikalı olsaydım sokaklarda
yaşayan biri olurum büyük ihtimal...

Bir fotoğraf görmüştüm... Renkli...
Newyork'ta çekilmişti... Sokakta... İki
evsiz evleniyordu... Adamin üstünde
siyah eski bir takım elbise. Kadının üs-
tünde yarım bir gelinlik.... Arka planda
çöp konteyneri...

Ben; ben şimdi 'onlar'a bile gıpta
ediyorum...

Cemal Bal Arbalıyan
Ordu

Mayıs 2005 • Ayda Bir Yayımlanır • İmtiyaz Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni: Metin Üstündağ • Yazı İşleri Müdürü: Hatice Üstündağ
Haber Merkezi: Emrah Serbes, Yıldız Bilgin Bayazit, Faruk Kaya, Mehmet Duru, Seray Şahiner, Seydi Şahin Grafik Tasarım: Mustafa Devrim Özdeş
Dizgi: Cemal Vanlı • Genel Müdür: Orhan Açar • Satış Müdürü: Cüneyt Aydın • Halkla İlişkiler: Mustafa Danacı
Adres: İstiklal Cad. Turhol Han. No:373 Daire:7 Beyoğlu/İSTANBUL Tel: 0212 293 32 77 - 78 • Fax: 0212 245 85 56 Yayıncı: PAK Basın Yayın
ISSN 1303 - 944X • Baskı: Ilıcak Matbaası (0212 880 40 75) • Genel Dağıtım: DPP (0212 622 22 22)

Yurtiçi: 1 yıllık 35 Milyon / 6 aylık 20 Milyon • Avrupa: 1 yıllık 25 Euro / 6 aylık 15 Euro ABD ve Uzakdoğu: 1 yıllık 50 Dolar / 6 aylık 30 Dolar / Abonelik için İrtibat
Tel: 0212 293 32 77 / 3 hat Ali Haydar Akkaya Hesap No: PAK BASIN YAYIN LTD.ŞTİ adına TL: Yapı Kredi Bankası Parmakkapı Şubesi Hesap No: 1101003-2
EURO Hesap: Yapı Kredi Bankası Parmakkapı Şubesi Hesap No: 3006501-1 / DOLAR Hesap: Yapı Kredi Bankası Parmakkapı Şubesi Hesap No: 3006502-9

REZERVASYON ve BİLGİ İÇİN :

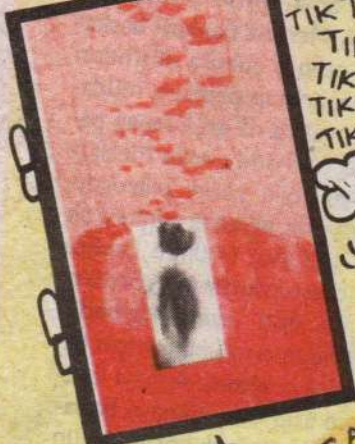
Kızıl Mars Gimeni gururla
yabancılaşır: (Zum! Zum! yapar).....

KOP DA

GET

SES

Nerden Gelir???

ÖCÜLER HEP UYUMA
DAN BIRAZ ÖNCE
GELİR

BUYURSUN
GELSİN

Pikap
Bu tip kap
Bu tip kap

SANAT GÜNEŞİ

UYUMA!

VARSA
Bİ ENCAN
ŞEKER
VEREBİLİRİM

BURASI
MARS! BÜYÜK
FİKİŞ YOK

KÖTÜ ÖLÜ

msü!
Sözgeci
Lazım

İÇERDEN DİŞARI

İÇERDEN DİŞA

İÇERDEN

İÇERDEN

İÇERDEN

İÇERDEN

İÇERDEN

İÇERDEN

İÇERDEN

İÇERDEN

İÇERDEN

İÇERDEN

İÇERDEN

İÇERDEN

İÇERDEN

İÇERDEN

İÇERDEN

İÇERDEN

İÇERDEN

İÇERDEN

İÇERDEN

İÇERDEN

İÇERDEN

İÇERDEN

İÇERDEN

* Ses terden okunduğunda kendi anlamına gelen şahane kelimelerden biridir.
* Derimizden önce eskiye şeyimiz sesimizdir. Fakat derimizin tersine ses eskidikçe güzelleşir..

* Yanlış insanların sesleri eskimez, eskimeyen ses birşeye dönüşmek zorunda kalır, Anıların Evrende hiçbirşey yok olmaz, madde enerji ve enerji-maddeye dönüşür demiştir, bu yüzden sessizlik diye birşey yoktur, yanlışlık diye de birşey yoktur...

* Teryüzündeki en eski ses dünyanın derinliklerinden gelen yanardağların ve depremlerin sesleridir. Bu durum insanın sesi algılamasının temelidir..

* Hiç ses diye birşey yoktur zaten bütün sesler içerden gelir. Eğer dış sesiniz varsa bu endişe verici bir durumdur doktora gitmek lazımdır...

* Ses rüzgarın çantasındaki en hafif şeydir.

* Makinelerin sesleri şimdilik insan ruhundaki amerika kitabı büyüklüğündedir...

* Ritm sesin hazzla dönüşmüş halidir.

* Söz ve zaman sevişerek insan sesi ne dönüşür..

* Müzik dışıdır, insan sesini baştan çıkarır çünkü müzik (BARI): hiç yoktan var edebilme kudretindedir. Ses (HÂLIK): benzeri olmayan birşeyi yaratabilme istegindedir..

* Suyun Sesi, Tanrının insana seslendiği ilk sestir...

* İnsan doğar doğmaz kendisine seslenmeye başlar...

* Gülen ses en güzel insan sesidir....H

esinbek@hotmail.com

